

Omraam Mikhaël Aïvanhov
CREDINȚA CARE MUTĂ MUNTII

Articol I. Cap. – Credința, speranța și iubirea

În zilele noastre, atunci când întrebăm pe cineva: „Sunteți credincios?” acest lucru înseamnă credeți în Dumnezeu? De fapt, cuvântul „credință” a ajuns să aparțină aproape în exclusivitate domeniului religiei. Credința și religia sunt chiar foarte strâns legate, atât avem tendința de a asimila religia cu credința; lăsăm puțin de o parte celelalte două virtuți: speranța și iubirea care, împreună cu credința, reprezintă cele trei virtuți numite „teologice”, adică care îl au ca obiect pe Dumnezeu. Atunci, pentru a înțelege mai bine ce reprezintă credința, trebuie să începem prin a o situa între celelalte două virtuți care sunt speranța și iubirea.

Sfântul Pavel este cel care scrie în prima sa epistolă către Corinteni: „Și acum rămân acestea trei: credința, nădejdea, dragostea”. (Corinteni 13: 13). Să nu rămâneți surprinși dacă înlocuiesc cuvântul „dragoste” cu cel de „iubire”. De ce? „Dragoste” a pierdut în zilele noastre sensul de iubire spirituală ce i-a fost dat la originea creștinismului pentru a o opune acestui impuls dezordonat, pasional pe care oamenii îl numesc în general „iubire”; acest cuvânt este folosit numai pentru a desemna sentimentul altruist care determină unele persoane să vină în ajutorul altora mai năpăstuite. De aceea eu folosesc mai degrabă cuvântul iubire.

Credința, speranța și iubirea... Dacă îi întrebați pe oameni ce reprezintă aceste cuvinte pentru ei, este clar că majoritatea se vor mulțumi să ridice din umeri. Câțiva își vor aminti poate că în copilăria lor au auzit vorbindu-se în biserică despre aceste trei virtuți, dar a trecut foarte mult timp și acestea nu le spun mare lucru.

În realitate, oricine ar fi, oricare le-ar fi gradul de evoluție sau educația primită, toți oamenii cred, speră și iubesc. Dar dacă credințele, speranțele și iubirile lor le aduc atâtea decepții, înseamnă că ei nu știu nici în cine, nici în ce să le situeze, și fără îndoială ei ignoră chiar ce înseamnă să crezi în Dumnezeu, să sperî în El și să îl iubești.

Un exemplu al acestor trei virtuți: credința, speranța, iubirea, ne este oferit de Iisus în acel episod al Evangheliilor în care diavolul vine să îl ademenească. Eu v-am mai explicat deja de mai multe ori sensul profund al celor trei tentații, dar mai există încă multe lucruri de lămurit.

„Atunci Iisus a fost dus de Duhul în pustiu, ca să fie ispitit de către diavolul. Și după ce a postit patruzeci de zile și patruzeci de nopți, la urmă a flămânzit și apropiindu-se, ispititorul a zis către ei: De ești Tu Fiul lui Dumnezeu, zi ca pietrele acestea să se facă pâini. Iar El, răspunzând, a zis: Scris este: „Nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu”. Atunci diavolul L-a dus în sfânta cetate, L-a pus pe aripa templului, și I-a zis: Dacă Tu ești Fiul lui Dumnezeu, aruncă-te jos, că scris este: „Îngerilor Săi va porunci pentru Tine și te vor ridica pe mâini, ca nu cumva să izbești de piatră piciorul Tău”. Iisus i-a răspuns: Iarăși este scris: „Să nu ispitești pe Domnul Dumnezeul tău”. Din nou diavolul l-a dus pe un munte foarte înalt și l-a arătat toate împărățiile lumii și slava lor. Și l-a zis Lui: Acestea toate Ți le voi da Ție, dacă vei cădea înaintea mea și Te vei închina mie. Atunci Iisus i-a zis: Piei satano, căci scris este: Domnului Dumnezeului tău să te închini și Lui singur să-l slujești”. Atunci L-a lăsat diavolul și iată îngerii, venind la El, îi slujeau” (*Matei 4: 1-11*).

Studiind cu atenție cele trei propoziții rostite de diavol către Iisus, descoperim că ele se referă la cele trei planuri fizic, astral (sentimentele, dorințele) și mental (gândurile).

Lui Iisus îi este foame iar diavolul îi sugerează să transforme pietrele deșertului în pâini. Pâinea este simbolul hranei și, într-un sens mai larg, ea reprezintă tot ceea ce ne permite să ne asigurăm existența în planul fizic.

Se spune apoi că diavolul l-a dus pe Iisus în cetatea sfântă, deci Ierusalim, pentru a-l așeza în înaltul templului, iar de acolo îi sugerează să se arunce în gol. Ca să fie convingător, ca să-i arate că nu are de ce să se teamă, că Dumnezeu îl va ocroti, diavolul ajunge chiar să citeze din Psalmul 90: „Că îngerilor Săi va porunci pentru tine ca să te păzească în toate căile tale. Pe mâini te vor înălța ca nu cumva să împiedici de piatră piciorul tău” (*Psalmul 90: 11 – 12*). Templul este un simbol al religiei, deci al inimii. Fiindcă Tatăl său îl iubește și el îl iubește pe Tatăl său, diavolul încearcă să-l convingă pe Iisus că fiul lui Dumnezeu se poate baza mereu, orice ar face, pe o protecție celestă.

În sfârșit, diavolul îl conduce pe Iisus pe culmea unui munte înalt și îi promite toate împărățiile lumii dacă i se va închina lui. Muntele înalt reprezintă capul, planul mental, intelectul. Or, intelectul este acea capacitate care împinge ființa umană să se creadă stăpâna lumii până a-l nesocoti pe Dumnezeu. Tocmai acest orgoliu nemăsurat

care a determinat o parte dintre îngeri să se ridice împotriva Domnului dorește diavolul să-l trezească în Iisus.

Dar Iisus rezistă fiecărei tentații prezentate de diavol, fiindcă el a învățat să-și stăpânească corpul său fizic (el opune hranei materiale pe cea spirituală), corpul său astral (el nu vrea să pună la încercare în zadar iubirea de Dumnezeu) și corpul său mental (el refuză să fie egal cu Domnul, el dorește să rămână servitorul său).

Este foarte important să înțelegem sensul celor trei tentații la care Iisus a fost supus, deoarece și noi le avem de înfruntat de asemenea în viața noastră zilnică; iar dacă dorim să progresăm interior, tocmai acest subiect trebuie lămurit. Iar ca dovadă, ați remarcat în ce loc se situează acest episod în Evanghelii? La început. Iisus fusese botezat în apa Iordanului de către Ioan Botezătorul și nu-și alesese încă primii discipoli, nici nu începuse să-și predice învățământul. Acela care dorește să se pună în slujba Domnului trebuie mai întâi să rezolve problema acestor trei tentații.

Veți replica că, dacă Creatorul ne-a dat un corp fizic, o inimă și un intelect, noi trebuie să le furnizăm hrana de care acestea au nevoie. Desigur, este indispensabil. Dar există multe feluri de hrană, așa cum există diferite feluri de a le căuta. Avem nevoie de speranță, de credință și de iubire tocmai ca ele să ne ghideze în alegerea și căutarea acestor feluri de hrană: fiindcă speranța este legată de corpul fizic, credința de inimă sau de corpul astral, iar iubirea de intelect sau de corpul mental.

Într-un sens mai larg, pâinea este deci simbolul a tot ceea ce ne permite să ne asigurăm existența în planul fizic. Or, ce face acela care nu-și pune speranța în Dumnezeu? El tremură pentru siguranța sa materială și nu mai are decât o singură idee în minte: să-și aranjeze afacerile, să-și crească rezervele, să acumuleze profit. Nu numai că se lasă acaparat de preocupările cele mai prozaice, dar este împins să se comporte nedrept și necinstit față de alții, nefăcându-și niciun scrupul din a-i jigni, a-i călca în picioare, oprindu-și astfel accesul la orice fel de hrană spirituală.

A spera în Dumnezeu înseamnă a te elibera de frica zilei de mâine: oare voi avea ce să mâncăm, cu ce să mă îmbrac, unde să locuiesc? În predica de pe munte, Iisus ne avertizează despre această frică a zilei de mâine: „Nu vă îngrijiți de ziua de mâine, căci ziua de mâine se va îngriji de ale sale. Ajunge zilei răutatea ei”.

Dacă speranța este legată de corpul fizic, credința este legată de inimă. Inima este templul unde locuiește Dumnezeu. Atunci când Iisus i-a răspuns diavolului: „Iarăși este scris: Să nu ispitești pe Domnul Dumnezeuul tău”, el își afirma credința în Dumnezeu care locuiește înăuntrul ființei sale, și refuza să-L pună la încercare. Fiindcă credința nu constă în a ne arunca în gol cu convingerea că Dumnezeu își va trimite îngerii ca să ne amortizeze căderea. Acela care își închipuie că Dumnezeu îi protejează pe cei necugetați care se expun benevol pericolelor, crede pur și simplu în iluzii. Or, dacă oamenii acumulează cu adevărat atâtea decepții în viața lor, dacă întâlnesc atâtea eșecuri în locul unor succese așteptate, înseamnă că ei confundă credința și crezul (Matei 6: 34).

În sfârșit, a treia tentație, care se referă la cap, nu poate fi depășită decât prin iubire. Diavolul l-a dus pe Iisus pe un munte înalt. În noi, capul este acela care reprezintă piscul muntelui. Acela care ajunge în vârf posedă știința, autoritatea, puterea. Istoria ne-a demonstrat-o: imediat ce un om ajunge la putere, el rezistă cu greu tuturor posibilităților afișate în fața sa: banii, plăcerea, mărirea, el închipuindu-și că de acum încolo totul îi este permis. Câți oameni remarcabili nu au cedat ispitelor, devenind victimele propriului orgoliu! Numai iubirea către Ființa tuturor ființelor ne poate salva de aceste pericole. Noi deținem de la Ea toate capacitățile noastre, toate înzestrările noastre, iar dacă o iubim sincer, profund, tocmai această iubire ne va apăra de orgoliu.

Speranța, credința și iubirea sunt deci singurele forțe care ne permit să străbatem existența în cele mai adecvate condiții fizice, psihice și spirituale. Speranța în Dumnezeu ne apără de neliniștile vieții materiale. A avea credință în El ne smulge din iluzii. În sfârșit, a-L iubi ne permite să atingem vârful și să ne menținem acolo fără să riscăm să ne prăbușim.

Studiați viața ființelor care posedă credință, speranță și iubire, priviți cum lucrează, cum se întăresc, se înfrumusețează și devin mai vii, cum ajung să înfrunte greutățile, să depășească încercările, și să găsească în fiecare dintre acestea ocazii de a se îmbogăți. Aceste trei virtuți vă par îndepărtate, străine, fiindcă le analizați într-o manieră prea abstractă și nu simțiți că ele constituie cei trei stâlpi ai vieții voastre psihice. Vă voi da un exercițiu de făcut pentru a vă ajuta să înțelegeți, să le simțiți importanța.

Dacă credința, speranța și iubirea sunt numite virtuți „teologice”, înseamnă că datorită lor putem intra în legătură cu Dumnezeu. Numai că, și în acest caz, tendința oamenilor este aceea de a-L considera pe Dumnezeu ca pe o abstracție. Atunci când nu și L închipuie ca pe un bătrân cu o barbă mare albă preocupat să înregistreze faptele lor bune și mai ales pe cele rele ca să-i recompenseze și să-i pedepsească, cei mai mulți oameni nu știu prea bine cum să și L reprezinte. Or, eu v-am explicat mereu; cea mai bună imagine a Domnului este aceea a soarelui distribuitor de viață, de lumină și căldură. Numai viața, lumina și căldura soarelui ne pot oferi o idee despre ceea ce reprezintă puterea, înțelepciunea și iubirea de Dumnezeu. Depinde acum de noi să intrăm în legătură cu această putere, cu această înțelepciune și iubire divine. Dar cum putem să o facem? Prin speranță, credință și iubire. Numai prin speranța noastră, credința noastră și iubirea noastră putem atinge chintesența Divinității care este înțelepciune, Putere, Iubire.

Iată acest exercițiu. Recitați rar, concentrându-vă pe fiecare cuvânt din următoarea rugăciune: „Doamne, iubesc înțelepciunea ta, cred în iubirea ta, sper în puterea ta”. Prin iubirea noastră intrăm în comunicare cu înțelepciunea divină; prin credința noastră intrăm în comunicare cu iubirea divină; iar prin speranța noastră intrăm în comunicare cu puterea divină. Acestea sunt noțiuni foarte simple, dar care necesită câteva explicații.

„Doamne, iubesc înțelepciunea ta”. Înțelepciunea are afinități cu frigul, iar iubirea cu căldura. Inima noastră posedă multă căldură, mult elan, entuziasm, dar simte că este neștiutoare, lipsită de discernământ, de măsură, ceea ce o expune să comită numeroase greșeli și să sufere. Atunci, ea trebuie să iubească și să caute ceea ce îi lipsește și îi este necesar: înțelepciunea.

„Cred în iubirea ta...” Nu este nevoie să iubim iubirea, dar avem nevoie să credem în ea. Copilul crede în iubirea mamei sale și de aceea el se simte în siguranță lângă ea. Iubirea și credința sunt legate. Dacă credeți în cineva, el vă va iubi; iubiți-l și el va crede în voi. Și fiindcă iubirea de Creator stă la baza universului, vom putea avea o încredere absolută numai în el singur. Credința noastră în ființe și lucruri stă pe o bază solidă numai dacă ne-am stabilit mai întâi credința în iubirea divină.

„Sper în puterea ta...” De câte ori nu auzim spunându-se că

speranța ne face să trăim! La fiecare început de an, toți oamenii își trimit urări sperând că acest an nou va fi mai bun decât precedentul și va aduce soluții tuturor problemelor. Pe ce își bazează însă speranțele? Pe bani, pe arme... pe ființe slabe, instabile. De aceea aceste speranțe sunt mereu urmate de decepții. În realitate, nu ne putem baza decât pe adevărata forță, pe adevărata stabilitate: atotputernicia divină.

Observați cum această rugăciune stabilește legături cu lumea divină. Atunci când spuneți: „Doamne, iubesc înțelepciunea ta”, iubirea voastră și înțelepciunea divină intră în legătură, iar Dumnezeu vă consideră mai înțelepți din cauza iubirii voastre. Atunci când spuneți: „Doamne, cred în iubirea ta”, credința voastră atrage iubirea Domnului, iar Dumnezeu vă iubește fiindcă credeți în El. Atunci când spuneți: „Sper în puterea ta”, speranța voastră face apel la puterea Domnului care începe să vă ocrotească din cauza speranței voastre.

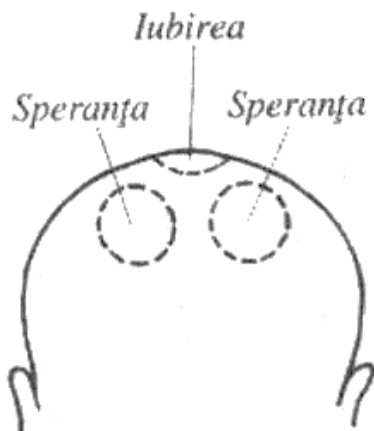
Speranța, credința și iubirea corespund respectiv formei, conținutului și sensului. Speranța este legată de formă (corpul fizic), credința de conținut (inima) și iubirea de sens (intelectul). Forma este aceea care pregătește și păstrează conținutul. Conținutul aduce forța, iar forța are rațiunea de a fi numai dacă posedă un sens.

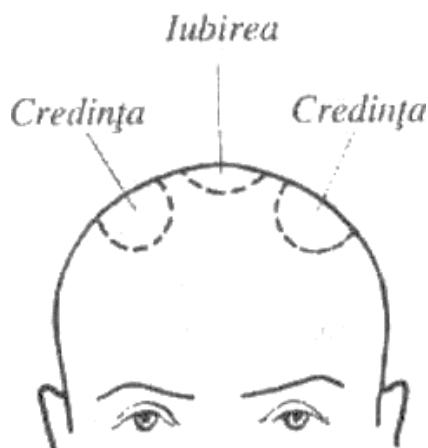
Ființa umană are tendința să se proiecteze în viitor, atunci când este dezamăgită de evenimente și este nemulțumită de soarta ei: „În curând, în câteva zile, în câteva luni... va fi mai bine”. Fără îndoială, speranța este cea care moare ultima, dar așteptând zile mai bune trebuie să știm pe ce să ne concentrăm ca să rezistăm. Or, pentru aceasta, trebuie nu numai să avem credință, dar să întreținem viața în noi înșine, să primim o căldură, un elan, și păstrăm acest elan datorită iubirii. Altminteri, speranța nu poate fi decât o fugă din fața realității, și ea ne va părăsi deopotrivă într-o bună zi.

Ca să nu ne pierdem niciodată speranța, este necesar să întreținem în noi înșine credința și iubirea, și în fața fiecărei greutăți care apare, să le chemăm în ajutor. Or, oamenii procedează exact invers. La cea mai mică decepție, la cel mai mărunț obstacol, ei își închid inima, își pierd credința, iar speranța îi părăsește deopotrivă... în afară de aceea de a-și lua revanșa, prin mijloace ce nu sunt totdeauna cele mai recomandabile! Dar aceasta nu îi tulbură: ei găsesc tot felul de argumente ca să-și justifice atitudinea ostilă și răzbunătoare. Cum să-i facem să înțeleagă că greutățile sunt învinse dimpotrivă prin credință, speranță și iubire? Da, greutățile ne sunt

date tocmai ca să dezvoltăm aceste trei virtuți, dar cu condiția ca Dumnezeu să constituie obiectul acestei credințe, al acestei speranțe și iubiri. Aceste trei virtuți pot fi comparate cu cele trei laturi ale unei prisme de cristal; iar prezența divină este ca raza de soare care cade pe această prismă și se descompune în cele șapte culori.

Într-una dintre conferințele sale intitulată „Cele trei mari forțe”, Maestrul Peter Deunov spunea: „Oamenii se descurajează foarte repede și ca să se justifice acuză condițiile în care trăiesc. Nu, cauza profundă a descurajării lor nu se află în condițiile exterioare, ea provine din faptul că au prea puțină speranță, prea puțină credință și prea puțină iubire. Pentru a putea păși cu siguranță pe calea vieții, ei au nevoie să întărească în ei înșiși cele trei surse ale credinței, speranței și iubirii. Unde se află aceste surse? în creier. Da, în creierul nostru avem trei centri care sunt conductori ai credinței, speranței și iubirii, deoarece credința, speranța și iubirea sunt forțe cosmice”.

Toate capacitățile noastre, toate virtuțile noastre își au sediul în creier. Și fiindcă credința, speranța și iubirea sunt virtuți ce ne leagă direct de Dumnezeu, ele își au sediul în partea superioară a capului: în creștet se află iubirea; în față și puțin mai jos, de o parte și alta, se află credința; ceva mai în spate, tot de o parte și de alta, se găsește speranța.

Maestrul Peter Deunov mai spunea: „Trebuie ca omul să poarte în interior cele trei veșminte: speranța care este veșmântul uman, credința care este veșmântul îngeresc și iubirea care este veșmântul divin. Îl numesc sfânt pe oricare om care poartă cele trei veșminte, al speranței, al credinței și al iubirii...” Și a adăugat: „Speranța rezolvă problema unei zile, credința rezolvă problema secolelor iar iubirea este forța care îmbrățișează veșnicia”. De ce Maestrul Peter Deunov spune că speranța rezolvă problema unei zile? Acest lucru reamintește pasajul din Evanghелиi pe care vi l-am citat adineaori și în care Iisus spunea: „Nu vă îngrijiți de ziua de mâine” căci ziua de mâine se va îngriji de ale sale. Ajunge zilei de mâine răutatea ei”. Vedeți cum totul are un sens.

Credința, speranța și iubirea... Oare câți dintre contemporanii noștri au recurs la aceste virtuți pentru a-și rezolva problemele vieții zilnice? Ei au încredere în progresul științei și al tehnicii, în asigurări, în tribunale etc. Dar în credință, în speranță și în iubire, nu... acestea fiind valabile în trecut, în Evul Mediu... acum ei considerându-se bărbați și femei moderne. Eu aș dori să îi cred, dar vor vedea... vor constata dacă știința și tehnica, asigurările și tribunalele le vor permite să-și rezolve toate problemele și le vor da fericirea... Eu nu spun că

trebuie să ne întoarcem în trecut și să renunțăm la toate inovațiile. Dacă Spiritul Universal care dirijează evoluția creaturilor a lăsat omenirea să se îndrepte în această direcție, nu a făcut-o fără motivație, înseamnă că El consideră aceste experiențe necesare, ea trebuind să le străbată. Atunci când ea va trăi aceste experiențe, ea se va întoarce spre Creator, cuminițată, îmbogățită cu toate noile sale achiziții. Omul creat după „chipul lui Dumnezeu” trebuie să se dezvolte în toate direcțiile pentru a putea într-o zi să îi semene. Iar pentru a-l semăna, trebuie ca întreaga sa credință, speranță și iubire să fie puse probei materiei cu toate piedicile și seducțiile sale.

Acela care trăiește cu credință, speranță și iubire, trăiește conform legilor universale. Prin credință, speranță și iubire vă construiți existența. Chemăți la voi aceste forțe cosmice și cereți-le ajutorul, transformați-le în consilierii voștri, fiindcă numai așa veți deveni cu adevărat folositori vouă înșivă și lumii întregi.

Articol II. Cap. 2 – Credința care mută munții. Grăuntele de muștar

Atunci când observăm pe cineva înfăptuind o lucrare cu convingere, cu entuziasm, cu tenacitate, ne spunem: „el posedă o credință care mută munții”. Aceia care foloseau această expresie poate că au uitat-o sau poate că nu au știut-o niciodată, dar ea își are originea în Evanghelii. Într-o zi în care Iisus le reproșa discipolilor lipsa de credință, el le-a spus: „Dacă veți avea credință cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici dincolo, și se va muta” (*Matei 17: 20*). Cum să interpretăm însă aceste cuvinte?

A fost odată o bătrână care era iritată de o colină ce îi împiedica vederea. În fiecare dimineață, deschizând obloanele, ea nu se putea abține să nu blesteme colina. Ajungând acum la bătrânețe și fiind aproape infirmă, ea nu mai putea să meargă să-și păzească vacile pe câmp ca odinioară; dacă nu ar fi existat această colină, ea ar fi putut să le zărească cel puțin de la fereastra casei sale. Iată însă că într-o duminică dimineață, la slujbă, preotul comentă mult timp în predica sa versetul: „Dacă veți avea credință cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia...” Foarte mulțumită, ea își spuse că a găsit în sfârșit soluția. Seara, în momentul în care își închidea ferestrele, ea făcu o scurtă rugăciune, apoi se adresă colinei pe un ton ferm: „Măine, când mă voi trezi, nu mai vreau să te văd aici, mă auzi?” Apoi se culcă liniștită. A doua zi, la trezire, ea deschise repede obloanele: colina nu

se mișcase din loc. După ce și-a manifestat dezamăgirea, ea bolborosi în final: „Nu mă mir deloc, mă așteptam la toate acestea!”

Evident, această femeie bătrână avea dreptate să se îndoiască, căci nimeni nu a putut vreodată muta un munte din loc, iar Iisus nu ne-a cerut să schimbăm poziția munților. Trebuie să înțelegem această imagine în mod simbolic. Dovada că ea este simbolică, este faptul că însuși Iisus nu s-a ocupat niciodată să mute munții, și nimeni nu are dreptul să o facă. De altfel, care ar fi necesitatea? Ce s-ar întâmpla dacă ar trebui să măsurăm credința oamenilor în funcție de puterea lor de a muta munții? Câte schimbări ar surveni în relief, în climă! Fluviile, lacurile și-ar schimba de asemenea locul, cu tot ceea ce urmează. Trebuie deci să lăsăm munții la locul lor: ei au menirea lor acolo unde se află.

Veți gândi: „Atunci, de ce Iisus a vorbit așa?” Există chiar și un alt loc în Evanghelii unde le spune discipolilor săi: „Dacă veți avea credință și nu vă veți îndoii, veți face nu numai ce s-a făcut cu smochinul, ci și muntelui acestuia de veți zice: Ridică-te și aruncă-te în mare, va fi așa” (*Matei 21: 21; Matei 13: 31*). Cum să înțelegeți dacă nu este nimic explicat? Amintiți-vă că la sfârșitul Evangheliilor, sfântul Ioan revelează că dacă ar trebui să spună în detaliu tot ceea ce Iisus a spus și a făcut, lumea nu ar putea cuprinde toate cărțile care s-ar fi scris... Chiar dacă este exagerat, acest lucru arată că Evangheliile sunt departe de a fi complete: ele nu dau decât scheletul învățământului lui Iisus, și noi suntem aceia care trebuie să punem carnea pe acest schelet în lumina Științei Inițiatice.

Atunci, dacă nu este vorba despre munți fizici, despre ce munți vorbește Iisus? Despre munții noștri interiori, psihici... Da, toate obstacolele, toate greutatea pe care le-am lăsat să se acumuleze în noi, iată munții care ne blochează calea și ne împiedică să înaintăm. Veți spune: „Bine, am înțeles: această imagine a munților se referă la planul psihic. Dar oare credința noastră, oricât de mare ar fi, va fi suficientă pentru a deplasa dintr-o singură mișcare un munte de greutate și de probleme acumulate de încarnări și încarnări?” Dar cine vă spune că trebuie să o faceți dintr-odată? Dacă ați ști să interpretați imaginea grăuntelui de muștar, ați înțelege că Iisus nu spune acest lucru.

Să ne raportăm la un alt pasaj din Evanghelii în care Iisus vorbește tot despre grăuntele de muștar: „Împărăția cerurilor este asemenea grăuntelui de muștar, pe care luându-l, omul l-a semănat în

țarina sa, și care este mai mic decât toate semințele, dar când a crescut este mai mare decât toate legumele și se face pom, încât vin păsările cerului și se sălășluiesc în ramurile lui”. Grăuntele de muștar este minuscul, da, dar câte nu putem face cu un găunte? îl semănam și o dată ajuns în pământ, el încolțește, crește... În această imagine a găuntelui de muștar folosită de Iisus, ceea ce este important este faptul că se vorbește despre un găunte, iar un găunte este făcut pentru a fi semănat. De îndată ce a fost pus în pământ, el nu rămâne inactiv: dacă este curat și de bună calitate, el încolțește și devine un arbore. Dar nu dintr-odată: îi trebuie timp.

Pentru că un munte este enorm iar un găunte de muștar minuscul, aceia care citesc parabola lui Iisus sunt mai degrabă surprinși de disproporția ce există între mărimea muntelui și cea a găuntelui, și se opresc doar la acest lucru; de aceea ei nu pot interpreta corect această parabolă. Pentru a o interpreta corect, trebuie mai întâi să reflectăm asupra proprietăților găuntelui. Dacă omul a cărui credință are mărimea unui găunte de muștar va putea într-o zi să mute din loc munții, înseamnă că acest găunte, de îndată ce a fost semănat în inima sa, crește și se dezvoltă. Când el devine un copac, păsările cerului, adică toate entitățile luminoase ale lumii invizibile, vin să locuiască aici. Iar aceste entități nu vin cu mâinile goale, toate aduc daruri cerești: înțelepciunea, iubirea, puritatea, pacea, forța... și datorită acestor daruri omul obține încet-încet puterea de a muta munții din loc.

Pentru un creștin este esențial să înțeleagă ceea ce voia să spună Iisus când vorbea despre această credință capabilă să mute munții. Altfel, ne mulțumim să repetăm cuvinte lipsite de sens. Cum au fost devenit golite de sens aceste cuvinte ale Rugăciunii de pe munte: „Fiți desăvârșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este” (*Matei 5: 48*). Ființa umană care este atât de slabă, atât de șovăitoare, cum ar putea muta un munte? Ea are atâtea lipsuri, atâtea defecte, cum să ajungă la perfecțiunea Tatălui ei Ceresc? Nu este posibil! Și atunci, prin lipsa de înțelegere, prin neglijență, prin lene, da, mai ales prin lene, lăsăm la o parte chintesența învățământului lui Hristos. Este atât de ușor să insistăm asupra slăbiciunilor și a imperfecțiunilor oamenilor imaginându-ne astfel că dăm dovadă de luciditate, de rațiune, de așa-zisă modestie! Dar Iisus nu dădea dovadă de o asemenea modestie, el avea pentru ființa umană creată după chipul și asemănarea lui

Dumnezeu, cele mai înalte ambiții: dacă ea dorește, dacă ea se străduiește, va reuși într-o zi să ajungă la perfecțiunea Tatălui ei Ceresc. Dacă are credință, ea va ajunge să mute munții, adică toate puterile îi vor fi date, dar mai întâi puteri asupra ei însăși.

Credința este deci comparabilă cu un grăunte ce trebui semănat, dar evident nu orice fel de grăunte. Nu este însă ușor de recunoscut acel grăunte care va deveni un arbore în care păsările cerului vor veni să locuiască; din contră, este foarte ușor să îl confunzi cu grăunțele crezurilor și superstițiilor de tot felul! Iată de ce creștinii nu au mutat încă mulți munți. Primul lucru care trebuie făcut este acela de a învăța să recunoască acest grăunte care este credința.

Articol III. Cap. 3 – Credință și crez

Un preot se adresa într-o zi enoriașilor săi care erau în majoritate oameni bogați: „Frații mei, așa cum observați, biserica noastră este veche, ea are nevoie de restaurare; dar cum acest lucru va costa foarte mult, haideți să ne gândim ce putem face...” într-un singur glas, enoriașii răspunseră că îl vor ruga pe Dumnezeu să îi ajute să găsească banii necesari. „Cum?” spuse indignat preotul, sunteți miliardari și doriți să îl deranjați pe Dumnezeu pentru a obține o sumă de bani pe care vă este atât de ușor să o găsiți voi înșivă?”

Ei bine, iată ceea ce mulți credincioși numesc credință: a cere intervenția divină pentru a le aranja afacerile, când s-ar putea descurca singuri, cu condiția să se hotărască să facă ce trebuie. Când sunt puțin altruști, ei se roagă pentru pace în lume, pentru mai puține nenorociri... Dar ei contează mai ales pe Dumnezeu pentru a-și asigura starea de bine, confortul, securitatea. Cineva pleacă în vacanță și în clipa în care închide ușa casei, spune în minte o scurtă rugăciune: „Dumnezeu, păzește-mi casa”. Dar iată că la întoarcere, constată că ea a fost „vizitată”. Devine furios: cum se face că Dumnezeu nu a rămas acolo, credincios, la post? Ei da, Dumnezeu este un portar, el trebuie să îi supravegheze casa în timp ce „stăpânul ei” se plimbă...

Veți spune: „Dar atunci, rugăciunea nu este o expresie a credinței noastre?” ... Nu trebuie să ne rugăm?...” Ba da, trebuie să ne rugăm. Dar rugăciunea nu înseamnă a cere ceva Domnului. Dumnezeu ne-a dat toate mijloacele materiale și spirituale pentru a ne putea asigura cele necesare, nouă și chiar altora, iar rugăciunea trebuie să ne folosească numai să ne înălțăm pentru a găsi aceste mijloace. Dumnezeu și-a făcut deja „lucrarea”, dacă putem spune așa, cu mult

timp înainte; nu El este acela care trebuie să ne procure acum ceea ce ne lipsește, noi suntem cei care trebuie să căutăm. La ce folosește să îl rugăm să ne dea sănătate sau afecțiunea celorlalți, dacă vom” continua să ducem o viață care ne face să fim bolnavi sau antipatici? Și la ce servește să ne rugăm pentru pace, dacă continuăm să purtăm în noi înșine adevărate câmpuri de luptă?... Bineînțeles, rugăciunea este o manifestare a credinței, dar credința trebuie înțeleasă ca acea forță care împinge omul să se depășească, să se întreacă pe sine. Numai că, există o credință inspirată de efort, de activitate, și o credință inspirată de lene. Câți oameni numesc credință ceea ce în realitate este un crez sau o rătăcire?

Pentru a-și justifica stângăciile, greșelile, eșecurile, cineva vă spune: „Vai, am crezut că...” Ei da, el credea, credea, dar crezul nu i-a dus decât rătăcire. Iar cel mai grav este faptul că acest „credincios” va continua să creadă... și să se rătăcească! Până când? Până când va învăța să își înlocuiască crezurile prin credință, prin adevărata credință, aceea bazată pe o cunoaștere. Instinctiv, simțim diferența dintre crez și credință din moment ce spunem: „Eu cred” exprimând o incertitudine. Când spunem: „Eu cred că el va veni mâine”, în realitate nu suntem prea siguri, este un crez. Iar întrebarea: „Credeți că...?” înseamnă că explorăm un teritoriu necunoscut. A lucra în cunoștință de cauză, adică în domeniul în care am acumulat o îndelungată experiență datorate unei lucrări duse cu răbdare, aceasta înseamnă, cu adevărat, credința.

Să luăm un simplu exemplu. Un grădinar posedă diferite semințe: el le seamănă și poate spune fără teama de a se înșela că va avea salată, ridichi etc. Iar acest lucru se verifică, pentru că este vorba despre o credință bazată pe studiu și experiență. Or, în crezul lor, mulți oameni se aseamănă cu grădinarul care se așteaptă să recolteze atunci când nu a semănat nimic, sau care a semănat morcovi gândind că va vedea crescând praz. Ei așteaptă lucruri irealizabile, pentru că ei nu posedă nici cunoaștere, nici experiență. Nu putem recolta decât ceea ce am semănat. În acel moment, da, putem avea credință. Vedeți dar că și aici regăsim această imagine a grăunțului folosit de Iisus în parabola grăunțului de muștar.

Nu trebuie deci să ne facem iluzii. Dacă avem eșecuri, în loc de succesele la care ne așteptam, înseamnă că nu am semănat nimic sau că nu am știut să semănăm grăunțe bune. Acest lucru se verifică în

toate domeniile și chiar în cel al religiei. Mulți își închipuie că sunt credincioși, spiritualiști, dar când vedem în ce contradicții se zbat, ne întrebăm ce au înțeles. Cum să facem să îi ajutăm? Dacă ei ar putea admite că se înșală, că nu știu încă ce reprezintă adevărata credință, ar fi un progres. Dar în loc de aceasta, ei se vor indigna, vor riposta spunându-vă ce apartenență religioasă au, aceea în care cred; ei vor enumera rugăciunile pe care le recită, ceremoniile la care au asistat, cum v-ați putea îndoi de credința lor? Iată oameni nefericiți, bolnavi, bârfitori, geloși, înăcriți; ei își otrăvesc viața și o otrăvesc și pe ceea a anturajului lor, dar au credință!

Ei bine, acești neștiutori nu știu că succesul și credința merg împreună și prin „succes” eu înțeleg victoria asupra greutăților și a obstacolelor interioare. Ei nu cunosc parabola lui Iisus despre grăunțele de muștar, sau au uitat-o; nu numai că nu au mutat munții, dar s-au îngropat sub ei. Ceea ce ei definesc drept credință, este în realitate un crez sau o convingere personală. Or, convingerile personale nu sunt adeseori mult mai fondate decât crezurile. Convingerile constituie desigur o putere din cauza energiei pe care o degajă. Acela care este convins emite unde care mătură totul în calea lor, ca o rafală de vânt care spulberă frunzele moarte. De aceea, adesea nebunii sunt cei care își impun convingerile celor din jur, fiindcă se spune că: „ei nu se îndoiesc de nimic”. Dar unde îi vor duce toate acestea? Ei nu își pun deloc problema.

Nu trebuie deci să confundăm credința cu crezul. Din nefericire, cei mai mulți oameni care pretind că au credință fac această confuzie: da, fiindcă putem avea crezuri, unele chiar religioase, dar să nu avem cu adevărat credință! A avea credință înseamnă a ști să alegi grăunțele și să le însămânțezi în tine însuși: vom vedea apoi crescând copaci minunați, de pe ramurile cărora vom culege fructe gustoase. Dacă nu culegem nimic, ci numai scaieți și spini, înseamnă că nu am devenit încă un semănător, un adevărat credincios.

Avem nevoie de criterii ca să facem o diferență clară între credință și crez. Primul criteriu al credinței este că ea o face pe ființa umană mai bună, mai stabilă, mai armonioasă, mai preocupată de soarta semenilor săi... Acesta este un proces care trebuie să se amplifice, asemenea arborelui din parabolă care nu încetează să se dezvolte, astfel ca păsările cerului – adică virtuțile, entitățile luminoase – să vină să locuiască în ramurile sale.

Cerul nu le cere oamenilor să fie perfecți, ci să lucreze la perfecționarea lor. Fiecare trebuie să-și spună într-o zi: „Am înțeles acum, eu semăn grăunțe în sufletul meu (gânduri și sentimente de lumină, iubirea pentru un înalt ideal) și nu voi înceta să veghez asupra lor, să le încălzesc, să le ud, să le hrănesc cu tot ceea ce posed mai bun. Eu știu că universul este guvernat de legi, iar una dintre aceste legi spune că orice sămânță va da rod”. Iată ceea ce reprezintă cu adevărat credința. Oricare v-ar fi deci religia: creștină, islamică, iudaică, hindusă etc., atât timp cât nu ați înțeles această lege, și nu o aplicați, nu aveți credință, ci numai crezuri ce nu vă pot duce prea departe. Sau, mai degrabă, da, ele vă pot conduce departe, dar în lene, în eșec, în revoltă etc.

Crezul este ineficace fiindcă reprezintă ceva care apare din exteriorul sau periferia ființei noastre, și într-o clipă sau alta, el se sfârșește în fața realității. Dimpotrivă, credința vine din interior, din centru, și tocmai de acolo își extrage eficacitatea. De asemenea, este o eroare să ne închipuim credința ca o problemă a oamenilor neștiutori, naivi sau chiar puțin înapoiați, și că ea reprezintă o etapă în evoluția omenirii când trebuie părăsite crezurile așa numite iraționale! Din contră, credința se bazează pe cunoașterea legilor; or, ce știință este mai importantă decât aceea a legilor?

A avea credință înseamnă a-ți construi existența pe baze solide, cunoscând legile. Acela care posedă credință simte că avansează pe o cale bine conturată. El însuși a ales această cale de parcurs, fiindcă a verificat legea cauzelor și a consecințelor. Și în timp ce este preocupat să construiască ceva stabil, frumos, nu are timp să se ocupe de prostiile ce se povestesc sau se înfăptuiesc în preajma sa: atenția sa este concentrată asupra lucrării pe care o are de înfăptuit. Iar dacă greutățile apar în viața sa, rezultatele pe care le-a obținut deja prin această lucrare l-au întărit și îl ajută să le depășească.

Există atâția oameni descumpăniți! Ei nu sunt siguri de nimic, văd peste tot pericole, fiindcă au senzația că au fost aruncați în existență ca într-un angrenaj ale cărui mecanisme nu le cunosc. Înseamnă că ei nu știu să lucreze cu legile; nu pot deci defrișa drumul ca să se asigure de viitorul lor. Or, nu-ți poți construi viitorul cu un prezent necorespunzător, fiindcă între cele două nu există ruptură. Îți poți periclita complet viitorul atât timp cât nu ai învățat să așezi prezentul pe baze solide. Cum să nu te temi când nu știi unde te duci,

când nu ai nicio certitudine, când te afli în întuneric? Întunericul este sursa fricii, totul ni se pare aici amenințător.

Viața omului se poate compara cu traversarea unei păduri sau cu ascensiunea unui munte înalt.

Există atâtea eforturi de făcut, atâtea pericole de înfruntat ca să-ți atingi țelul! Iar dacă străbați această pădure sau escaladezi acest munte în întuneric, riști să te rătăcești, să fii atacat de animale sălbatice, să cazi în capcane, sau să te rostogolești în fundul vreunei prăpăstii etc. În întuneric ești expus nu numai adevăratelor pericole, dar cea mai periculoasă este frica ce o creezi în tine însuți, neștiind cum să interpretezi zgomotele și formele neconturate ce le vezi agitându-se. Nu poți avea încredere în nimic și trăiești în agitație și neliniște, fiind convins că ceva rău este mereu gata să apară.

Iar cum a crede înseamnă a deschide o poartă în noi înșine, a avea frică înseamnă a da putere a ceea ce ne temem, a-i pregăti terenul pentru a ne face rău. Iată în mod simbolic ce reprezintă viața oamenilor care nu posedă lumina credinței, a adevăratei credințe care reprezintă în realitate adevărata știință, o știință care ne însoțește ca o lumină, care ne conferă liniștea și pacea. Chiar dacă trebuie să străbatem anumite încercări, atunci când știm cum stau lucrurile, pășim calmi, plini de speranță în viitor. Astfel apare legătura dintre credință și speranță, adică între prezent și viitor.

Iată încă o clarificare a cuvintelor lui Iisus: „Nu vă îngrijiți de ziua de mâine, căci ziua de mâine se va îngriji de ale sale. Ajunge zilei răutatea ei” (*Matei 6: 34*).

Îndepliniți-vă deci astăzi datoria știind că este singurul lucru bun de făcut, fiindu-vă de ajuns, și nu vă mai îngrijiți pentru ziua de mâine: cum ziua de mâine este neapărat legată de ziua ce a precedat-o, ea va fi la fel de organizată, de armonioasă. Și în acest caz, este ca și cum ați semăna un grăunte, iar acest grăunte vă va aduce roade.

Cât de mult se înșală deci aceia care pretind că este imposibil să cunoști criteriile credinței! Ei nu trebuie decât să se observe, să observe evenimentele vieții lor psihice, la fel ca pe cele ale vieții lor fizice sau sociale. De fiecare dată când se află pe un drum fără ieșire înseamnă că nu au știut unde să-și așeze credința. Doamne, este atât de greu de înțeles că o cauză produce mereu consecințe ce îi corespund, iar dacă dorim să găsim explicații evenimentelor, și a ceea ce ni se întâmplă, trebuie să căutăm mereu în domeniul cauzelor? Iată criteriul

credinței. Până aici nu facem decât să bâjbâim printre crezuri. Da, peștele înoată încă în mare, și fiindcă am pus pe foc cratița cu ulei, ne închipuim că el ne va apărea zglobiu! Ei bine, nu, trebuie să ne descotorosim de aceste crezuri iluzorii, fiindcă ele nu pot fi urmate decât de decepții. Crezul este produsul unor dorințe personale sau al jocului intelectului, el conduce fatalmente la îndoială, la îngrijorare, la bănuială. Dimpotrivă, credința este o certitudine absolută care ajunge mereu la un rezultat pozitiv.

Adevărata credință se bazează deci pe o cunoaștere obținută prin experiență. Dar prin natura sa, ființa umană este mai mult condusă spre crez decât spre cunoaștere, fiindcă crezul este spontan, instinctiv, în timp ce cunoașterea cere studiu, judecată, experiență. Crezul precede deci mereu cunoașterea. Imediat ce cunoaștem un lucru părăsim domeniul crezului. Dar atunci crezul se referă la un obiect mai îndepărtat, până când cunoașterea îl va înlocui. Cunoașterea este ca linia orizontului: cu cât te apropii de ea, cu atât mai mult ea se depărtează, dar astfel progresezi continuu.

De la bun început, considerați poate că este greu să faceți o distincție clară între crez și credință, fiindcă limita care le separă este prost definită; ele se îmbină unul cu celălalt, așa cum domeniul fizic se contopește încet-încet în cel psihic, fără să putem spune cu certitudine unde sfârșește unul și unde începe celălalt. Granița lor nu este mai precisă decât cea a culorilor spectrului: de exemplu, roșul nu este portocaliu, și totuși în același timp nu știm cu exactitate unde se află limita lor. La fel, deși credința este diferită de crez, ea rămâne legată intim de acesta.

Ca să trăim avem nevoie să ne bazăm pe un anumit număr de crezuri – ele fiind ca niște suporturi pentru viața noastră afectivă, intelectuală. Fără aceste suporturi, existența nu este posibilă, este ca și cum ai încerca să înaintezi în nisipurile mișcătoare. În interior, ca și în exterior, avem nevoie să credem că posedăm ceva solid sub picioare. De aceea, chiar dacă ne facem câteva iluzii, este mereu util să credem în lucrurile bune, aceasta ajutându-ne să ne menținem într-o dispoziție constructivă. Esențialul este să devenim conștienți, să ne străduim să înlocuim crezurile vagi prin cunoștințe adevărate, iar la patruzeci de ani să nu mai avem naivitatea de la douăzeci de ani.

Se poate spune chiar că această credință este o lucrare asupra crezurilor, iar acela care nu este hotărât să îndeplinească această

lucrare cade adesea victimă superstițiilor. Fiindcă cele două, crezurile și superstițiile, merg pas la pas. Cum ființa umană are mereu nevoie să creadă în ceva, aceia care nu au înțeles ce reprezintă cu adevărat credința se agață de tot felul de lucruri mărunte: un anumit obiect este pentru ei norocos, o anumită cifră sau zi a săptămânii le este benefică și o alta malefică, întâlnirea unei anumite persoane în calea lor este interpretată ca un semn de bun sau rău augur etc. Eu nu neg faptul că se poate acorda o semnificație obiectelor, numerelor, zilelor, întâlnirilor, dar aceasta nu va înlocui niciodată o credință bazată pe marile legi care guvernează viața noastră psihică și spirituală.

Vreți să vă dau o definiție a superstiției? A fi superstițios înseamnă a gândi că vei putea recolta acolo unde nu ai semănat. Din contră, adevărata credință înseamnă să aștepti știind că după ce ai semănat, vei culege, în viața aceasta sau în alta, sau prin intermediul copiilor. Dacă semănați grăunțe bune într-un pământ mănos și la momentul potrivit, ele încolțesc și cresc. Poate că se vor pierde câteva dintre ele, dar majoritatea vor crește și vor da roade. Mulți bărbați și femei care nu au lucrat niciodată în domeniile intelectual, afectiv sau fizic, speră să recolteze, iar atunci când își văd eșecurile, ei strigă că este nedrept. A cui este însă vina? Aceia care seamănă și plantează nu sunt niciodată decepționați. Atunci când posezi adevărata credință, nu ești niciodată decepționat. Aceia care sunt dezamăgiți s-au așteptat la recolte imposibile.

Iar cum a avea credință înseamnă a face grăunțele să crească, aceste grăunțe vă vor hrăni într-o bună zi; spre deosebire de crez care, în final, vă va lăsa înfometați. Crezul este comparabil cu hipnoza. Dacă hipnotizați pe cineva, îl puteți convinge, de exemplu, că ia parte la o masă copioasă. Când va reveni din starea de hipnoză, el vă va expune în detaliu chiar și meniul și se va declara mulțumit de tot ceea ce a mâncat; stomacul i-a rămas totuși gol, și cu acest regim el se va îmbolnăvi. Ei bine, în acest fel crezurile înșală pe cei mai mulți oameni, în timp ce credința îi servește zilnic cu fructe foarte adevărate, hrănitoare, care sunt rezultatul lucrării lor. Ființele care se mulțumesc cu crezurile rămân în interior slabe, temătoare, șovăitoare, chiar dacă fizic sunt zdravene. Crezul nu hrănește. Numai credința hrănește și, pentru a ajunge la credință, trebuie să o studiezi, să o experimentezi, să te străduiești. Dacă Inițierea era în antichitate rezervată numai anumitor ființe, nu însemna că li se revela acestora secrete pe care alții

nu trebuiau să le cunoască, ci fiindcă ele posedau calități ce le permiteau să realizeze ceva cu aceste revelații. Adevărurile spirituale nu îl îmbogățesc decât pe acela care posedă un intelect care să le înțeleagă, o inimă care să le dorească, și mai ales o voință pentru a începe lucrarea și a persevera. Celorlalți ele nu le aduc nimic, sau le sunt chiar dăunătoare.

Dacă se reduce religia la subiecte de credință independente de experiența și de faptele care ar trebui să le însoțească, înseamnă că religia se separă de credință, rămânând deci numai crezuri ce nu vor salva pe nimeni. Leneșii nu sunt niciodată salvați. La ce rezultate ne putem aștepta fără muncă, fără strădanie, fără experiment? Atât timp cât credincioșii vor repeta formule, gesturi, ritualuri de neînțeles, credința lor nu va muta munții, ea nu va face niciun miracol. Iar când vorbesc despre miracol, nu este vorba de a vindeca bolnavi, nici de a învia morții, ci de a te transforma pe tine însuși, de a te reînvia.

A venit vremea să învățăm să nu mai confundăm realitatea credinței cu iluzia crezului. Dacă sănătatea vi se ameliorează, dacă gândirea vi se limpezește, dacă forța vă crește, înseamnă că vă hrăniți cu credință. Cât despre crezurile cu care vă închipuiți că vă hrăniți, ele seamănă cu dulciurile care se vând prin iarmaroc. Aceste dulciuri, numite „vată de zahăr”, au consistența bumbacului, iar copiii se desfată cu ele; or, acestea nu numai că nu îi hrănesc, dar le strică și dinții. Astfel mulți oamenii percep crezurile; ei înghit tone de visuri, de promisiuni fără nicio bază solidă: zahăr și bumbac... Ei cred, cred, nu încetează să creadă și rezultatele pe care le obțin sunt opusul a ceea ce așteptau.

A crede? Nu trebuie să mai credem, trebuie să știm! Credința este condensarea unei cunoașteri imemorale. Acolo unde nu cunoaștem, nu există credință. Studiați deci, întăriți-vă, lucrați zilnic cu virtuțile divine: iubirea, înțelepciunea, adevărul, bunătatea, dreptatea, fiindcă acestea sunt grăunțe pe care le veți semăna în calea voastră. Iar la capătul acestui drum vă așteaptă împlinirea vieții, învierea.

Articol IV. Cap. 4 – Știință și religie

În Occident, asistăm de secole la lupte neîncetate între religie și știință. Religia a fost multă vreme destul de puternică pentru a obține victoria; ea își dicta legea, până la a condamna anumite descoperiri sub pretextul că ele contraziceau textele biblice sau dogmele bisericești. De exemplu, curajosul care îndrăznește să se îndoiască de faptul că

Dumnezeu a creat lumea în șase zile sau să pretindă că pământul se rotește în jurul soarelui, risca să fie ars pe rug. Apoi, încet-încet, situația s-a schimbat: știința a preluat conducerea, pe măsura progreselor ce le-a făcut, și s-a răzbunat până la a ridiculiza religia care a fost obligată să bată în retragere. Acum lumea întreagă recunoaște că religia și-a pierdut influența; unii evident că o regretă, în timp ce alții se bucură. Dar a regreta sau a te bucura nu înseamnă să și răspunzi la problemele ce îi frământă pe oameni.

Ca să simplificăm, putem afirma că știința se referă la lumea vizibilă, iar religia la lumea invizibilă; neînțelegerea ce există între oamenii de știință și clerici vine de la faptul că unii își bazează certitudinile pe o realitate vizibilă, obiectivă, iar alții pe o realitate invizibilă, subiectivă. Dar și unii și alții au un punct de vedere incomplet, fiindcă fiecare de partea sa are tendința de a privilegia un aspect în detrimentul celuilalt.

Universul este o unitate pe care o putem sesiza din exterior cu ajutorul științei și din interior prin intermediul religiei, fiindcă ființa umană este ea însăși o unitate care are capacitatea de a trăi în același timp în lumea obiectivă și în lumea subiectivă. Știința și religia nu trebuie deci să se dispute, ci să se completeze. De altfel, niciodată știința nu combate religia sau invers: oamenii de știință și clericii sunt cei care se înfruntă, fiindcă ei nu posedă decât o parte din cunoaștere.

Așa cum religia nu a putut distruge știința, nici știința nu va putea anihila religia, fiindcă ele se bazează pe legi identice. Între ele nu există nici separare, nici contradicție. Separările și contradicțiile există numai în mintea ignoranților care nu știu cum a creat Dumnezeu universul. Știința bine înțeleasă nu poate decât să-i ajute pe credincioși să se concentreze asupra esențialului, iar religia, de asemenea bine înțeleasă, dă adevărata sa dimensiune științei. Fiecare are o funcție, și ele trebuie să se ajute reciproc, nu să se disprețuiască, să se respingă și să încerce să se distrugă. În orice caz nu vor reuși. Aceste confruntări nu reprezintă decât acțiuni sterile și timp pierdut. De acum înainte, în fiecare ființă trebuie să existe un cleric și un savant. Da, pentru ca religia și știința să nu se combată în societate, ele trebuie să înceteze să se lupte în ființa umană. Fiindcă aici se produc cele mai mari daune. Atunci când un cleric se opune unui om de știință – sau invers – el își închipuie că se luptă cu un adversar din exteriorul său. Deloc, el se luptă cu el însuși!

Necredincioșii își fac o idee greșită despre religie; de altfel, chiar majoritatea credincioșilor nu au o idee exactă, fiindcă o limitează adesea unui ansamblu de dogme și rituri. În realitate, religia reprezintă în primul rând o știință bazată pe cunoașterea ființei umane așa cum a fost ea creată după chipul Domnului. Se poate deci afirma că bazele religiei sunt înscrise în însăși ființa umană. Dumnezeu a creat omul imprimându-și pecetea sa în el, și orice ar face, el nu se poate elibera de aceasta, este o amprentă înscrisă în structura sa. Din acest punct de vedere, omul nu este absolut liber, el nu poate scăpa de această amprentă, de această schemă de la care întreaga sa ființă este construită. În schimb, cea mai mare libertate i-a fost acordată ca să exprime această predestinare divină pe care o poartă în sine. Astfel se explică diversitatea religiilor care, în funcție de epocă și loc, au luat cele mai variate și bogate forme.

Un om de știință vă va spune că nu admite ca adevărat și demn de interes ceea ce nu a putut observa, calcula, măsura, cântări, compara, clasifica; tot restul este îndoielnic și trebuie lăsat deoparte. Foarte bine, dar aceasta îi va reduce enorm câmpul conștiinței sale. Fiindcă două treimi (să spunem două treimi) din existența umană sunt ocupate cu activități pe care nimeni nu le cântărește, nici nu le măsoară. Ei da, cele două treimi din timp le trăim, atâta tot. Iar dacă această viață nu merită nici atenție, nici interes, ne putem întreba de ce un om de știință continuă să trăiască. El respiră, mănâncă, bea, doarme, merge, nutrește gânduri, sentimente, senzații, dorințe, întâlnește oameni, vorbește cu ei, îi îmbrățișează chiar, și nu se întreabă dacă toate acestea le face în mod științific. Cum acceptă el să trăiască o viață în mare parte neștiințifică? Ar trebui să refuze!

Oamenii se risipesc la periferia ființei lor punând în valoare o viziune științifică a lumii ce așază pe primul loc explorarea naturii, deci studiul lumii fizice, o lume care le este exterioară sau care nu este decât învelișul material al eului lor profund. Ei nu realizează că sunt pe cale să-și piardă centrul, acel punct care nu numai îi ține în echilibru, dar îi leagă de Sursa vieții universale. Desigur, nu le este interzis să considere universul ca pe un câmp de investigații și experiențe pe care Creatorul l-a pus la dispoziția lor. Dar nu vor gusta savoarea vieții divine aruncându-se orbește în studiul fizicii, al chimiei, biologiei, zoologiei, astronomiei etc. În timp ce sunt atât de ocupați să-și satisfacă toate curiozitățile, timpul trece, viața se scurge și ei se

subrezesc.

Oricare ar fi posibilitățile oferite oamenilor de știință de a explora și a exploata materia, după o perioadă de încântare oferită de descoperirile lor, ei vor începe să simtă un gol în interior. Fiindcă nimic din ceea ce intelectul poate atinge, îmbrățișa, înțelege, nu este capabil să ne satisfacă pe deplin. Numai imensitatea, misteriosul, invizibilul, impalpabilul, tot ceea ce nu cunoaștem deloc, poate satisface și umple inima omenească. Aici se găsește adevărata știință.

Adevărata știință nu este produsul achizițiilor intelectului, ea este o cunoaștere privind ființa umană, structura sa fizică și spirituală, corpurile sale subtile, aspirațiile sale cele mai înalte, cât și legăturile sale cu întreg universul. Nu putem înlătura unele fenomene sub pretextul că ele nu intră în categoria a ceea ce poate fi observat și calculat. Viața spirituală este considerată ca un fenomen neștiințific. Să admitem. Dar dacă vreți să rămâneți mereu neîmpliniți și nemulțumiți, ocupați-vă numai de ceea ce este considerat „științific”.

Pe măsura progreselor obținute, știința a crezut că ar putea explica totul și aduce toate soluțiile problemelor omenirii. Ea a adus de fapt ameliorări mari în numeroase domenii, dar nu se poate afirma că a îmbunătățit condiția umană în profunzime, fiindcă ea nu atinge decât lumea fizică, și puțin pe cea psihică, ea nu atinge sufletul și spiritul, ceea ce este normal, nu este domeniul ei. Datorită unor aparate extrem de perfecționate, ea a făcut în scurt timp descoperiri nemaipomenite atât în domeniul infinitului mare cât și în cel al infinitului mic, iar aceste descoperiri au dat unora iluzia că ea ar putea înlocui religia. Dar nu este de ajuns ca omul să se considere egalul lui Dumnezeu, să declare că El nu există, sau că a murit, iar Creația este faptul hazardului, prin faptul că astronauții reușesc să parcurgă un spațiu cosmic pe care timp de milenii oamenii și l-au închipuit drept locuința Domnului, că fizicienii ajung să descopere secretele materiei, că biologii obțin din ce în ce mai multă putere asupra vieții.

Eu îi pun în aceeași oală pe toți acei filosofi și oameni de știință care își închipuie că universul și omul sunt produsul hazardului ca și pe credincioșii care așteaptă roade când nu au semănat nimic. Este aceeași eroare în ambele cazuri: în primul este vorba despre consecințe fără cauze, iar în al doilea despre o creație lipsită de autor. Nu merită ca oameni așa ziși inteligenți și savanți să-și bată joc de naivitatea credincioșilor: convingerile lor sunt la fel de ridicele.

Așa cum religia nu a putut să se opună dezvoltării științei, nici știința, oricare i-ar fi progresele, nu va putea înlocui, nici distruge religia. Există o legătură între aceste două atitudini și fiecare trebuie să contribuie să o pună în valoare, să o lumineze pe cealaltă. Aceia care încearcă să le separe sau să le opună comit o eroare. Dumnezeu nu a putut introduce în universul pe care l-a creat și în omul zămislit după chipul său două realități incompatibile. Dar ca să ajungem la această înțelegere a lucrurilor trebuie să realizăm câteva schimbări interioare.

Auzim adesea anumite persoane cum se revoltă de faptul că în secolul al XX-lea oamenii nu s-au descotorosit încă de crezuri calificate drept iraționale. Suntem chiar obligați să constatăm că după o perioadă de materialism, de scientism, din ce în ce mai mulți oameni se îndreaptă spre religie, spre spiritualitate, spre misticism, iar această tendință ia uneori forme confuze și lipsite de sens. Chiar și autoritățile religioase se tulbură, fiindcă se simt depășite de acești noi curenți pe care nu mai ajung să îi stăpânească. Ei bine, responsabilitatea acestei situații revine clericilor înșiși, care erau mai preocupați să dezvolte dominarea bisericii decât să răspundă adevăratelor nevoi ale sufletelor și spiritelor, și în mod egal oamenilor de știință și filosofilor lor materialiste. Trebuie ca și unu și ceilalți să înceteze să se mai lamenteze despre o situație la crearea căreia au contribuit ei înșiși, și să încerce mai degrabă să vadă împreună cum o pot remedia.

Ființa umană nu se poate împlini decât în imensitate, în infinit. Tot ceea ce este deja vizibil, determinat, măsurat, clasificat, chiar dacă găsește că este util, interesant, indispensabil, nu va satisface decât o parte din ea însăși, insuficientă pentru a-i umple existența. De ce copiilor le plac atât de mult poveștile? Și de ce cei mai mulți adulți se refugiază, atunci când pot, în lumi ciudate, în fantastic, în irațional? Fiindcă este o nevoie înăscută a ființei umane: ea a fost creată să trăiască în cele două lumi, obiectivă și subiectivă, materială și spirituală, vizibilă și invizibilă; ea posedă deci capacități pentru a intra în legătură cu aceste două lumi și are nevoie de amândouă. Numai că nu trebuie să se facă confuzie: realitatea percepută datorită celor cinci simțuri nu este aceeași pe care o percepem datorită simțurilor lumii spirituale; sunt două lumi diferite și cunoașterea lor necesită instrumente diferite.

Oamenii de știință trebuie să se mulțumească să studieze, să observe și să prezinte rezultatele observațiilor lor, atâta tot. Ei nu se

pot pronunța în privința vieții psihice a omului, asupra vieții sale morale, spirituale, există o graniță pe care ei nu o pot străbate; cu mijloacele de care dispun nu le este permis să înlocuiască religia prin știință, și cu atât mai mult să o distrugă. Ceea ce pot distruge sunt falsele crezuri, acesta fiind un lucru util. Adevărata religie nu are nevoie să se încarce cu erori și superstiții, iar adevărata știință nu poate face rău adevăratei religii: Dumnezeu nu se va supăra dacă voi nu credeți că El a creat lumea în șase zile, cu atât mai puțin cu cât în realitate El nu a încetat niciodată să creeze...

A dori să combați religia în numele obiectivității și al rațiunii este o încercare sortită eșecului. Nu putem suprima sentimentul religios așa cum nu putem suprima nici celelalte sentimente. În acest domeniu rațiunea nu își află locul deoarece, o repet, simțul sacralului, nevoia de a se simți legată de această lume divină în care își are originea, sunt înscrise în structura ființei umane. Putem încerca să le negăm, să le eliminăm rădăcinile; chiar dacă un moment există senzația de reușită, acest succes nu este de durată, și vom fi obligați să constatăm toate daunele pe care o asemenea acțiune le-a produs nu numai asupra indivizilor, ci și în societate.

Și de altfel, toți acești oameni care propovăduiesc obiectivitatea și rațiunea, au reușit oare să le introducă în viața lor? Priviți-i: ei se zbat în sânul neliniștii, al fricii, al furiei, al geloziei și al tuturor pasiunilor necontrolate. Unde se află aici obiectivitatea și rațiunea?... Dar ei le acceptă, consideră că toate aceste sentimente inferioare sunt chiar normale, în timp ce consideră ridicole sentimentele superioare pe care le poate inspira credința într-o Entitate Sublimă care a creat cerul și pământul, încrederea, recunoștința, iubirea, adorația pentru această Ființă. Asemenea intelectului, rațiunea este foarte folositoare atunci când este nevoie să se facă puțină ordine în domeniul sentimentului; să spunem că ea trebuie să facă curățenie, da, dar numai curățenie, nu să secătuiască. Atunci când faceți curat în casă, mutați mobilele și obiectele pentru a putea trece cu aspiratorul, a șterge praful, apoi le așezați la loc, nu le aruncați pe fereastră. Deci și în voi, de asemenea, dacă rațiunea trebuie să facă curat, nu o face pentru a se descotorosi de adevăratul sentiment religios, ci pentru ca el să apară în adevărata sa splendoare, de îndată ce au fost eliminate crezurile false.

Unele teorii materialiste pot să seducă pe moment oamenii

despărțindu-i de imensitate, dar acest fapt este trecător. Chiar dacă tuturor acestor „mari gânditori” le place sau nu, Creatorul a construit ființa umană în așa fel încât acesteia îi este imposibil să se despartă de El. Dacă își închipuie că o poate face, ea nu va reuși decât pentru scurt timp; foarte repede ea se va simți apoi mutilată și va fi obligată să revină spre o altă înțelegere a lumii și a sa însăși. Deci, este inutil să-ți pierzi vremea, să te indignezi, să tuni și să fulgeri împotriva unor oameni înrăiți care au nevoie să creadă într-un Creator al universului, în lumi invizibile populate cu entități spirituale, într-o viață după moarte, în puterea rugăciunii: ei vor rămâne incorigibili. Pentru că ei ating tocmai aici realitatea omului și a universului, și nimeni nu poate face nimic împotriva acestei realități.

Ce știm despre ființa umană? S-au scurs secole ca să putem ajunge să-i cunoaștem corpul fizic, și nu suntem deloc siguri că am reușit să descoperim totul. Cât despre ființa ei psihică, spirituală, cu excepția Inițiaților sau misticilor, nu se cunoaște aproape nimic. Veți replica: „Dar psihologii, psihanaliștii, psihiatrii posedă o cunoaștere aprofundată a psihicului omenesc!” Eu remarc că meseria lor este aceea de a se ocupa de bolnavi, fără să pun la îndoială cunoașterea lor. Este foarte bine, dar eu pun altfel întrebarea: nu ar fi fost mai bine să dăruiască oamenilor o cunoaștere ce le-ar fi permis acestora să-și învingă neliniștile și tulburările înainte ca starea lor să îi oblige să consulte un psihiatru? Dacă ar fi primit o adevărată cunoaștere, ei nu ar fi fost obligați să consulte pe nimeni.

Dar cine se ocupă să dăruiască oamenilor o cunoaștere care să le permită să se dezvolte într-un mod armonios, pentru a face față greutăților interioare și exterioare pe care le-ar putea întâlni? Așteptăm ca ei să fie bolnavi pentru a interveni. În momentul în care nu mai știu unde se află, când sunt gata să se sinucidă sau chiar au încercat să o facă, îi asigurăm spunându-le că îi vom ajuta să își găsească pacea, echilibrul și sensul vieții. Iar până atunci, îi îndopăm cu medicamente! Evident, când lucrurile devin atât de grave, nu mai este nimic de făcut. Până când vom aștepta ca oamenii să devină bolnavi ca să ne ocupăm de ei? Veți spune: „Dar aceasta este știința!” Nu, sunt numai câteva frânturi de cunoștințe. Adevărata știință este cu totul altceva.

Adevărata știință nu va exista decât în ziua în care știința și religia se vor hotărî să lucreze împreună pentru a studia aceste centre

- aceste organe, aceste aparate, numiți-le cum vreți - datorită cărora omul poate intra în legătură cu lumea spirituală, cu lumea divină. Ni-l putem închipui oare pe Creator, care l-a dotat pe om cu toate instrumentele necesare pentru a trăi și acționa în lumea fizică, să îl lipsească de acelea care îi servesc pentru a trăi și a acționa în lumea spirituală? Numai că, pentru a-i pune pe oamenii de știință pe această cale, ar trebui mai întâi ca preoțimea să nu se mai mulțumească să prezinte religia ca un ansamblu de prescripții ale căror baze nu sunt deslășite.

Nu este de ajuns ca somptuozitatea bisericilor și a catedralelor, măreția slujbelor religioase, frumusețea rugăciunilor și a cântărilor să trezească anumite emoții în suflete. Oamenii au nevoie de ceva mai concret decât de emoții, de senzații, fiindcă emoțiile și senzațiile sunt trecătoare, ele nu conferă un fundament solid existenței lor. Chiar și credincioșii ajung să se îndoiască: ei nu caută să depășească lumea noțiunilor superficiale cu care oamenii se puteau mulțumi în secolele trecute pentru că nu aveau exigențele de înțelegere din zilele noastre. Atunci, acești „credincioși”, continuând să își închipuie că ei cred, în realitate se îndoiesc. Acum, pentru a crede cu adevărat, oamenii au nevoie de a înțelege. A trecut vremea în care credincioșii erau învățați cu criteriile adevăratei credințe care constau în a accepta revelații pe care nu le înțeleg. Ei nu doresc să mai audă vorbindu-se despre „misterele credinței”. Ei doresc să se elibereze din ce în ce mai mult de aceste noțiuni pe care le consideră ca pe o formă de sclavie, ca pe un obstacol în calea dezvoltării lor.

Progresele pe care omenirea le-a făcut în planul cunoștințelor științifice cer neapărat un alt punct de vedere asupra religiei și, ca o consecință, asupra moralei. Trebuie să-i facem acum pe oameni să înțeleagă că religia, ca și morala, se bazează pe legi la fel de reale și verificabile ca cele ale lumii fizice. Fiindcă așa cum universul creat de Dumnezeu se bazează pe legi, ființa umană zămislită de Domnul posedă un organism fizic și un organism psihic bazat deopotrivă pe legi. Știți cu toți din proprie experiență cât de ușor este să-ți distrugi sănătatea. Unii vor replica: „Da, dar medicina a făcut atâtea progrese!” Este adevărat, medicina a făcut multe progrese dar în pofida lor, dacă ființa umană nu se instruiește în știința vieții, medicina va rămâne neputincioasă. În timp ce aceasta se va strădui să vindece anumite boli, tulburările pe care ființa umană va continua să le producă în organism

vor determina apariția altora noi.

Găuriți o minge de cauciuc: se formează o scobitură. Chiar dacă încercați să o remediați, scobitura se va forma mereu în altă parte. Deci, eu vă pot afirma că, chiar dacă medicina a făcut imense progrese și continuă să facă altele și mai mari, aceasta nu va conferi oamenilor capacitatea de a trăi după bunul lor plac. Niciun psiholog, niciun psihiatru sau psihanalist nu va reuși se redea echilibrul cuiva care a încălcat legile lumii morale și spirituale.

Toate progresele științifice, în orice domeniu ar fi, au fost posibile fiindcă oamenii au descoperit că lumea fizică ascultă de anumite legi, de mii de legi. Iar noi am vrea ca lumea psihică să fie locul celei mai mari confuzii, al celei mai mari anarhii? Să nu existe nicio lege de cunoscut, nicio regulă de respectat?... Ei bine, nu, nu este posibil. Dacă omul dereglează acest mecanism extraordinar care este organismul său psihic, prin nesocotința, prin inconștiența sa, el va produce daune ireparabile. Nimic nu este stabil, nici fiabil, atunci când nu respectă legile, fiindcă legile constituie scheletul universului, scheletul universului psihic cât și al celui fizic. Cea mai mare eroare este aceea de a nu recunoaște aceste legi. Ne comportăm ca și cum ele ar reprezenta o invenție umană, deci ca și cum s-ar baza pe fundamente arbitrare, discutabile, și ar putea fi ușor încălcate. Ei nu! Vreau să mai adaug că înțelegerea noastră a lucrurilor depinde de viața pe care o ducem. Nu trebuie să separăm niciodată cunoașterea de felul de a trăi. Numai o viață armonioasă, în acord cu legile cosmice, poate favoriza adevărata cunoaștere.

Religia are la bază legi ce guvernează viața psihică a omului; de aceea oamenii de știință trebuie să îi recunoască domeniul înțelegând că există o știință a vieții spirituale, fiindcă viața spirituală se bazează pe legi. Eu îi invit deci pe toți să-și lărgască câmpul lor de investigații. Ei vor descoperi încet-încet că propriile lor descoperiri nu fac decât să sublinieze adevărul despre învățământul Inițiaților. Altminteri, oricare ar fi progresele științei, aceste progrese îi vor lăsa mereu nemulțumiți, fiindcă rămân exterioare: ele le conferă mijloacele de a acționa asupra materiei, dar putem să posedăm toate mijloacele de a acționa asupra materiei și să ne simțim în vid, fiindcă descoperirile științifice și tehnice nu hrănesc deloc sufletul și spiritul.

Lucrarea spirituală constituie o activitate vastă, dar acela care se lansează în această lucrare se leagă zilnic de lumea principiilor,

descoperă un sens, iar tocmai acest sens îi conferă credința. Credința, și de asemenea liniștea interioară. Poate că toate acestea nu se pot exprima prin cuvinte, fiindcă reprezintă o realitate de o altă dimensiune; dar acela care trăiește această experiență nu se poate îndoi de ceea ce resimte. O persoană foarte modestă, foarte simplă, puțin educată, poate datorită căutării sale interioare să cunoască mai multe despre viață decât cei mai mari savanți. De aceea oamenii de știință ar trebui să dea dovadă de mai multă reținere și modestie. Creatorul nu le-a conferit privilegiul cunoașterii. Ei pot stăpâni materia, dar nu stăpânesc viața, fiindcă viața nu se descoperă cu ajutorul unor aparate, ci în interiorul propriei ființe.

Puteți călători pe alte planete și să fiți în interior la fel de pământeni ca și cum nu v-ați fi părăsit niciodată locul de baștină. Este o problemă de stare de conștiință. La ce-ți folosește să descoperi universul dacă rămâi în interior la fel de limitat ca acela care nu și-a părăsit niciodată satul natal? Astronautul parcurge spațiul în naveta sa, dar ciobanul de la munte care-și păzește turma și care privește cerul înstelat în liniștea nopții cunoaște poate mai multe decât acesta despre imensitate.

Iar dacă veți riposta acum: „Toate acestea nu sunt științifice”, ei bine, veți greși. Nimic nu este mai științific ca ceea ce v-am spus, nimic mai eficace.

Numai că este vorba despre o știință diferită, și care le depășește pe toate celelalte. Nu mă credeți?... Treaba voastră. Eu nu vă cer să mă credeți, ci numai să faceți experiențe. Fiindcă vă pretindeți oameni de știință, ei bine, adoptați cel puțin o conduită științifică, adică faceți mai întâi încercări, și apoi pronunțați-vă. Un om de știință nu începe niciodată prin a avea certitudini, el face experiențe și așteaptă atât cât trebuie înainte de a trage anumite concluzii. Unde v-aș putea clasa dacă, fără să faceți nicio experiență, vă mulțumiți să declarați că nu mă credeți?

Articol V. Cap. 5 – Credința precede întotdeauna cunoașterea

Spiritualiștii sunt considerați ca niște visători, sau chiar ca niște smintiți, pentru faptul că își bazează certitudinile pe lumea invizibilă, deci pe ceva ce nu are nicio realitate aparentă. Un om care se crede chibzuit trebuie să considere ca real și sigur numai ceea ce este cu adevărat vizibil, tangibil pentru organele simțurilor, sau indirect prin aparate care îi permit să cerceteze materia și să acționeze asupra ei. Ei

bine, acest om chibzuit este un ignorant, el nu știe că ceea ce vede, ceea ce atinge, nu reprezintă realitatea, ci numai o formație, o cristalizare, produsul unei realități invizibile: forțe, curenți, entități. Adevărata realitate nu poate fi văzută, nici atinsă.

Realitatea... ce putem cunoaște cu adevărat despre realitate? Realitatea reprezintă de fapt realitatea noastră, gradul de conștiință pe care am reușit să-l atingem și care ne oferă o anumită percepție a ființelor și a lucrurilor. Veți spune: „Dar atunci când vorbim despre realitate, este vorba despre ceva obiectiv, exterior nouă, asupra căruia întreaga lume poate cădea de acord”. În aparență, da, dar numai în aparență, pentru că realitatea așa-zis obiectivă trebuie neapărat să treacă prin subiectivitatea noastră ca să fie atinsă, simțită, cunoscută. Noi nu vom fi niciodată o oglindă insensibilă și rece a realității, nu este posibil. Oricare ar fi dorința noastră de obiectivitate, noi lucrăm, modelăm realitatea, îi adăugăm sau îi retragem mereu câte ceva. Subiectivitatea este mereu aceea care domină. Așezați mai mulți pictori împreună în fața aceluiași peisaj, și veți vedea că ei nu pictează același tablou, fiindcă există factori psihici care îi determină să nu observe același lucru. Atunci când vorbim despre realitate, nu știm deci prea bine despre ceea ce vorbim.

Dar ce cunoaștem despre ființa umană? îi putem descrie corpul fizic, o atingem, dar nu putem descrie, nici atinge, entitatea care a format acest corp și care îl locuiește. Materia ne oferă o anumită idee despre realitate, dar aceasta nu este adevărata realitate. De exemplu, dacă vreți să schimbați ceva în corpul vostru fizic, nu vă ocupați de el, fiindcă nu reprezintă realitatea, el nu este decât o consecință. Realitatea este sentimentul, gândul, iar mai departe spiritul care, prin intermediul gândurilor și al sentimentelor, are puterea de a modela corpul. Trebuie deci să vă adresați lor, ca să lucreze asupra acestei forme, corpul vostru fizic, care se va transforma încet-încet și vă va asculta.

Nu vedem viața, ci manifestările ei, nu vedem gândurile și sentimentele, ci diferitele lor expresii prin faptele și creațiile care le inspiră. În același fel, lumea pe care o cunoaștem nu reprezintă decât o condensare, un înveliș, un scrum al Ființei Invizibile care însuflețește, conduce, luminează și pune în mișcare universul. „De s-au făcut din nimic cele ce se văd” (*Evrei, 11: 1*) spune Sfântul Apostol Pavel. A venit vremea ca oamenii să părăsească vechile filosofii iraționale care îi

mențin în mocirla crezurilor și a iluziilor, pentru a se apropia de adevărata realitate: spiritul.

Este ușor să lucrăm într-un domeniu în care putem observa, asculta, atinge, gusta, simți cu ajutorul simțurilor fizice, chiar dacă aceasta cere studii îndelungate și strădanii mari. Este mult mai greu să vezi, să asculți, să guști, să atingi, să simți în planul spiritual. Oamenii se atașează de obiecte și de realizări din lumea exterioară fiindcă simt lumea lor interioară ca pe un vid în care le este frică să se aventureze. Dar frica nu ne folosește la nimic! Trebuie să studiem, să cunoaștem legile, să ne exersăm, apoi să ne aruncăm în „vid cu siguranța că nu ne vom pierde, și nici nu ne vom prăbuși. Fiindcă vidul nu există în realitate, există o lume interioară neexplorată pe care o denumim vid, iar pe măsură ce începem să o explorăm, tocmai în acest vid descoperim împlinirea. Da, singurul vid care amenință cu adevărat ființa umană este acela în care ea va cădea inevitabil atât timp cât va crede că va putea să-și găsească mântuirea în materie.

Credința ne pune la început în legătură cu o lume necunoscută, nemărginită. Sfântul Apostol Pavel spune mai spune că ea este: „dovedirea lucrurilor celor nevăzute”. Ea ne deschide calea la acea lume în care începem să respirăm, să ne hrănim, să ne întărim. Aceste domenii necunoscute devin încet-încet cunoscute: știm. De aceea nu trebuie să opunem credința și știința, cele două merg mână în mână. credința deschide calea spre noi cunoștințe. Credința reprezintă infinitul, o putem afirma, iar în acest infinit știința își taie o parcelă foarte limitată. Credința este aceea care sondează infinitul, care explorează, care ne leagă de el, care ne ajută să pătrundem în el din ce în ce mai mult. Astfel cunoașterea noastră despre lumea divină crește, se mărește, datorită credinței noastre.

Credința precede întotdeauna cunoașterea, ea este aceea care ne permite să avansăm. Ca să știm, trebuie mai întâi să credem, iar atunci când știm, nu mai credem, credința ne poartă spre un alt obiect pe care nu-l cunoaștem încă. Atunci când știm, nu mai avem nevoie să credem, ne găsim deasupra. Astfel, încet-încet, ajungem la cunoașterea perfectă, acea cunoaștere despre care Iisus spune că reprezintă viața veșnică. „Și aceasta este viața veșnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat”.

Credința precede cunoașterea; și pe măsură ce obținem cunoașterea, aceasta conferă credinței noastre baze mai sigure. Numai

o credință bazată pe o adevărată știință rămâne de nezduncinat și ne permite să ne continuăm drumul. Atât timp cât credința sa nu are baze solide, credinciosul este în pericol să respingă totul într-o bună zi, sau să se rătăcească. Tocmai aceste rătăcirii îi pândesc acum din ce în ce mai mult pe acei oameni care au tendința să confunde credința cu ocultismul, și care se bălăcesc imprudent în lumea invizibilă pentru a intra în contact cu forțele care o însuflețesc, cu curenții care o străbat, cu prezențele care o locuiesc, pentru a le folosi.

De aceea eu îi avertizez pe toți aceia care pretind că îi ajută pe ceilalți prin clarvedere, divinație, sau vindecându-le bolile lor fizice sau psihice prin magnetism, prin pase cu ajutorul mâinilor etc. Foarte puține persoane au acces la lumea invizibilă pentru a-i citi trecutul, prezentul sau viitorul, sau pentru a intra în contact cu forțele și cu entitățile psihice spirituale și a lucra cu acestea. De ce? Deoarece calitățile necesare acestui lucru sunt și mai greu de obținut decât cele care ne permit să acționăm în planul fizic.

Nu este suficient să posezi înzestrări psihice – mulți oameni care se exersează le pot dezvolta – ci să obții cea mai mare stăpânire de sine astfel ca să respecti, orice s-ar întâmpla, regulile dezinteresului, ale purității care îți permit să intri în contact cu entitățile și forțele luminoase ale universului. Ce se va întâmpla dacă nu ați dorit sau nu ați putut să vă impuneți această disciplină care cere strădanii în fiecare clipă? În loc să îi luminați și să îi vindecați pe oameni, îi veți înșela și slăbi. Ei da, lumea invizibilă este bine păzită, iar acela care vrea să-i forțeze intrarea nu poate avea acces decât la regiunile ei inferioare, de care trebuie să se ferească! Fiindcă nu numai că va suferi, dar va fi făcut responsabil de daunele pe care le va produce în viața altora.

Credința voastră trebuie să se bazeze pe o știință, iar o parte din această știință cuprinde cunoașterea legilor. Este mai bine să fii un materialist convins care respinge realitatea lumii invizibile decât un pretins spiritualist care se aventurează într-o lume care o cunoaște puțin și pe care vrea să o exploateze din interes sau numai din orgoliu, ca să atragă atenția asupra sa: el încalcă legile lumii spirituale și într-o bună zi va răspunde pentru greșelile sale.

Acela care pretinde că are credință nu trebuie să aștepte altceva decât transformarea vieții sale interioare, perfecționarea sa. Orice element străin acestei preocupări nu constituie credință adevărată. Cunoașterea pe care Inițiații au acumulat-o de-a lungul veacurilor nu

era destinată utilizării pe care i-o dau mulți oameni care se interesează de ea: curioși, descreierați, bolnavi, escroci... Ceea ce ar trebui acum este ca oamenii de știință să se decidă să exploreze aceste capacități pe care le posedă ființa umană de a intra în legătură cu lumea realităților invizibile, iar pentru aceasta să accepte să studieze serios experiențele maestrilor spirituali, ale misticilor. Fiindcă contrar a ceea ce mulți au crezut și continuă să creadă încă, adevărul mistic nu este acela care se lansează în tot felul de aberații fanteziste ce nu duc la nimic, ci numai la dezechilibru, adevărul mistic știe unde se îndreaptă.

Inițiații din antichitate nu puteau evident să dețină aceleași cunoștințe ca biologii contemporani privind anatomia și fiziologia corpului fizic. Dar practicile meditației, ale dedublării, le-au permis să descopere că dincolo de organe (stomac, plămâni, inimă, creier etc.) care îi permit să trăiască în corpul fizic, omul posedă centri eterici, subtili, datorită cărora el poate intra în contact cu lumea spirituală aducând din aceste explorări certitudini absolute.

Ne-am obișnuit în general să separăm planul fizic de cel spiritual, dar adevărul este că nu există nicio separație, nicio întrerupere, există numai o trecere progresivă de la planul fizic la planul eteric și, mai departe, la planurile astral, mental, causal, budic și atmic. Această trecere se face prin intermediul centrilor și organelor care sunt, în planul subtil, un fel de prelungiri ai centrilor și organelor fizice. Acești centri se pot considera ca transformatori ce permit omului să trăiască armonios în același timp în planul fizic cât și în planurile psihic și spiritual, fiindcă există un continuu du-te-vino între aceste diverse planuri. Aceasta este adevărata alchimie spirituală: o transformare progresivă a materiei brute în materie fluidică, eterică, spirituală; și invers, difuzarea acestei materii spirituale în corpul fizic care este atunci însuflețit, regenerat. Mistica hindusă numește acești centri chakre și le plasează pe traiectul curenților care circulă în coloana vertebrală între organele sexuale și creier. Eu v-am vorbit adesea despre plexul solar, despre centrul Hara, despre aură, care corespund de asemenea prelungirilor corpului nostru fizic în planurile subtile.

Deoarece toate ființele umane posedă o structură identică, fiecare dintre ele are posibilitatea de a realiza această lucrare alchimică; dar dacă foarte puține o realizează, înseamnă că foarte puține sunt conștiente de aceste posibilități, iar și mai puține sunt

hotărâte să se angajeze la această lucrare. Majoritatea se interesează numai de instrumentele – mereu mai perfecționate – pe care știința și tehnica le pun fără încetare în slujba confortului lor, al comodității sau divertismentului lor. Ele nesocotesc aparatele pe care Creatorul le-a pus în sinea lor pentru a explora lumea sufletului și a spiritului, o lume ce este infinit mai bogată și mai frumoasă. Ele nu pun în mișcare decât o infimă parte din capacitățile lor: intelectul, iar cum intelectul este limitat, orizontul care li se deschide în față este extrem de limitat.

Dar dacă știința și tehnica au putut ajunge la un asemenea nivel de dezvoltare pe care îl constatăm astăzi și care îi uimește pe toți, înseamnă că ființa umană posedă în planul psihic și spiritual aparate care sunt modelul acelor pe care au reușit să le fabrice concret, material. Altfel, niciun studiu, nicio cercetare, niciun raționament nu ar fi suficient pentru a le duce la asemenea descoperiri. De exemplu, fotografia nu este altceva decât rezultatul istoriei ochiului; iar telefonul, radioul, televizorul, radarul, calculatorul... toate aceste aparate există de asemenea în om; pentru el, deja creierul constituie un telefon, un radio, un televizor, un radar, un calculator.

Atunci când auzim vorbindu-se despre cercetările oamenilor de știință, ne închipuim numai niște oameni aflați în laboratoare, ocupați să lucreze cu aparatele și să umple pagini întregi cu calcule. Este adevărat că ei lucrează cu aparate și fac calcule, dar dacă am studia bine acest caz, am observa că inconștientul lor joacă un mare rol în descoperirile lor.

La început, cei mai mulți nu știu foarte bine ceea ce caută: ei sunt animați numai de o credință, de certitudinea că îndreptându-se într-o anumită direcție, vor descoperi ceva; într-un anume fel, și ei se aruncă în gol. Credința se găsește aici ca o antenă, un radar care captează realitățile îndepărtate. Se percepe o existență, un fenomen, există premoniția, senzația, iar această senzație nu poate fi pusă la îndoială. Inima (să-i spunem inimă, fiindcă este vorba despre senzații) este capabilă să simtă lucruri care rămân ascunse intelectului. Iar intelectul studiază tocmai aceste senzații.

Atât timp cât nu ați simțit, atât timp cât nu ați trăit, intelectul nu are elemente asupra cărora să lucreze. Da, inima, capacitatea de a trăi senzațiile, este aceea care aduce elemente științei. Iar constanța, intensitatea eforturilor pe care cercetătorii le fac pentru a descoperi, ajunge uneori să-i pună pe aceștia în stări apropiate dedublării; ei sunt

proiectați în regiuni necunoscute, a căror existență nici măcar nu o bănuiesc. De aceea, dintr-odată, în momentul în care se așteptau mai puțin, soluția le apare. Pentru alții, aceasta se întâmplă în timpul somnului: adesea ei se trezesc, notează repede câte ceva, apoi se culcă din nou, și de abia dacă-și mai aduc aminte a doua zi ce li s-a întâmplat.

Sufletul nostru călătorește și intră în contact cu alte lumi fără știrea noastră. Și chiar dacă, considerându-se „oameni de știință”, ei nu acceptă această lume a sufletului (nu cred în ea fiindcă nu au descoperit-o niciodată nici la microscop, nici la telescop, nici la i capătul scalpului!) cercetătorii posedă de asemenea un suflet care călătorește, are întâlniri din care revine aducând cunoștințe. Desigur, dacă îi veți întreba, ei vă vor spune că au făcut acele descoperiri cu ajutorul hazardului. Nu, nu există „hazard”, există anumite; circumstanțe care i-au condus spre acest „hazard”.

Iar alții au avut deja intuiția unei descoperiri: ei simt lucrurile, le văd datorită ochiului lor interior, dar nu știu încă cum să le transpună, să le adapteze în planul fizic, nu ajung să pună cap la cap diferitele elemente. Dar într-o bună zi reușesc, dintr-odată, și deci intuiția lor se verifică. Indiferent dacă sunt atei sau credincioși, oamenii de știință pun în mișcare mecanisme și totul se desfășoară apoi în mod automat, munca lor de cercetare corespunzând unor procese psihice naturale: prin voință, prin strădaniile depuse în planul mental, ei declanșează forțe iar fiecare forță declanșată aduce rezultate, descoperiri.

Savanții reprezintă o putere extraordinară, fiindcă sunt mii și mii care se ocupă cu cercetări în lumea întreagă. Chiar dacă ei nu cred că aceste cercetări produc vibrații în planul mental, unde care se propagă, nu-i nimic, rezultatele există. Desigur, dacă ar accepta această realitate, dacă ar fi conștienți de ea, ar fi mai bine, lucrarea lor ar fi ușurată și fără îndoială ar decide să întreprindă cercetări într-un sens mai favorabil pentru evoluția omenirii. Știind că fenomenele pe care le studiază în planul fizic sunt analoge celor care se produc în om, ei ar începe să se intereseze despre această prodigioasă instalație ce oferă fiecărei ființe posibilitatea de a lucra asupra materiei gândurilor sale, a sentimentelor sale, a dorințelor sale și a tuturor stărilor sale de conștiință. Nu numai că ar vedea deschizându-se în fața lor un câmp de investigație de o infinită bogăție, dar ar deveni adevărați binefăcători ai omenirii. În vreme ce... priviți situația tuturor oamenilor de știință

care și-au văzut cele mai mari invenții folosite în scopuri dăunătoare și distrugătoare! Chiar Einstein a regretat că a contribuit, prin lucrările sale, la construcția primei bombe atomice.

Știința trebuie să aprofundeze domeniul gândului și al sentimentului, domeniul conștiinței, fiindcă aici se produc minunile sau ororile ce depășesc imaginația; și deși nu este nimic de văzut, aceasta este realitatea. De asemenea, adevărații Inițiați, adevărații înțelepți fac din lumea psihică primul lor obiect de studiu. În acest domeniu în care nu se vede nimic, ei cred cu tărie că există ceva, fiindcă așa sunt lucrurile, nu trebuie să existe nicio îndoială, într-o bună zi se vor constata și rezultate în planul manifestării.

Acela care a făcut o adevărată lucrare interioară se simte din ce în ce mai susținut de convingerea că nimeni nu-l poate priva de descoperirile pe care este pe cale să le facă, nici de realizările obținute. Pe când putem foarte ușor fi lipsiți de electricitate, de telefon, de mașină și de toate aceste invenții de care secolul al XX-lea este, pe bună dreptate o recunosc, atât de mândru.

Eu nu pretind ca știința să-și oprească cercetările, dimpotrivă, eu doresc ca ea să progreseze, dar într-o altă direcție. Fiindcă universul este o unitate, fiindcă ființa umană este o unitate, putem spune că știința, prin alte mijloace, se află în căutarea acelorași certitudini ca și religia, și se va apropia încet-încet de adevărurile descoperite de marii Maeștri Spirituali ai omenirii.

Articol VI. Cap. 6 – Să regăsim știința ascunsă

Un balon este legat cu o sfoară... El vrea să se înalțe la cer, dar rămâne legat de pământ... Asemenea balonului, există în noi ceva care aspiră la înălțime, la eliberare, dar care este reținut de aceste legături. Tocmai aceste legături trebuie să ne străduim să le slăbim astfel ca să oferim o soluție unei dorințe profunde, veșnice, înscrise în străfundurile sufletului nostru: dorința de a ne îndrepta spre această imensitate de lumină și pace unde ne avem originea. Ne extragem credința din această amintire adesea vagă, confuză, a unui cămin îndepărtat, fiindcă purtăm în noi, în străfundurile inconștientului nostru, urmele de neșters ale unui trecut îndepărtat în care trăiam în sânul Divinității.

Dacă întrebați multe persoane, vă vor spune că ele cred „în cineva sau ceva”, fără să ajungă să explice cu exactitate de cine sau de ce este vorba. Ceea ce ele exprimă în acest caz constituie deopotrivă un

sentiment și o certitudine nedefinite. Ele au intuiția de a fi știut și trăit ceva altă dată și, deodată, această cunoaștere, aceste experiențe urcă într-o clipită în conștiința lor, asemenea unei scurte licăriri de lumină venită din negura timpului. Li se pare că au cunoscut, demult, ceva esențial. Ele nu-și pot aminti acele cunoștințe, nici experiențele trăite, nu știu de ce această impresie li se impune cu o asemenea evidență, dar aceasta le rămâne ca o realitate de netăgăduit.

Oricare ființă umană, într-un moment sau altul al existenței sale, în afară de cazul în care este o brută sau un monstru, a trăit această senzație că în ea ceva o leagă de o lume superioară, dar misterioasă, a cărei amprentă a păstrat-o. Diferența dintre ființe constă în faptul că unele lasă să se șteargă această senzație fără să încerce să o aprofundeze, întrebându-se ce semnificație poartă. Dimpotrivă, pentru altele ea este punctul de plecare a unei căutări interioare ce le va conduce până la Divinitate, și tocmai pe această convingere intimă își edifică încet-încet credința lor. Credința este deci consecința unei cunoașteri imemorale ascunse în subconștientul nostru. Acela care nu oferă cel puțin câteva posibilități unor ecouri ale acestei cunoașteri de a ajunge până în conștiința sa, se va declara cu siguranță necredincios. Dacă lăsa în el cale liberă curenților care curg din Izvorul Divin, ar fi recunoscut prezența unui spirit nemuritor și existența tuturor puterilor din înalt.

Întâlnim totodată oameni care, declarându-se necredincioși, ateii, adaugă imediat că regretă acest fapt și că îi invidiază pe credincioși. Dar ei nu merg mai departe, se comportă ca și cum a avea sau a nu avea credință ar fi ceva ce nu depindea deloc de ei, ca și cum credința s-ar compara cu un talent din domeniul matematicii sau al muzicii: ești înzestrat sau nu; dacă nu, poți regreta, dar nu poți face nimic mai mult. Ei se înșală, nu știu ceea ce reprezintă cu adevărat credința, o confundă cu crezul. Fiindcă nu pot crede în niciuna dintre relatările despre creația lumii, nici despre existența în Cer a unui Dumnezeu a cărui principală ocupație este aceea de a-i observa, de a le asculta rugăciunile, și care îi va judeca după moartea lor pentru a-i trimite în Rai sau în Infern, ei sunt convinși că nu pot crede. Dar nu aceasta este credința! Credința este o cristalizare a unei cunoașteri din trecut, ea se bazează pe experiența lumii divine, o experiență care a lăsat în fiecare ființă urme indestructibile.

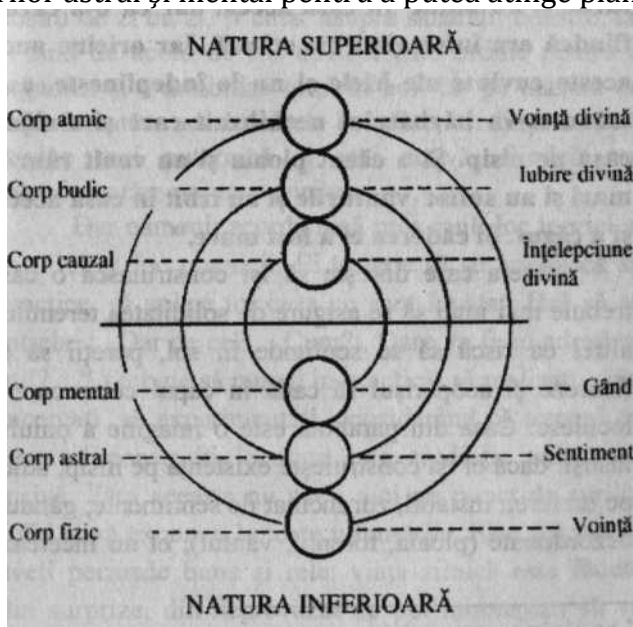
Tocmai pentru faptul că poartă în ele însele asemenea urme de

neșters, aceste persoane regretă că nu cred, și simt că le lipsește ceva esențial; dar dacă nu fac nimic ca să caute, vor suferi încă multă vreme din acest motiv, poate din ce în ce mai mult. Chiar și cele mai mari genii ale matematicii sau muzicii nu ar fi reușit nimic dacă nu ar fi lucrat cu atâta ardoare! Să nu ne închipuim că nefăcând nimic vom găsi credința dintr-odată sub efectul grației divine care poate veni sau nu: este imposibil!

Vă întrebați cum unii consideră credința ca o evidență, iar alții nu. Explicația este simplă: fiecare ființă vine pe pământ cu suma experiențelor făcute în încarnările precedente. Ceea ce a studiat, a verificat în existențele sale anterioare, s-a înregistrat în sufletul ei și a apărut în ea sub forma credinței, a intuiției lumii divine. Dacă ea recunoaște acum existența Tatălui ei Ceresc, înseamnă că a trăit deja multă vreme alături de El, a comunicat cu Ei, și a fost marcată de urme atât de puternice încât nu se mai poate îndoii. Credința în Dumnezeu este înscrisă chiar în ființa sa: ea știe. De aceea v-am spus că nu trebuie să punem în opoziție credința și cunoașterea. Credința este o cunoaștere fondată pe o experiență. Acela care de-a lungul încarnărilor anterioare a trăit experiențe în regiunile inferioare ale ființei sale, trage din aceste experiențe concluzii pe care le ia drept adevăruri: există deci un anumit fel de credință (sau o lipsă de credință, ceea ce este totuși o formă de credință!) iar acela care a trăit experiențe în regiunile superioare ale sufletului și spiritului, trage și el concluziile lui, dar aceste concluzii sunt evident diferite.

Vă veți întreba atunci de ce auzim atâtea persoane mărturisind că au avut credință dar au pierdut-o? Credința se pierde în general în adolescență. Copilul care crede tot ceea ce i se spune despre Dumnezeu și despre religie (exact cum credea tot ceea ce citea în basme) este împins, în adolescență, să respingă aceste crezuri despre care simte că unele sunt false iar altele nu îi aduc nimic bun. Dar acela care poartă în el adevărata credință, nu o poate pierde. Chiar dacă ajunge să respingă crezurile copilăriei sale și traversează o perioadă de îndoieli și de lipsă de credință, în realitate credința sa supraviețuiește în secret, în profunzimea ființei sale. Deocamdată distracțiile, afacerile, ambiția pot să îl învingă, dar dacă se va strădui să se debaraseze de toată murdăriile și poverile inutile care îl îngreunează și îl întunecă, el se va regăsi scufundat în izvorul vieții și se va simți din nou un fiu al lui Dumnezeu.

Există deci o lucrare de făcut pentru a ne îndepărta de gândurile, sentimentele, dorințele și toate preocupările care ne mențin în planurile inferioare, adică în planul astral (al inimii) și în planul mental (intelectul). Căci Dumnezeu știe că inima și intelectul oamenilor sunt capabile să inventeze pentru a prezenta lucrurile cum le convine și să țină ființele prizoniere ale propriilor dorințe și slăbiciuni! Da, iar intelectul este întotdeauna dispus să ajute din plin inima furnizându-i argumente care să meargă în sensul dorit de ea. De aceea, iertați-mă, dar deseori intelectualii, cât de inteligenți și de capabili ar fi în unele domenii, sunt aceia care comit cele mai multe greșeli. Veți spune: „Dar ei sunt inteligenți!” Din păcate, această inteligență nu îi pune la adăpost de greșeli, pentru că le lipsește un factor important, intuiția care le permite să sesizeze realitatea dincolo de aparențe. Poți fi un savant recunoscut, un filosof celebru și să comiți cele mai grave greșeli, pentru că nu ai încercat să te ridici deasupra planurilor astral și mental pentru a putea atinge planul causal.

Ce este planul causal? Cum v-am explicat deseori, viața psihică și spirituală a omului are ca sediu mai multe corpuri, ceea ce schematic poate fi reprezentat în desenul de mai sus.

Planul causal, numit și planul mental superior, reprezintă în noi aceea „stâncă” menționat de Iisus în Evanghelii: „De aceea oricine aude

aceste cuvinte ale Mele și le îndeplinește asemenea-se-va bărbatului înțelept care a clădit casa lui pe stâncă. A căzut ploaia, au venit râurile mari, au suflat vânturile și au bătut în casa aceea, dar ea n-a căzut, fiindcă era întemeiată pe stâncă. Iar oricine aude aceste cuvinte ale Mele și nu le îndeplinește, asemenea-se-va bărbatului nechibzuit care și-a clădit casa pe nisip. Și a căzut ploaia și au venit râurile mari și au suflat vânturile și au izbit în casa aceea, și a căzut. Și căderea ei a fost mare” (*Matei, 7: 24 – 28*).

Acela care dorește să își construiască o casă trebuie mai întâi să se asigure de soliditatea terenului, altfel ea riscă să se scufunde în sol, pereții să se fisureze și acoperișul să cadă în capul celor care o locuiesc. Casa din parabolă este o imagine a omului însuși: dacă el își construiește existența pe nisip, adică pe un teren instabil, zdruncinat de sentimente, gânduri dezordonate (ploaia, torenții, vântul), el nu încetează să se clatine și va sfârși prin a se prăbuși. Pentru a rezista la toate intemperiiile – exterioare și interioare – trebuie să ne clădim existența pe această stâncă reprezentată de planul causal, mentalul superior.

Credința este deci o virtute a planului causal, planul în care acționează forțele spirituale. Așa cum indică și numele – causal – de la el pleacă curenții care influențează planurile mental, astral și fizic. De aceea lucrarea pe care noi o putem face ridicându-ne până la planul causal are repercusiuni asupra gândurilor noastre, sentimentelor și a comportamentului nostru de zi cu zi, și chiar asupra sănătății noastre, ca și cum de acolo de sus au fost date ordine pentru a organiza și a armoniza totul în noi. Iar pe măsură ce experimentăm aceste efecte benefice, credința noastră devine mai puternică și mai activă, fiindcă noi experimentăm puterea spiritului.

Dar oamenii acordă încă prea mult loc teoriei și insuficient loc practicii. Ei trebuie să se hotărască să practice, să aplice tot ceea ce sunt învățați fără să se întrebe: „Dar de ce?... Cum?... Oare va fi cu adevărat util?...” Trebuie să puneți în practică, să realizați, atât. Încercați să experimentați, considerând că terenul pe care vă construiți locuința este credința, adică voi înșivă. Fără aceasta nu aveți niciun punct de sprijin solid și vă expuneți la toate tulburările. Este normal să aveți perioade bune și rele: viața zilnică este făcută din surprize, din neprevăzut ce pot momentan să vă tulbure, să vă dezechilibreze. Dar credința voastră nu trebuie să depindă de

elemente ce provin din planul mental și astral, altfel astăzi veți ajunge să credeți pentru că vă simțiți bine și sunteți mulțumiți, și în ziua următoare vă veți îndoi pentru că evenimente neplăcute vă vor supăra...

Credința nu trebuie să depindă de circumstanțe. Chiar când întâmpină dificultăți, eșecuri, acela care are credință nu se simte cu adevărat atins, el nu îi reproșează Domnului că nu i-a ascultat cererile de ajutor și de protecție. De aceea, de îndată ce vă simțiți tulburați, reacționați, nu vă lăsați pradă acestor tulburări, împiedicați-vă gândul să urmeze această pantă negativă. Orice s-ar întâmpla, faceți efortul de a păstra o legătură cu această regiune din voi care este la adăpost de frământări.

Dacă atâția oameni recunosc că deseori credința lor este străbătută de perioade de îndoială, înseamnă că de fapt credința este o stare de conștiință foarte înaltă și că, pentru a se menține la această înălțime, nu trebuie să ne lăsăm conștiința să se întunece cu tot felul de gânduri și de sentimente inferioare. Priviți trapezistul sau acrobatul pe sârmă: ei evoluează liber în aer, și această libertate le vine din faptul că nu se lasă distrași de elemente străine care să îi facă să își piardă concentrația și să cadă. La fel se întâmplă și cu adevăratul credincios: pentru a se menține la această înălțime unde credința este o evidență, conștiința lui trebuie să fie la adăpost de agitații, de preocupări negative, de dorințe tulburi. Numai în aceste condiții el poate rămâne în înălțimile tăcerii și ale luminii. Altfel, el revine la crez, iar crezul nu numai că nu ne protejează, dar ne face să ne rătăcim.

Când suntem la picioarele unui munte, viziunea noastră este limitată; dar dacă urcăm în vârf, privirea noastră ajunge departe și descoperim o adevărată întindere în fața noastră. Muntele, cu baza sa și cu înălțimile sale, se regăsește deopotrivă și în noi. Baza este intelectul și inima, ocupate să facă calcule care ne limitează și ne înțețosează viziunea, inducându-ne în eroare. Chiar dacă pentru moment aceste calcule sunt eficiente, cu timpul este puțin probabil ca rezultatele să continue să răspundă așteptărilor noastre. Vârful este spiritul care vede totul exact și de foarte departe, spiritul care ne ghidează și ne întărește în certitudinile noastre. Da, credința este o virtute a spiritului care, observând lucrurile de foarte sus, știe cum acestea se vor desfășura. Spiritul vă spune: „Iată ce se întâmplă”, și este întotdeauna adevărat. Credința este o cunoaștere, este lumina intensă

a vârfului unde nu există loc pentru nicio variație, în timp ce jos, domnesc umbra, instabilitatea, incertitudinea. Iar omul oscilează între aceste două regiuni, în funcție de nivelul său de conștiință.

Depinde numai de noi ca să avem sau nu credință. A ne pierde credința înseamnă a ne pierde încrederea în puterea spiritului din noi. A avea credință înseamnă să punem spiritul pe primul loc, ca să rezulte o activitate ordonată, benefică. Această credință este precum soarele care luminează, încălzește și reînvie. Examinați-vă viața, analizați bazele pe care ați construit-o: veți descoperi atâtea lucruri zadarnice, iluzorii, inutile!... Ei da, anii trec și așteptăm mereu; nimic nu se întâmplă din ceea ce ne-am imaginat și suntem dezamăgiți, acriți, părul ne albește, dinții ne cad, dar nimic nu se realizează... Înainte de a pleca pe lumea cealaltă, omul își dă seama în sfârșit, dar prea târziu, că a trăit în crezuri și minciună. Iar cum în acel moment el nu dorește să fie prea lucid și să vadă cât s-a putut înșela, îi acuză pe ceilalți. Dar la ce servește să îi acuzi pe ceilalți? Oare acest lucru va schimba ceva din starea tristă la care se vede redus? Nu, și Inteligența Cosmică nu se va lăsa înduișoată de acest gen de argumente, ea îi va spune acestui neștiutor: „Orice ființă umană care vine să se încarneze pe pământ este depozitara unei cunoașteri imemorale privind originea și predestinarea sa. Depinde de ea ca această cunoaștere să urce puțin câte puțin în conștiința sa: este suficient ca ea să-i pregătească condițiile”.

Un chimist adună toate elementele atunci când trebuie să facă o experiență; el știe că acestea trebuie nu numai să fie pure din punct de vedere chimic, dar că ele produc efecte numai în anumite condiții date: proporții, temperaturi etc. Această lege este valabilă și în domeniul spiritual. Acela care se străduiește zilnic să se purifice, înnobilându-și gândurile și sentimentele, trăind în armonie, creează condiții favorabile apariției în sine a adevăratei cunoașteri, a adevăratei credințe.

Atâția călători vorbesc cu încântare despre experiențele pe care le-au trăit în deșert sau pe înălțimile munților! Față în față cu imensitatea, lăsându-se impregnați de liniștea care domnește în aceste locuri, ei au trăit – după spusele lor – revelația timpului și a spațiului care nu reprezintă timpul și spațiul uman; ei au simțit o prezență care scapă tuturor explicațiilor, oricărei înțelegeri, dar pe care sunt obligați să o recunoască ca pe ceva adevărat, singura realitate. În aceste

condiții excepționale putem în sfârșit trăi asemenea experiențe, dar sunt oare necesare condiții excepționale pentru a le trăi?

Adevărul este că această prezență, pe care omul o descoperă în sânul liniștii, nu încetează să se manifeste peste tot unde se află, iar dacă el nu o resimte, înseamnă că el rămâne în interior în regiuni pline de agitație și de zgomot: cu instincte, pasiuni, gânduri și sentimente întunecate, haotice. Dar dacă el reușește să reducă la tăcere acest vacarm, liniștea care se instalează în el va avea puterea de a-l proiecta într-un alt timp și spațiu, unde cunoașterea divină înscrisă în el de o veșnicie se va revela încet-încet în conștiința sa, și nimeni nu îl va mai putea face să se îndoiască.

Eu vorbesc, repet, insist, revin neîncetat asupra acelorași chestiuni. Dar nu pentru că nu îmi dau seama de dificultatea acestui lucru. Scopul este de a căuta perfecțiunea Tatălui Ceresc; este cu adevărat foarte greu, aproape irealizabil, și unii vor spune chiar că este ridicol și lipsit de rațiune. Totuși, aici se află realitatea: din moment ce Dumnezeu ne-a creat după chipul și asemănarea Sa, acest lucru nu este imposibil, unii au reușit. Și dacă unii au reușit, a spune că alții nu vor reuși este o afirmație inacceptabilă. După cum nu există rase superioare în sine, nu există nici ființe umane superioare, există numai grade diferite de evoluție pentru că oamenii nu au făcut toți aceleași eforturi, nu au realizat aceeași lucrare. Dar adevărul este că tot ceea ce se întâmplă în lume, toate aventurile fericite sau nefericite pe care oamenii le trăiesc nu reprezintă decât momente din această tentativă: să exprime în plenitudine imaginea lui Dumnezeu. Dar cum se pot hotărî oamenii să trăiască în acest sens dacă nu li se repetă mereu toate acestea? Întreaga educație trebuie să pună accentul pe această latură pentru ca ei să poată regăsi în sinea lor toată această cunoaștere ascunsă.

Nu vreau să apăr nicio religie, nu vreau să-l apăr nici pe Dumnezeu, pentru că El nu are nevoie să fie apărat. Voi chiar credeți că ceea ce fac oamenii – chiar dacă sunt câteva miliarde! – pe acest fir de praf care este pământul poate cu adevărat să îl tulbure! Ce reprezintă ei în imensitatea universului populat de nenumărate creaturi, de îngeri, de arhangheli și de divinități?... Ceea ce eu doresc să apăr și să susțin este ființa umană, da, ființa umană, căci ea nu poate da un adevărat sens vieții decât dacă va descoperi în ea însăși imaginea lui Dumnezeu și va lucra pentru a însufleți această imagine.

Articol VII. Cap. 7 – O religie nu este decât o formă a credinței

Persoanele care învață și judecă sunt mereu considerate ca o amenințare pentru o clasă sau un grup dominant care are ca principală preocupare aceea de a se menține la putere. De fapt, în fața acestor oameni nu mai poți atât de mult să-ți impui autoritatea: ei dobândesc cunoștințe, dezvoltă spiritul lor critic, au mereu argumente de exprimat, obiecții de prezentat. Ei câștigă astfel din ce în ce mai multă autonomie, se emancipează și pot deveni periculoși.

Mulți vă vor spune: dacă se dorește ca oamenii să fie ascultători și supuși, este mai bine ca să fie lăsați în ignoranță. Pentru a-și sprijini această afirmație, ei vă vor da exemple istorice, doar există atâtea! Atunci când educația s-a răspândit în popor, în câte țări nu a mai fost posibil ca țăranii și muncitorii să fie dominați! Ei au făcut revoluții și au masacrat clasa conducătoare.

Același fenomen s-a produs la nivelul unor țări întregi care au fost ajutate să se dezvolte oferindu-li-se nu numai educație, dar și ultimele realizări ale tehnicii. După o vreme, anumite evenimente le-au permis să-și ceară independența, au obținut-o atacându-i și alungându-i pe aceia care i-au ajutat să beneficieze de toate avantajele civilizației. Apoi, de îndată ce au fost eliberate de „opresorii” lor, cele mai multe dintre aceste țări au căzut pradă războaielor civile, fiindcă toți acești oameni de abia eliberați au început să se masacreze între ei.

Ce trebuie să concluzionăm din aceste exemple?... Oare cunoașterea este periculoasă și oamenii ar trebui lăsați în ignoranță?... Această întrebare va rămâne fără răspuns sau nu se vor obține decât răspunsuri nesatisfăcătoare atât timp cât nu s-a înțeles aceasta: în același timp în care este favorizat intelectul, trebuie hrănit și dezvoltat un alt factor, sensul moral. Odată cu difuzarea cunoștințelor științifice și tehnice, din ce în ce mai mulți oameni au posibilitatea de a face rău. Întreaga cunoaștere se află la îndemâna oricui. Oricine, deși nu se străduiește prea mult și nu are prea mari capacități, poate avea acces la ea. Înainte de a pune la dispoziția oamenilor anumite cunoștințe, ar trebui să fim siguri de dezinteresul lor, de forța lor de caracter, de simțul lor de responsabilitate, deci de a-i educa; dar este foarte greu.

De ce este dificil să îi educăm pe oameni? Fiindcă adevărata educație se transmite prin exemplu, și din nefericire exemplele bune sunt rare. Nu este de ajuns să spunem oamenilor: „Vă putem educa, ceea ce vă va aduce imense posibilități. Dar cum nu trebuie să folosiți

aceste posibilități decât pentru bine, încercați să învățați ce înseamnă și cinstea, dezinteresul, generozitatea”. Trebuie să arătăm că observăm noi înșine aceste recomandări. Da cum nu este cazul, ne încăpățânăm să ne preocupăm de educație, iar unii își atrag chiar riposte: „Dar dumneavoastră? Astfel acționați?... Nu dumneavoastră trebuie să ne dați lecții”.

Cunoașterea este cu siguranță unul dintre cele mai bune lucruri care există, dar ca toate lucrurile bune, ea prezintă pericole atunci când nu este corect folosită. În orice caz, dacă există oameni care se simt amenințați de difuzarea cunoștințelor, aceștia sunt oamenii aflați la putere. De aceea, chiar dacă Biserica a făcut multe pentru educație, ea și-a dat în același timp osteneala să îi mențină pe credincioși într-o anumită ignoranță pentru a-i păstra sub dominația ei. S-au observat și se observă încă aceste tendințe manifestându-se, oricare ar fi forma de religie. Dacă luăm numai exemplul Indiei chiar din zilele noastre, cum tratează oare casta brahmanilor pe cea a săracilor?...

Eu nu doresc să intru în detaliile acestor probleme – mă interesează numai ideea generală: faptul că, pentru a păstra puterea, anumite categorii sociale, înțelegând aici și clerul, caută să mențină cât mai mulți oameni sub influența lor, depozitându-i de orice formă a conștiinței libertății lor individuale. Vreme de secole, s-a explicat chiar creștinilor că, pentru a fi pe placul Domnului, trebuiau să se simtă nedemni, păcătoși: ei nu-și puteau obține mântuirea decât arătându-se umili, supuși, ne semnificativi, deci neștiutori... deoarece cunoașterea antrenează neapărat orgoliul. Ca și cum Dumnezeu s-ar putea bucura văzând creatura umană, pe care El a zămislit-o după chipul său, împotmolindu-se la nesfârșit în sclavie și întuneric! În realitate, Biserica trebuia să-și păstreze mai ales autoritatea și privilegiile sale. Numai că, nicio situație, chiar cea mai bine instaurată, nu rămâne stabilă pentru veșnicie. Apar curenți noi care produc mari agitații; oamenii sunt obligați să constate din ce în ce mai mult contradicțiile ce există între religie și adevărata credință, și își pun întrebări.

Cineva vă mărturisește că este credincios. Îl întrebați cărei religii aparține, iar el vă spune că este catolic... protestant... ortodox... evreu... musulman, sau de altă credință. Vă continuați discuția și constatați încet-încet că religia căreia spune că îi aparține nu are nicio influență reală asupra vieții sale: ea nu este decât un ansamblu de noțiuni vagi, de forme goale lipsite de orice conținut. El a primit

această învățătură în copilărie și o repetă ca pe o lecție; aceste credințe nu corespund la nimic profund, viu. Dar dacă îl atenționați, el nu va înțelege și se va înfuria: cum puteți să vă îndoiiți de credința sa?

Puneți aceeași întrebare unei alte persoane. Ea vă răspunde că nu aparține nici unei religii: părinții ei erau, să spunem, catolici, dar nepracticanți, nu au botezat-o și nu i-au dat nicio educație religioasă. Continuând discuția, realizați totuși că acea persoană posedă sensul sacralui, că este însuflețită de un ideal înalt, de aspirațiile cele mai nobile. Ea nu știe cum să vorbească despre Dumnezeu, dar simte în profunzimea ființei sale și în univers o prezență superioară, și caută să se amelioreze ca să trăiască în armonie cu această prezență pe care o simte neclară. Această persoană nu aparține poate nici unei religii, dar are credință.

Am întâlnit mulți oameni în viață, și am făcut de nenumărate ori aceste observații! De aceea, contrar a ceea ce cred cei mai mulți credincioși, religia este un lucru, iar credința un altul. Religia este un ansamblu de dogme, de doctrine prezentate credincioșilor drept produse ale credinței. Dar credința nu se mărginește la a adera la una dintre aceste doctrine. Ea nu se opune neapărat, dar nu se limitează la aceasta.

Să luăm exemplul religiei creștine. Pentru a rezuma, să spunem că ea se bazează pe următoarele principii: Iisus, unicul fiu al Domnului, a doua persoană a Trinității, s-a încarnat pe pământ pentru a-i mântui pe oameni. El a fost zămislit prin uniunea Duhului Sfânt cu Maria, o femeie neprihănită, singura creatură umană care a fost, de la naștere, ocrotită de păcatul original. La vârsta de treizeci de ani a început să-și predice învățământul în Palestina și să facă minuni. La treizeci și trei de ani a murit pe cruce. Dar după trei zile a înviat și a urcat la cer în trupul său fizic. La sfârșitul vremurilor, toți oamenii vor învia asemenea lui: ei vor ieși din morminte și se vor înfățișa în fața lui ca să fie judecați.

Iată care sunt în rezumat principiile religiei creștine; acela care se îndoiește de ele nu se poate numi creștin. Mii de creștini au murit ca să apere aceste principii – ceea ce adesea nu îi împiedica de altfel să trăiască ca niște adevărați necredincioși; fără a mai aminti de exemplul foarte prost pe care unii membri ai clerului l-au oferit deopotrivă de-a lungul secolelor. Dar dacă i-ați întreba acum pe unii creștini, ei vă vor mărturisi că nu pot crede tot ceea ce Biserica îi învață despre

divinitatea lui Iisus, despre nașterea sa, despre învierea sa, despre urcarea sa la cer... Iar dacă se îndoiesc, înseamnă că aceste doctrine contrazic, mai întâi, toate legile naturii și chiar, în cazul exemplului învierii morților la sfârșitul vremurilor, se opun unei judecăți raționale. Și totuși, ei se simt profund creștini, considerând că Iisus, prin viața, învățământul și sacrificiul său, reprezintă un model de nedepășit.

Cât despre creștinii care posedă câteva cunoștințe despre celelalte religii, ei sunt obligați să constate că acestea se bazează pe concepții la fel de înalte ca și creștinismul, iar unii chiar se întreabă de ce sunt obligați să creadă că religia lor este superioară celorlalte. Oare nu este adevărat că o singură dată în istorie, acum două mii de ani, Dumnezeu l-a trimis pe fiul său? Cine a fondat atunci celelalte religii?... oare niște smintiți, niște impostori?... Iar aceia care le practică se află în greșală?... Ei nu au aceeași valoare în ochii Domnului dacă duc o viață exemplară?

Există din ce în ce mai multe persoane preocupate de această problemă, și am cunoscut câteva dintre ele tulburate cu adevărat. Îmi amintesc, în special, de fata unui pastor protestant pe care acest subiect o tulbura în asemenea măsură încât se găsea la limita dezechilibrului psihic. Am petrecut cu ea multe ore în care i-am explicat că religia și credința nu înseamnă obligatoriu același lucru și, chiar dacă credința se exprimă adesea prin dogmele și ritualurile unei religii instituite de oameni, ea poate fi exprimată în realitate foarte bine și fără ajutorul acestora.

Cum ea era fiică de pastor, tatăl ei a obligat-o să studieze Biblia și am întrebat-o: „Vă amintiți de paragraful în care se spune că Dumnezeu își va scrie legea în inima oamenilor și că din acel moment nimeni nu va mai instrui pe nimeni, fiindcă de la cel mai mic la cel mai mare, toți îl vor cunoaște?

— Da, da mi-a răspuns ea, este în Ieremia” (*Jeremia 31: 33 – 34*). Sunt mereu uimit observând cum protestanții cunosc Biblia; eu nu știu aproape niciodată să citez exact versetele și deseori nu-mi amintesc nici măcar în ce carte se află. Numai că, nu este suficient să fii capabil să reciți Biblia pe de rost, trebuie să știi și să o interpretezi. I-am explicat acestei fete drăguțe: „Se spune că Dumnezeu își scrie legea în inimile oamenilor, și nu numai în inimile anumitor oameni, ci a tuturor oamenilor. Încercați să înțelegeți că a avea credință, înseamnă să fii

capabil să citești această lege în inima ta, și să încetezi să te tulburi întrebându-te dacă credința ta se găsește în conformitate absolută cu ceea ce predică tatăl tău”.

Nu este însă înțelept să îi lași oamenii de capul lor, sub pretext că trebuie să citească legea lui Dumnezeu în inima lor, fiindcă marea lor majoritate nu este încă pregătită. Pentru a putea citi corect această lege pe care Dumnezeu a scris-o în inimile noastre, trebuie să începeți prin a pune ordine în voi înșivă, altfel veți citi numai fantasmagorii și dorințe obscure. Acesta ar trebui să fie rolul religiilor: să îi învețe pe oameni cum să citească legea lui Dumnezeu înscrisă în ei înșiși. În loc să facă acest lucru, ele se mulțumesc în majoritatea timpului să le impună tot felul de doctrine din care ei nu înțeleg nimic și care nu îi ajută să trăiască. Atunci, ce fel de credință pot avea ei? Unii oameni sunt mândri să se declare necredincioși. Este foarte bine, este problema lor. Problema este însă a acelor care se declară credincioși și care se zbat în contradicții de nerezolvat.

Cum ne putem gândi că viața interioară a ființelor poate fi hrănită cu ceea ce li se prezintă drept obiecte ale credinței? Este la fel de abstract pentru ele ca și cum le-am spune să creadă în exercițiile de matematică. Oare pentru câți creștini ideea unui Dumnezeu constituit din trei persoane corespunde unei realități vii? Iar dacă ei pun întrebări, li se răspunde că este un mister. Din fericire, ei poartă această amprentă pe care Dumnezeu a înscris-o în sinea lor; ea este aceea care le permite, atunci când caută cu adevărat, să descopere în inima lor, în sufletul lor, ceea ce religia nu dezvăluie. De ce? Pentru că religiile, sau mai exact aceia care le reprezintă, sunt în general mult mai preocupați să-și asigure propria putere, decât să-i lumineze pe oameni, chiar dacă pretind că le salvează sufletul!

Există o tendință înăscută a naturii umane de a avea privilegii și puteri pe care alții nu le posedă. Și sunt atâtea modalități de a te impune altora! iar dacă nu o poți face în planul fizic, încerci în planul psihic. Atâția oameni ambițioși, fanatici, lacomi s-au folosit de religie pentru a impune oamenilor o dominație psihică, morală, pe care altfel nu ar fi reușit să o impună! De aceea suntem obligați să constatăm că religia a devenit, deseori, o instituție umană care nu are nimic de-a face cu credința. Mai doriți încă o dovadă? Încăpățânarea clericilor de a-și convinge credincioșii de superioritatea religiei lor. Astfel vedem peste tot în lume oameni care își închipuie că religia lor este

superioară, așa cum cred că țara lor este superioară. Ei se închid în religia lor, așa cum se închid în granițele țării lor; deseori sunt aceiași. Cu astfel de credințe, ei comit mereu asasinate și-l supără pe Dumnezeu, deopotrivă creștini ca și ceilalți! Nu acesta a fost totuși exemplul pe care li l-a dat Iisus. Oare au citit ei bine în Evangheliile cum s-a comportat cu samarinenii?

Când Iisus a plecat din Galileea în Iudeea, el a trebuit să treacă prin Samaria. Or, samarinenii erau considerați de evrei ca păgâni și idolatri care nu trebuiau contactați, iar la rândul lor samarinenii le erau ostili. Într-o zi, Iisus se îndreaptă spre Ierusalim și trimite pe unii discipoli într-un sat samarinean pentru a-i găsi un adăpost, dar locuitorii refuză să îi primească. Iată ce spun Evangheliile: „Și văzând aceasta, ucenicii Iacov și Ioan I-au zis: Doamne, vrei să zicem să se coboare foc din cer și să-i mistuie, cum a făcut și Ilie? Iar, El, întorcându-Se, i-a certat și le-a zis: Nu știți oare fiii cărui duh sunteți? Căci Fiul Omului n-a venit ca să piardă sufletele oamenilor, ci ca să le mântuiască” (*Luca 9: 54 – 55*).

Altă dată, revenind prin Samaria, Iisus s-a oprit aproape de o fântână pentru a se odihni. O femeie samarineană veni să ia apă, iar el îi ceru să bea... Și când ea îi spune: „Părinții noștri s-au închinat pe acest munte, iar voi ziceți că Ierusalim este locul unde trebuie să ne închinăm”. Iar Iisus îi răspunde: „Dar vine ceasul și acum este când adevărații închinători se vor închina Tatălui în duh și în adevăr, că și Tatăl astfel de închinători își dorește. Duh este Dumnezeu și cei ce se închină trebuie să se închine în duh și în adevăr” (*Ioan4: 20 – 26*). Iar când discipolii săi au venit să i se alăture, ei au rămas uimiți să îl vadă vorbind cu o femeie, și mai ales cu o străină, fiindcă el încălca astfel Legea.

Într-o altă împrejurare, Iisus a trebuit să explice unui învățător de lege care îl interoga, ce înseamnă iubirea aproapelui pe care omul trebuie să exerseze pentru a obține viața veșnică, și îi răspunse cu această parabolă: „Un om cobora de la Ierusalim la Ierihon, și a căzut între tâlhari, care, după ce l-au dezbrăcat și l-au rănit, au plecat, lăsându-l aproape mort. Din întâmplare un preot cobora pe calea aceea și, văzându-l, a trecut pe alături. De asemenea și un levit, ajungând în acel loc și văzând, a trecut pe alături. Iar un samarinean, mergând pe cale, a venit la el și văzându-l, i s-a făcut milă. Și apropiindu-se, i-a legat rănilor, turnând pe ele untdelemn și vin, și, punându-l pe dobitocul său,

l-a dus la o casă de oaspeți și a purtat grijă de el. Iar a doua zi, scoțând doi dinari, i-a dat gazdei și i-a zis: Ai grijă de el și, ce vei mai cheltui, eu, când mă voi întoarce, îți voi da. Care dintre acești trei ți se pare că a fost aproapele celui căzut între tâlhari? Iar el a zis: Cel care a făcut milă cu el. Și Iisus a zis: Mergi și fă și tu asemenea" (*Luca 10: 30 – 36*).

Deci nici preotul, nici levitul, reprezentanți ai religiei iudaice, nu au fost dați ca exemplu de Iisus, ci un om obișnuit, mai ales un samarinean, deci un membru al unei comunități căreia în calitate de evreu ar fi trebuit să-i fii ostil, fiindcă ea păstra practica cultului idolilor. Dacă creștinii și-ar fi dat osteneala să mediteze asupra acestor episoade din Evangheliile și asupra atitudinii lui Iisus, ei ar fi înțeles mai bine că adevărata credință reprezintă o stare de conștiință ce depășește limitele înguste ale unei religii.

Veți replica: „Dar Iisus nu a fost totuși prea tolerant! În toate Evangheliile, el se înfurie mereu pe scribi, pe farisei și pe saducheii”. Este adevărat, dar oare de ce se înfurie pe ei? Fiindcă ei nu respectă decât aspectul exterior al Legii lui Moise și își folosesc puterea pentru a asupra poporul. De aceea el le spune: „Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că dați zeciuială din izmă, din mărar și din chimen, dar ați lăsat părțile mai grele ale Legii: judecata, mila și credința; pe acestea trebuia să le faceți și pe acelea să nu le faceți. Călăuze oarbe care strecurați țânțarul și înghițiți cămila!” (*Matei 23: 23 – 24*). Sau: „Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor; că voi nu intrați, și nici pe cei ce vor să intre nu-i lăsați” (*Matei 23: 13* „*Matei 23: 2*”). Ceea ce le reproșează Iisus este faptul că nu sunt însuflețiți de o adevărată credință, ci s-au mulțumit că „au șezut în scaunul lui Moise”. Iar într-o zi le spune chiar că „vameșii și desfrânatele merg înaintea voastră în împărăția lui – Dumnezeu ” (*Matei 21: 31*). Ceea ce pentru ei constituia desigur o mare jignire.

Fariseii și saducheii erau foarte mândri de știința lor, cu atât mai mult cu cât își bazau pe ea autoritatea lor. Atunci când se opun lui Iisus, o fac mereu referindu-se la preceptele Legii, ca și cum Iisus le-ar fi nesocotit pe acestea. Dar Iisus care, atunci când vorbea mulțimii nu dădea niciodată citate, arată prin răspunsurile date fariseilor și saducheilor că el cunoștea la fel de bine Legea ca și ei, citând alte precepte prin care își justifică comportamentul. Deci fariseii și saducheii alegeau în Lege anumite reguli date de Moise, dar le neglijau

pe altele care le conveneau mai puțin.

Trebuie să recunoaștem că nici creștinismul nu a procedat altfel cu învățământul lui Iisus, ceea ce fac de altfel și toate celelalte religii. Cu trecerea timpului, ele ajung să facă un fel de triere a învățământului fondatorului lor, suprimând ceea ce le deranjează, dar adăugând totodată mai multe doctrine, reguli și practici inventate de ele, fiindcă acestea li se par necesare pentru influența pe care doresc să o exercite.

A te impune altora, fie în mod fizic sau psihic, constituie tendința cea mai răspândită. Iar atunci când o ființă excepțională, dezinteresată, plină de iubire, vine să îi elibereze pe oameni, mesajul său este imediat denaturat de unii care îl folosesc pentru a-i subjugă din nou. Există mii de feluri de a-i subjugă pe oameni: impunerea anumitor credințe este unul dintre ele. Și astfel, într-o manieră mai mult sau mai puțin vădită, toate religiile au devenit niște instituții care au opritat popoarele.

Creștinii nu trebuie deci să-și închipuie că sunt superiori acelor evrei pe care Iisus i-a biciuit. Dacă ar fi revenit, el le-ar fi reproșat la fel papilor, cardinalilor, episcopilor, teologilor etc., care s-au succedat la conducerea Bisericii de-a lungul secolelor. Ei ar fi trebuit să îi învețe pe oameni adevărata credință: adică să îi conștientizeze că toate resursele și bogățiile spirituale se află în ei înșiși, și cum să le dezvolte. În loc de aceasta, cei mai mulți dintre ei s-au străduit să acapareze Divinitatea și au predicat: „Nu există mântuire în afara Bisericii!” Nu este rău, dar cu condiția ca Biserica să dea exemplu știind să confere întâiul loc principiilor spirituale. Adevărul este că ea a făcut aceleași greșeli ca și puterile terestre: a dorit să devină un imperiu, și a pus accentul pe organizare. Desigur, Biserica este acum un edificiu minunat organizat în exterior, dar în interiorul acestui edificiu câte lucruri nu se macină și decad!

De-a lungul vremii, creștinii i-au persecutat pe evrei sub pretextul că l-au omorât pe Iisus. Dar să ne închipuim că Iisus revine. Va fi oare el fericit să vadă ce a devenit creștinismul secol după secol?... Să mă ierte creștinii, dar spectacolul pe care l-ar avea în fața ochilor și predicile pe care le-ar auzi i-ar aminti de ceea ce condamna el la scribi, farisei și saducheii. Atunci, el s-ar ridica din nou împotriva acestei stări de lucruri; dar în loc să îl asculte, anumite persoane ar organiza comploturi pentru a-l omorî. Ei da, creștinii ar fi acum aceia care l-ar condamna la moarte – sau care ar face astfel încât să-l reducă

la tăcere.

Fiecare realizare terestră își are izvorul, rădăcinile sale în înalt, în lumea divină. Nimic din ceea ce am construit pe pământ nu poate subzista dacă nu avem mai întâi grijă să-i asigurăm bazele în planul spiritual. Acest lucru este adevărat pentru o instituție politică, socială, și cu atât mai mult pentru o instituție precum Biserica. Dorind să devină o putere temporală, ea a pierdut, încet-încet, ceea ce reprezenta forța mesajului Evangheliilor, iar în același timp și-a dat silința să înmulțească doctrinele, obiectele de cult, în așa măsură încât acestea au distrus acest mesaj. În tot ceea ce ne învață acum Biserica, deseori este greu să regăsești spusele lui Iisus.

Reproșul pe care îl mai putem face religiilor existente este acela că ele se lasă acaparate progresiv de materie, ceea ce atrage după sine multe greșeli, dar și multe minciuni. De aceea credincioșii nu reușesc să amelioreze mare lucru în propria lor viață, nici în treburile lumii. Adevărata putere a omului se află în spiritul lui, nu în materie. Și eu pot, ca oricine, să admir frumusețea edificiilor religioase și ceremoniile care se desfășoară în ele. Dar veracitatea unei religii nu se măsoară în bogăția și ornamentația templelor sale, în somptuozitatea veșmintelor preoțești; de altfel, câți monarhi nu au avut palate, veșminte și ornamente minte și ornamente mult mai somptuoase! Cu timpul, creștinătatea s-a transformat într-un fel de muzeu în care putem citi întreaga istorie a arhitecturii, a picturii, a muzicii. Este adevărat că poți fi încântat, dar acestea erau vii în trecut, iar acum au rămas doar vestigiile. Există prea multe vestigii și spiritul s-a pierdut. Este normal ca spiritul să se manifeste în materie într-un mod corespunzător, dar ceea ce vedem în zilele noastre nu este o manifestare a spiritului în materie, ci din contră, materia este aceea care a înglobat, a paralizat spiritul. Unde sunt acum acea credință, acea ardoare, acea fervoare care au putut crea asemenea capodopere?...

Dacă religia așa cum le-a fost insuflată creștinilor a putut timp de secole să producă opere excepționale în domeniile gândirii și al artei, acum acest lucru nu mai este de ajuns. Dovada: bisericile se golesc, din ce în ce mai puțini oameni devin clerici și dacă îi întrebați pe aceia care se definesc creștini, majoritatea nu vor ști să vă spună exact în ce cred. Veți putea repede constata că Vechiul și Noul Testament, Cărțile lor Sfinte, rămân în mare măsură străine de înțelegerea lor. Ei le respectă, le venerază, sunt convinși că Biblia este

de inspirație divină, dar toate aceste texte scrise cu mult timp în urmă nu mai corespund mentalității lor.

Fondatorii marilor religii, Inițiații din trecut, au vorbit pentru o epocă. Chiar dacă există un anumit număr de adevăruri care rămân valabile pe veșnicie, ele trebuie, în fiecare epocă, adaptate mentalităților oamenilor. Luată cuvânt cu cuvânt, ele pot deveni de neînțeles sau chiar șocante. Iisus însuși a venit pentru a continua învățământul lui Moise. El spunea: „Să nu socotiți că am venit să stric Legea sau prorocii; n-am venit să stric, ci să împlinesc”.

Se vorbește despre religii revelate ca și cum, într-un moment sau altul al istoriei, Dumnezeu însuși a luat cuvântul pentru a se face cunoscut, să își comunice poruncile, și deci, tot ceea ce El a avut de spus a devenit definitiv, fără ca ceva să mai poată fi adăugat sau retras. Dar Dumnezeu nu a venit să se manifeste ca persoană, El s-a făcut cunoscut prin intermediul fiilor lui mai luminați, mai demni. Așa au fost Moise, Zoroastru, Buddha, Iisus, Mahomed și toți Maeștrii Spirituali, din care unii ne rămân chiar necunoscuți, fiindcă istoria nu le-a păstrat numele. Or, aceste ființe care erau niște intermediari, aparțineau unei culturi determinate, unei epoci determinate, ele nu puteau vorbi în mod absolut și pentru veșnicie. De aceea, Dumnezeu care este iubire continuă să se reveleze prin intermediul altora din fii săi pe care nu încetează să îi trimită pe pământ.

O religie nu este decât o formă a credinței, și nicio formă nu poate rămâne neschimbată. Creștinismul, care s-a născut în Orientul Mijlociu, a primit încă de la început anumite elemente din culturile greacă și latină care s-au adăugat la elementele deja moștenite de la religia iudaică, care a fost la rândul ei influențată de religiile țărilor vecine: Egiptul, Mesopotamia etc. O religie nu se naște niciodată din nimic, ea primește elemente din religiile anterioare, și se transformă ea însăși în funcție de difuzarea ei, departe de locul său de origine. Astfel, populațiile Africii, ale Americii sau Asiei care au fost convertite la creștinism au amestecat în el elemente ale propriilor culturi.

Fie că vrem sau nu, religiile se transformă. Chiar dacă sunt mereu aceleași texte sacre, există o distanță din ce în ce mai mare între ceea ce oamenii citesc și modul în care gândesc și acționează. De aceea nu este înțelept să te încapățânezi să absolutizezi formele unei religii. Umanitatea evoluează fiindcă evoluția este legea vieții. Pe măsură ce timpul se scurge, oamenii dezvoltă o altă înțelegere a lucrurilor și au

alte nevoi. De exemplu, în zilele noastre, cunoștințele lor despre viața psihică au progresat mult, și mulți dintre ei au obținut o conștiință morală despre care în secolele anterioare nu aveau nicio idee. Trebuie deci ca adevărurile religiilor să fie adaptate astfel ca să devină vii pentru ei.

Priviți numai cum a evoluat noțiunea de Dumnezeu. Cum să vorbești despre Dumnezeu, despre această Ființă care depășește orice înțelegere, unor popoare primitive care nu au nicio noțiune despre viața interioară? Trebuia folosit un limbaj pe care ele îl pot înțelege, deci să i se confere acestui Dumnezeu trăsături de caracter umane, insistând bineînțeles, asupra puterii, a măreției sale. Astfel s-a făcut din El un rege, cu trăsăturile caracteristice unui rege care domnește pe pământ: autoritar, coleric, gelos, răzbunător față de toți aceia care nu se înclină în fața Lui și distribuind recompense curtenilor săi. Ce preocupări nobile are Dumnezeu! Iar cum populația pământului nu încetează să crească, vă dați seama ce lucrare!... Cine ar dori să fie în locul Lui? În zilele noastre există pe pământ regi care își ocupă timpul mult mai înțelept și mai util.

De aceea, la ora actuală, veți întâlni din ce în ce mai puțin oameni care acceptă să ia în serios ideea unui Dumnezeu care să îi pedepsească dacă ei nu îl ascultă și să îi recompenseze dacă îi fac pe plac. Iar dacă li se vor explica consecințele gândirii, ale sentimentelor și faptelor lor asupra organelor lor și psihice și fizice, ei vor înțelege mult mai bine. Dacă vor ține cont de aceste explicații, este o altă problemă. Dar într-o bună zi vor fi nevoiți să verifice exactitatea lor.

Odată cu progresul științific și tehnic, contemporanii noștri sunt obligați să învețe că întreg universul este guvernat de legi. Chiar dacă nu le spune mai nimic cuvântul „Dumnezeu”, ei pot înțelege că există o Inteligență Cosmică care a stabilit niște legi și că aceste legi care guvernează universul, îl guvernează și pe om: viața sa fizică cât și viața sa psihică. Una dintre aceste legi spune că tot ceea ce omul face se înregistrează în el, în organismul său fizic cât și în cel psihic. Da, fie că sunt bune sau rele, gândurile sale, sentimentele, dorințele, faptele sale se înregistrează în materia ființei sale. Atunci, tot ceea ce face rău ajunge să se exprime în el ca o frână, ca o limitare, iar tot ceea ce face bun îi aduce dimpotrivă imense posibilități de dezvoltare.

Iată ceea ce trebuie să îi facem acum pe oameni să înțeleagă; altfel nici Biserica, nici Biblia, nici Cărțile Sfinte, chiar dacă au fost

traduse în toate limbile, nu reușesc să îi facă mai înțelepți. Eu nu pun la îndoială autenticitatea Cărilor Sfinte, nu trebuie să mă înțelegeți greșit; dar acest mod de a prezenta lucrurile, care era bun cu secole în urmă, nu mai este eficient în prezent. Oamenii trebuie să găsească motivația pentru a respecta legile divine în sinea lor și în ei înșiși trebuie să găsească modelul divin.

Deci, să fie clar! Când vorbim despre „religiile revelate”, nu trebuie să vă imaginați că Dumnezeu însuși a venit să se încarneze pe pământ, sau că s-a adresat unui anumit om în istorie pentru a a-i revela adevăruri ce trebuiau să rămână neschimbate de-a lungul secolelor. Nicio religie nu poate prezenta imensitatea, infinitul lui Dumnezeu. Fiecărei epoci îi corespunde o formă de religie; am spus bine o formă, nu o religie, deci noi nu avem nevoie de o nouă religie.

Credința trebuie să se așeze pe fundamente pe care nimeni nu le poate zdruncina, altfel mai devreme sau mai târziu, oricare ar fi eforturile celor care doresc să o apere, preceptele sale vor fi abandonate unele după altele. De altfel, vedem bine, atunci când nu mai sunt adaptate, oamenii le abandonează. Toate aceste ordine, toate aceste dogme ce nu mai corespund, se aseamănă cu niște locuințe goale; ele au fost părăsite, oamenii au plecat să trăiască în altă parte.

Înțelegeți acum că eu nu pretind să aduc o nouă religie, ci doar să dezvolt, să aprofundez învățături ale căror principii sunt foarte vechi și care trebuie să fie adaptate epocii noastre. Istoria umanității este o succesiune de schimbări, nimic nu poate rămâne în aceeași stare, căci viața este o continuă mișcare. Ne-ar plăcea să credem că această mișcare este întotdeauna un progres. Din păcate, suntem obligați să constatăm că uneori există și regresii. Dar nimic nu stă pe loc, fie progres sau regres: generații de ființe umane se succed și chiar dacă în unele societăți schimbările se produc mult mai lent decât în altele, atunci când condițiile sunt favorabile, nimeni nu li se poate opune. Sunt asemenea unor curenți care încep să îi capteze pe aceia care sunt pregătiți și cărora le devin conductorii. Iar dacă reușesc, înseamnă că a sosit momentul.

Acum, dacă privim istoria, vedem că indiferent de domeniu, toți inovatorii au fost la început neînțeleși, chiar persecutați. Acești descoperitori nu au dorit să tulbure totul, nu au fost ei aceia care și-au pus în minte să distrugă anumite lucruri pentru a aduce altele noi. Ei au apărut pentru că au întâlnit condițiile favorabile pentru o

schimbare, fiindcă mentalitățile evoluau. Acest lucru este valabil și pentru religii. Toate religiile trebuie să evolueze, la fel și religia creștină; dacă ea refuză să evolueze armonios, va fi obligată să o facă destrămându-se, fisurându-se.

Lucrarea noastră nu este, eu o repet, de a anunța o nouă religie. Există deja destule religii în lume. Problema constă numai în a ști cum să lucrăm pentru a ne hrăni credința. Iată cu ceea ce noi ne ocupăm. De aceea aducem metode, adică o atitudine, un program de urmat. Nu dorim să discutăm acum despre adevărurile esențiale cunoscute de mii de ani. Noi trebuie să știm numai cum să lucrăm pentru ca ele să fie mereu însuflețite. În adevărata credință, toate activitățile omului trebuie luate în considerare: cele care privesc viața noastră fizică: „respirația, nutriția, mersul, odihna etc., dar și acelea care privesc sufletul și spiritul nostru. Iar dacă punem accentul asupra metodelor de lucru, o facem pentru ca niciun domeniu să nu fie considerat în afara religiei, deoarece ființa umană este o unitate. Pe aceste baze trebuie să ne bazăm credința.

Articol VIII. Cap. 8 – Filiația noastră divină

Multe persoane își închipuie că sunt perspicace, inteligente, echilibrate, fiindcă își spun: „Eu nu cred decât în ceea ce văd. Dacă Dumnezeu există, El nu are decât să se arate!” Dar cum își pot oare ele imagina că acesta constituie un argument? Este absurd să spunem că nu credem în Dumnezeu pentru că nu îl vedem. Dacă L-am fi văzut, nu am mai fi avut nevoie să credem. Oare credem în existența părinților, a prietenilor sau a lumii care ne înconjoară? Nu: este suficient că îi vedem. Prin definiție, credința are ca obiect lumea invizibilă și nu pe cea vizibilă. Dar toți acești oameni „cumpătați” nu judecă într-atât, ei se mulțumesc cu certitudinea că vor întâlni persoane la fel de „cumpătate” ca ei, care să îi aprobe și să se amuze împreună cu aceștia de toți naivii și cei slabi de înger care cred în Dumnezeu. Cât despre aceia care pretind că au credință în Dumnezeu, ce cred ei cu adevărat?

Recent, niște prieteni veniți din Bulgaria mi-au povestit această anecdotă foarte amuzantă care circulă în țările comuniste. La întoarcerea lor din spațiu, cosmonauții ruși au fost întâmpinați cu mare pompă la Kremlin unde Brejnev i-a felicitat, i-a decorat în fața unei mulțimi formate din miniștri, generali etc. Când ceremonia s-a terminat, el i-a luat deoparte și i-a întrebat: „Spuneți-mi sincer, l-ați văzut pe Dumnezeu acolo sus?

— Da, răspunseră cosmonauții.

— Ah, suspină Brejnev, evident, bănuiam”. Aceiași cosmonauți au fost primiți după un timp la Vatican de către papă. Și aici a urmat o ceremonie în fața unui grup de cardinali. La sfârșit, când toți s-au retras, papa i-a luat pe cosmonauți deoparte și le-a spus: „Există ceva ce mă preocupă și doresc să vă pun o întrebare: în timpul călătoriei voastre, l-ați întâlnit pe Dumnezeu?

— Nu, răspunseră ei, nu L-am întâlnit”. Papa, cu un aer ușor dezamăgit, îi privi o clipă în liniște, apoi șopti: „Ah, bineînțeles, bănuiam”.

Persoana care a inventat această anecdotă este o bună observatoare și o bună psiholoagă, ea a înțeles că necredincioșii sau credincioșii aveau de fapt, și unii și ceilalți, aceleași incertitudini. Necredincioșii așteptau ca Dumnezeu să se arate, pentru a crede, iar credincioșii nu au înțeles că nu pe dovezi vizibile se bazează credința.

A dori să dovedești prin argumente existența lui Dumnezeu este o activitate inutilă și sterilă. Și eu pot să o fac cu ajutorul raționamentului: „Dat fiind faptul că... Din moment ce... Deci...” să vă prezint unele argumente. Dar, în același mod, vă pot dovedi non existența sa. Cu cât dorim mai mult să dovedim existența lui Dumnezeu, cu atât mai mult riscăm să introducem îndoiala în spirite. Iar dacă oamenii nu sunt gata să accepte ceea ce le spuneți, nu mai este nimic de făcut; voi puteți să îi tăiați în bucăți, să îi tocați, să îi fierbeți într-o oală, ei rămân tot ceea ce sunt. Orice ați face, nu ajungeți nicăieri, trebuie ca deschiderea să vină din ei, nu voi sunteți aceia care puteți să o produceți.

Veți spune: „Da, dar dacă în fața tuturor acestor necredincioși cineva ar face un miracol, ei ar fi obligați să creadă toate aceste mari adevăruri pe care religia, Cărțile Sfinte ni le învață”. Gândiți-vă! Ei ar fi impresionați doar câteva minute, ca în fața unui număr de prestidigitatie, apoi ar uita. Este inutil să dorești să dovedești existența lui Dumnezeu și nu voi pierde timpul cu această chestiune. Intenția mea este de a vă aduce la un nivel de conștiință în care această problemă nici măcar nu se mai pune.

În realitate, noi nu putem răspunde la întrebarea dacă există Dumnezeu decât prin analogie. Aveți un tată care este alături de voi, dar el poate lipsi, poate pleca într-o călătorie și într-o zi poate pleca definitiv. Aceasta înseamnă că el nu mai există? Nu, chiar dacă nu

există fizic, el continuă să existe, da, dar în voi înșivă. Pentru că este tatăl vostru, el a lăsat în voi o amprentă de neșters: trăsături fizice sau psihice, haruri, calități... sau defecte! Ei bine, la fel este și cu Dumnezeu: noi îl purtăm în noi sub o formă spirituală. Din moment ce ne-a creat, El ne-a impregnat cu chintesența sa, El a lăsat în noi urme fluidice, o întregă rețea de filamente care ne leagă de El și datorită cărora noi îl putem regăsi. Deci nu mai este nimic de spus aceluia care și-a lăsat privirea sa interioară să se întunece și și-a înmuiat facultățile spirituale până în punctul în care să spună: „Dumnezeu nu există, pentru că dacă ar exista etc.”, sau chiar „Dumnezeu este mort”. Există o excepție: faptul că Dumnezeu i-a lăsat omului posibilitatea să îl trăiască sau să îl omoare în ființa sa.

Acela care gândește că îl poate găsi pe Dumnezeu în exteriorul lui se condamnă la niște căutări sterile. Trebuie să înceteze să se gândească la Dumnezeu în mod obiectiv, ca la o Ființă exterioară nouă. Trebuie chiar să înceteze să își imagineze că El este undeva în înalt, în ceruri, în timp ce noi ne găsim aici, separați de El prin distanțe incomensurabile. Din moment ce Dumnezeu ne-a creat, El se află în noi așa cum tatăl și mama se află în copil. Așa cum îi purtăm în noi pe tatăl și pe mama terestri, cu atât mai mult îi purtăm în noi pe Tatăl și pe Mama noastră cerești. Atât timp cât oamenii nu acceptă această înțelegere a lucrurilor, ei se vor îndoi de existența lui Dumnezeu.

Dumnezeu este acela care ne-a dăruit viața, E este acela datorită căruia noi ne putem exprima prii gânduri, sentimente, cuvinte, fapte. De fiecare dată când resimțim un impuls spre lumină, de fiecare dată când suntem inspirați prin dezinteres, bunătate, iubire de fiecare dată când simțim nevoia de a ne autodepăși de a face sacrificii, Dumnezeu este acela care își manifestă prezența în noi. Încercați deci să lărgiți aceste experiențe și veți înțelege ce înseamnă să crezi în existența lui Dumnezeu.

Vă întrebați: „Oare nimeni nu L-a întâlnit vreodată pe Dumnezeu?” Acest lucru depinde de ceea ce numiți „a întâlni”... Există persoane care vă vor povesti că Dumnezeu le vizitează zilnic, că le vorbește, le sfătuiește, le încredințează misiuni etc. Nici în această situație nu putem răspunde nimic, căci este inutil să încercăm să le schimbăm părerea persoanelor care își imaginează că Dumnezeu se interesează de cele mai mici detalii ale vieții lor cotidiene sau că El vine pentru a le încredința o misiune planetară și chiar cosmică.

Întâlnirea cu Dumnezeu... numai adevărații mistici au putut vorbi despre aceasta. Ei s-au referit la experiențe care erau adevărate întâlniri, dar întâlniri interioare. Nimeni nu L-a întâlnit niciodată pe Dumnezeu în planul fizic, și chiar dacă acest lucru ar fi fost posibil, nu este sigur că ar fi adus mare lucru.

Să încercăm să procedăm prin analogie. Ieșiți în stradă, mergeți în diferite magazine unde vă intersectați cu mai multe persoane. Putem spune că le întâlniți și că ele vă întâlnesc: ele vă pot vedea mergând, îndreptându-vă dintr-o parte în alta, alegând legume sau fructe la piață... Dar, credeți voi că aceasta a fost chiar o întâlnire? Nu, nu înseamnă că ele știu cu adevărat cine sunteți doar fiindcă v-au văzut; știți bine că nu vă puteți rezuma la o formă fizică. Adevăratul vostru „eu” locuiește în interiorul vostru; el este acela care gândește, iubește, dorește. Și tocmai această ființă, care sunteți voi, nu este vizibilă pentru alții și nici voi nu îl vedeți. Dar numai pentru atât vă îndoiiți de existența sa? Nu. Ei bine, recunoașteți că nu vă vedeți pe voi înșivă și doriți să îl vedeți pe Dumnezeu! Câtă inconsecvență! Veți spune: „Dar chiar dacă nu reprezintă șinele, corpul meu este o dovadă că exist, el poate fi observat”. Dar și corpul lui Dumnezeu îl vedem: este întreg universul cu toate ființele care îl populează.

Nu mai încercați deci să căutați dovezi despre existența lui Dumnezeu acolo unde nu le găsiți: căutați-l pe Dumnezeu în voi înșivă, și vă veți da seama că El este întotdeauna acolo, că nu vă părăsește niciodată. Iar dacă nu îl simțiți, nu înseamnă că El nu se află acolo, ci faptul că voi L-ați părăsit: nu ați fost atenți, nu ați fost înțelegători, ați comis câteva erori, iar conștiința voastră s-a întunecat și acum trăiți senzații înșelătoare privind realitatea lucrurilor.

Dumnezeu este mereu acolo, voi sunteți aceia care ați lăsat pe moment să se înmoaie capacitatea de a simți prezența Sa; atunci, faceți tot posibilul pentru a o regăsi!

Există copii care nu și-au cunoscut niciodată părinții, ei nu știu nici măcar cine sunt aceștia, dar nu se îndoiesc că au avut părinți și unii își dedică întreaga viață căutării celor mai mici indicii despre existența acestora. Adevărul este că acești părinți se află în ei, în tot ceea ce ei le-au lăsat în chintesență. Deci, fie că aceștia sunt prezenți fizic sau nu, se află cu siguranță în ei. Copiii îi poartă întotdeauna pe părinți cu ei, în ei înșiși. Este foarte bine că biologii, psihologii studiază la copii aplicarea legilor eredității fizice și psihice, dar este insuficient.

Cine va studia acum ereditatea noastră spirituală, toți acești germeni divini pe care i-am primit de la Tatăl și de la Mama noastră cerești și pe care trebuie să îi facem să crească până vor deveni asemenea lor?

În cartea *Facerea* este scris că în ziua a șasea, după ce a separat pământul de ape și a creat soarele, luna, stelele, plantele, animalele, Dumnezeu a zis: „Să facem pe om după chipul și asemănarea Noastră” (*Facerea 1: 26*).

Universul este corpul lui Dumnezeu, un corp pe care îl însuflețește cu spiritul său; în același fel, omul posedă un corp care este o reflectare a universului, iar spiritul care animă acest corp este o scânteie ce țâșnește din Spiritul Divin. Dacă vă întrebați unde se află Dumnezeu și dacă vi-L imaginați ca pe un monarh care tronează departe de vederea voastră, într-un loc inaccesibil, în profunzimea cerului, este evident că nu îl veți găsi niciodată. Fără îndoială că Dumnezeu este ființa cea mai îndepărtată, cea mai insesizabilă, dar El este în același timp cea mai apropiată, pentru că se află în noi înșine.

Avem deci de îndeplinit o adevărată lucrare pentru a simți și a însufleți această prezență. Nimic nu este mai prețios decât senzația de a fi locuit de Dumnezeu; în acel moment, indiferent ce se întâmplă, nu ne mai punem problema existenței sale.

Evreii și creștinii repetă de secole că Dumnezeu a creat omul după chipul său! Ei repetă, dar oare când vor înțelege cu adevărat ce înseamnă aceasta!... Dumnezeu, creându-ne, a introdus în noi o chintesență a Lui însuși, de aceeași lumină, de aceeași puritate, de aceeași putere. Știința Inițiativă denumeste această chintesență divină din noi înșine Eul Superior. Dacă ne concentrăm deci asupra Eului Superior, ne legăm de Dumnezeu, pentru că Eul Superior este o parte din El. Datorită eforturilor pe care le facem pentru a atinge acest centru, acest vârf care se află în noi, facem să țâșnească forțe care vor însufleți toate celulele corpului nostru. Tocmai acesta este răspunsul lui Dumnezeu la rugăciunile noastre, pentru că Dumnezeu nu este diferit de Eul nostru Superior.

Nu îl putem atinge pe Dumnezeu, Spiritul Cosmic, decât în măsura în care ajungem să atingem spiritul în noi înșine, Eul nostru Superior. Deci, înțelegeți bine că, atunci când vă rugați Domnului, căutați să atingeți în realitate vârful ființei voastre; iar dacă reușiți, declanșați o vibrație atât de pură și de subtilă care propagându-se produce în voi transformările cele mai binefăcătoare. Și chiar dacă nu

obțineți de această dată ceea ce ați cerut, veți câștiga cel puțin câteva elemente foarte prețioase. Utilitatea acestei cereri constă în faptul că ați încercat să atingeți o înălțime în voi înșivă și că ați reușit să puneți acolo în mișcare o forță, foarte departe, foarte sus, care venind spre voi, produce sunete, parfumuri, culori, și vă regenerează întreaga ființă.

În loc să vă întrebați unde este Dumnezeu și cum este El, lucrați asupra acestei chintesențe a Sa pe care a lăsat-o în voi, altminteri vă veți pierde în căutări sterile. Unii gânditori au încercat să îl definească pe Dumnezeu spunând că El este un cerc al cărui centru este peste tot și circumferința nicăieri... încerc să deslușesc, dar cu aceste indicații atât de prețioase, cum L-ați putea găsi? Din moment ce El se găsește peste tot, înțelegeți mai întâi și mai ales că El se află în voi înșivă: aveți continuu posibilitatea de a-L întâlni, de a-l vorbi, de a-L asculta. Dacă îl pierdeți, înseamnă că nu ați fost prea conștienți că îl posedați.

Dacă atâția oameni recunosc că nu cred în Dumnezeu, o fac pentru că se mulțumesc să accepte ceea ce li s-a spus despre El, iar ceea ce li s-a spus a rămas în exteriorul lor: vorbe. Or, cuvintele, chiar și cele mai veridice, mai profunde sunt întotdeauna ceva exterior și ele riscă să ajungă într-o zi să își piardă sensul. Numai omul poate cu adevărat să le dea și să le păstreze un sens, iar pentru aceasta el trebuie să le asimileze, să și le facă ale sale.

Nu puteți pierde ceea ce aveți cu adevărat. Puteți pierde ceea ce nu vă aparține, adică ceea ce nu face încă parte din voi înșivă. O clipă aveți credință și în clipa următoare vă îndoiți de acest lucru, un moment aveți lumină, apoi vă cufundați în întuneric; un moment iubiți, apoi nu mai iubiți. Acest lucru se întâmplă pentru că, nici credința, nici lumina și nici iubirea nu vă aparțin. Pentru ca ele să vă aparțină, trebuie să deveniți voi înșivă credință, iubire și lumină. Când Iisus spunea: „Eu sunt Lumina lumii” (*Ioan 8: 12*), el se identifica cu lumina. El nu spunea că lumina se află în el, sau cu el, ci faptul că el era lumina. Există în această formulă o întreagă știință asupra căreia trebuie să meditați și pe care o puteți folosi în toate domeniile vieții interioare. În planul fizic putem pierde multe lucruri care ne aparțin. Dar ceea ce este în noi, amestecat cu noi, fuzionat cu noi, și care a devenit în noi came și os, nu îl mai putem pierde. În acel moment nu ne mai întrebăm dacă Dumnezeu există: cum să ne îndoim de ceea ce suntem?

Credința este prezentă profund în noi, Dumnezeu este acela care

a înscris-o prin prezența sa; trebuie pur și simplu să o eliberăm pentru ca ea să se poată manifesta. Noi suntem locuiți de o credință absolută, din moment ce Creatorul a dorit ca noi să fim uniți cu El pe veșnicie. Când un Maestru Spiritual, un Inițiat ne spune: „Nu rupeți legătura cu Dumnezeu”, nu este decât un mod de exprimare. În realitate, nu putem tăia legătura ce ne unește cu Creatorul pentru că noi suntem de aceeași natură cu El. Ceea ce poate fi tăiat este ceva în conștiința noastră care este contractat său întunecat. Dar adevărul nostru Eu nu este niciodată departe de Dumnezeu, fiindcă Dumnezeu este în noi așa cum noi suntem în El.

Vă întrebați: „Din moment ce suntem de aceeași natură cu El, de unde apare faptul că ne-am putea simți diferiți de Creator?” Fiindcă atunci când am coborât în materie, am lăsat prea multe elemente opace să se interpună între spiritul nostru și conștiința noastră obișnuită. Istoria omului este o foarte lungă poveste, și pentru a o înțelege trebuie, încă o dată, să revenim la începutul cărții Facerea. Se spune: „La început a făcut Dumnezeu cerul și pământul. Și pământul era netocmit și gol. Întuneric era deasupra adâncului și Duhul lui Dumnezeu. Se purta pe deasupra apelor. Și a zis Dumnezeu: „Să fie lumină!” (*Facerea 1: 1 – 2*) ... Și de aici începe creația.

Universul dinaintea creației este deci un spațiu haotic și întunecat cum o indică cuvintele „netocmit”, „gol”, „întuneric”, „adânc”... Dar deasupra acestui haos planează spiritul lui Dumnezeu. V-am explicat deja că apa este simbolul materiei primordiale pe care o fertilizează focul, spiritul divin, pentru a face să apară toate bogățiile ei. Fertilizând materia, spiritul lucrează asupra ei și pe măsură ce apar creații noi, el își descoperă puterile sale, reușește să se cunoască. Dacă mă întrebați deci de ce a creat Dumnezeu universul, vă răspund: „Pentru a se cunoaște”... Cabala arată că Dumnezeu dorește să se cunoască prin intermediul reflectării sale și reprezintă această idee printr-o întindere de ape în care se reflectă chipul Domnului. Desigur, rămâne de pus o întrebare: „De ce vrea Dumnezeu să se cunoască prin intermediul materiei?” Dar tocmai aici se află misterul.

Dumnezeu dorește deci să se cunoască prin intermediul materiei și de aceea a creat soarele, planetele, pietrele, plantele, animalele... și oamenii.

Iar pentru că omul a fost creat după chipul Domnului, și el dorește să se descopere prin intermediul materiei. Spiritul lui este

cufundat în materie (corpul lui care este un rezumat al universului) și el încearcă să se cunoască prin intermediul acestei materii. Dar nu se va putea cunoaște cu adevărat decât după milenii și milenii, după ce va lucra materia ca să o facă atât de subtilă și transparentă încât să se poată vedea prin intermediul ei. Până atunci, spiritul nu se poate cunoaște, el rămâne îndepărtat de sine însuși, pierdut în opacitatea materiei.

De-a lungul acestui drum greu de străbătut prin materie, numai credința ne poate salva, credința în originea noastră divină; trebuie să știm că ne aflăm pe: pământ pentru a atinge un singur scop: să ne cunoaștem ca spirit pentru a exprima lumina și puterea spiritului. Această lumină și această putere a spiritului sunt deja în noi, ele sunt mereu în noi, și uneori în circumstanțe excepționale le simțim cum izbucnesc. Ne închipuim că au apărut deodată, nu se știe de unde... Nu, noi le avem deja în noi înșine, dar în acel moment reușim ca spiritul nostru să se poată manifesta prin intermediul materiei.

Spiritul nostru este omniscient și atotputernic, ca Dumnezeu; el trăiește într-o lumină infinită, veșnică, dar creierul nostru nu este capabil să ne-o trimită fără întrerupere. De ce? Deoarece capacitatea ce o posedă creierul de a ne transmite lumina, cunoașterea, puterile spiritului, este în legătură cu toate aspectele existenței noastre fizice și psihice. Faceți într-o zi această experiență: de dimineață, de când vă treziți și până seara când adormiți, încercați să conștientizați toate procesele care vă fac să fiți vii. Prin toate aceste procese fizice, psihologice, afective, mentale, atât de numeroase încât nici nu le putem enumera, luați contact cu materia, faceți o lucrare în materie. Dacă învățați să vă supravegheați, ținând cont ca ele să se deruleze în cele mai bune condiții de puritate și armonie, vă ameliorați funcțiile creierului care va deveni încet-încet conducătorul puterilor spiritului. Pe acest adevăr trebuie să vă bazați credința și astfel veți deveni invincibili, veți înțelege că nimic nu vă poate întuneca, nici slăbi, nici distruge.

Prin spiritul nostru, Eul nostru Superior, noi suntem lângă Dumnezeu, în Dumnezeu și prin intermediul lui noi putem îmblânzi eul nostru inferior, în înalt, noi suntem deja liberi și în lumină, dar trebuie să fim la fel și aici, în lumea de jos. Aceste legături între înalt și jos, între spirit și materie, au fost studiate și aprofundate în Inițierile din trecut care le-au reprezentat sub diverse forme simbolice.

Unul dintre aceste simboluri este șarpele care își înghite coada. Capul șarpelui reprezintă Eul nostru Superior, iar coada, eul nostru inferior. Prin acest simbol, Inițiații doreau să spună: „Sunteți în Dumnezeu, în lumină, și în același timp sunteți în afara Lui, în întuneric”. Dar capul și coada aparțin aceleiași creaturi, șarpelui, ele nu sunt deci separate. Iar faptul că șarpele își înghite coada înseamnă că spiritul nostru, natura noastră superioară face o lucrare asupra materiei noastre, natura noastră inferioară; el este acela care trebuie să influențeze materia noastră pentru ca să nu mai existe nicio opoziție între cele două în sinea noastră.

Găsim de asemenea o reprezentare a acestei idei în cea de a patrusprezecea carte a Taratului: Cumpătarea. Această carte reprezintă un înger care ține în fiecare mână câte un vas, iar în vasul pe care îl ține în mâna dreaptă el varsă conținutul din vasul pe care îl ține în mâna stângă. Apa pe care îngerul o varsă dintr-un vas în altul reprezintă viața, curentul vieții divine. Dacă se oprește, nu mai există schimburi, omul nu mai progresează, nu va mai atinge niciodată perfecțiunea. Iar îngerul ne reprezintă pe noi. Noi suntem acest înger care are posibilitatea de a lucra cu cele două recipiente; de noi depinde ca lumea divină, spiritul, să coboare pentru a anima, a exalta, a însufleți materia în lumea de jos. Noi pregătim această coborâre străduindu-ne să ne înălțăm prin rugăciune și meditație, deoarece această mișcare de sus în jos nu se poate produce decât dacă este precedată de o mișcare de jos în sus; spiritul nu poate coborî decât dacă facem o lucrare pregătitoare pentru a-i da această posibilitate. Prin rugăciune, prin meditație, trebuie să învățăm să vărsăm zilnic această licoare, această chintesență celestă pentru a umple întreaga noastră ființă.

Un alt simbol al lucrării ce trebuie realizată este pecetea lui Solomon. Pecetea lui Solomon este o figură formată din două triunghiuri echilaterale încrucișate. Triunghiul cu vârful în sus reprezintă ființa umană care prin lucrarea sa spirituală face efortul de a tinde spre lumea divină; iar triunghiul cu vârful în jos reprezintă coborârea lumii divine care caută să impregneze ființa umană din lumina sa. Circulația energiilor de la o lume la alta este reprezentată prin faptul că nu numai cele două laturi se intersectează, dar și faptul că ele comunică. Unitatea este adevărul creației. De aceea materia și spiritul trebuie să devină un întreg, datorită relațiilor dintre ele; înalt și jos, superior și inferior trebuie să creeze o unitate și în această fuziune, niciunul nu încetează să se îmbogățească din celălalt. Ceea ce este inferior este absorbit de ceea ce este superior, în același timp el devenind și un receptacul material.

De secole și milenii, Inițiații i-au învățat pe discipolii lor același adevăr, dar acest învățământ a luat forme diferite în funcției de popoare, de civilizații. Și chiar dacă acest învățământ denumit esoteric sau inițiativ nu a fost revelat decât unora, toate religiile îi reamintesc omului originea sa divină și îi oferă metode pentru a fuziona cu

Divinitatea. Numai că religiile reprezintă un lucru, iar reprezentanții ei un altul. Câți dintre ei sunt cu adevărat preocupați să ajute ființele să devină conștiente de originea lor, și să le ofere mijloacele de a regăsi Divinitatea în ele însele? De aceea, în pofida existenței tuturor Cărilor Sfinte a căror elevație și frumusețe nu pot fi depășite, vedem peste tot atâția oameni descumpăniți și victime ale forțelor ametoare care locuiesc în eul lor inferior. Atunci, evident, în fața spectacolului creat de acest haos vom spune că Dumnezeu nu există.

Dacă atâția „credincioși” sunt obligați să admită într-o zi că nu mai au credință, sau chiar că nu au avut-o niciodată, înseamnă că nu li s-a explicat că începutul credinței presupune cunoașterea ființei umane și a lucrării pe care aceasta o are de îndeplinit asupra sa însăși. Acela care a început cu adevărat această lucrare nu-și mai poate pune întrebări asupra existenței Domnului, el se simte legat de această existență, din care face parte, el nu-l mai poate deci nega pe Dumnezeu fără să se nege pe sine însuși. Mulți oameni își închipuie că neștiutorii vor fi cei mai impresionați de cunoștințele acelora care știu, sau că cei răi vor fi impresionați de calitățile celor buni. Deloc! Dacă vreți să știți unde se află oamenii în evoluția lor, observați dacă ei sunt capabili să aprecieze valoarea, calitățile altora. Dacă nu sunt în stare, înseamnă că nici ei nu valorează mare lucru. Așa cum pentru a putea recunoaște calitățile altora, trebuie deja să le posezi, tot așa pentru a recunoaște existența acestei Ființe a tuturor ființelor, înțelepciunea, perfecțiunea, splendoarea sa, trebuie să fi dezvoltat deja în sine ceva din această perfecțiune. Noi nu putem găsi decât ceea ce corespunde la ceea ce suntem.

Spunându-vă toate acestea, nu fac decât să urmez gândul lui Iisus care spunea: „Eu și Tatăl Meu una suntem”, sau care amintea scribilor și fariseilor versetul din Psalmi „Dumnezei sunteți”. Iată ce este cu adevărat religia creștină. Dacă nu acceptați aceasta, nu veți rezolva niciodată contradicțiile aparente din Scripturi, nu le veți pătrunde sensul, nu veți ști să legați „capul de coadă”.

Ne fixăm un scop, iar ca să-l atingem trebuie să urmăm o cale, să aplicăm anumite metode. Dar în realitate, scopul și metoda sunt unul și același lucru.

Când Iisus spunea: „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14: 6), el se confunda cu calea. El mergea pe drum și era drumul. Și acela care îl urmează pe Iisus, care merge pe drum, trebuie să devină și el

drumul: el se gândește la Dumnezeu, se îndreaptă spre Dumnezeu și trebuie să devină Dumnezeu însuși, adică să se identifice cu scopul căutării sale. Scopul devine astfel o metodă. Iar metoda reprezintă toate exercițiile ce ne permit să avansăm pentru a realiza într-o zi fuziunea cu Dumnezeu.

Articol IX. Cap. 9 – Dovada existenței lui Dumnezeu se află în noi
Mi se întâmplă să fiu întrebat: „Credeți în Dumnezeu?

— Nu, răspund, nu cred în Dumnezeu”. De ce să cred? Ce înseamnă să crezi în Dumnezeu?... Trebuie să intri în comuniune cu El, trebuie să îl atingi, să îl simți. În acel moment, nici nu mai este nevoie să crezi: trăiești. A crede presupune că obiectul acestei credințe se situează foarte departe, că nu l-ai simțit niciodată, că nu l-ai cunoscut niciodată, și atunci crezi fără să știi prea bine de ce crezi, nici chiar în ce crezi, ei cred că Dumnezeu nu există, aceasta fiind tot o credință, dar o credință care nu le aduce nimic, căci nu te poți hrăni cu ceva ce nu există. Îndoiala privind existența lui Dumnezeu nu este reală, este o inexistență, și ei nu pot gusta această inexistență. În vreme ce este posibil să guști realitatea lui Dumnezeu, și nu numai să o guști, dar și să o trăiești.

Credincioși sau necredincioși, noi avem existența noastră în Dumnezeu și Dumnezeu trăiește în noi. Diferența este că unii sunt conștienți, iar alții nu. Necredinciosul nu încetează să acumuleze în el bariere până în punctul în care nu mai simte nimic, și cum ceea ce nu simțim, nu există, el ajunge să spună: „Dumnezeu nu există”. Ceea ce este absolut adevărat: în aceste condiții El nu există. În timp ce, pentru acela care crede în El, Dumnezeu există. Numai că, de cele mai multe ori, această credință nu este încă complet conștientă. Pentru ca ea să devină, el trebuie să ajungă să simtă că Dumnezeu trăiește în sine și să că el trăiește în Dumnezeu, până când formează cu El o unitate absolut nedisociabilă. În acel moment, nimic nu îl mai poate face să se îndoiască, căci el trăiește viața divină fără încetare, el se află în ea, este străbătut de ea.

Depinde de om ca ființele și lucrurile să existe sau nu pentru el. Cineva este pe cale să adoarmă: chiar dacă toate comorile lumii sunt îngărmadite în jurul lui, din moment ce doarme, el nu este conștient de acest lucru, și este ca și cum nu ar avea nimic. Putem spune că majoritatea oamenilor zac astfel în somnul inconștienței. Inițiații, care sunt ființe cu adevărat conștiente, văd splendorile care îi înconjoară și

sunt fermecați; ceilalți au aceleași bogății în jurul lor și în ei înșiși, dar nu își dau seama. Totul depinde deci de starea de conștiință. Când suntem treji, anumite lucruri devin o realitate; apoi, ele se șterg când adormim. La fel se întâmplă și în privința lui Dumnezeu: acela care este adormit nu îl simte și concluzionează că El nu există. Această imagine a somnului este foarte instructivă.

Cercetătorii care au studiat problema somnului, au descoperit că însumează mai multe paliere. În același fel, în planul psihic și în planul spiritual, există mai multe nivele de somn sau de veghe, adică mai multe nivele de conștiință. Sarcina noastră constă în a ne trezi. În tradiția creștină, se spune că noi trebuie să ne naștem din nou. De ce să ne naștem din nou? Este termenul folosit de Iisus în discuția avută cu Nicodim: „De nu se va naște cineva de sus, nu va putea să vadă împărăția lui Dumnezeu” (*Ioan 3: 3*). Dar în realitate, noua naștere, ca și trezirea, este un proces continuu: fiecare progres pe calea luminii și al adevărului este o nouă naștere, o nouă trezire. A fi treaz. Aceasta este semnificația numelui lui „Buddha”: Cel care s-a trezit.

Oricare ar fi eforturile teologilor sau ale filosofilor pentru a demonstra existența lui Dumnezeu, chiar dacă aceste argumente sunt interesante, în realitate demonstrația este imposibilă. Putem spune cu precizie necredinciosului că cea mai bună dovadă a existenței lui Dumnezeu este existența sa și cea a lumii care îl înconjoară, dar și în acest caz, vor exista tot felul de oameni foarte savanți care vă vor răspunde că omul, ca și universul, este rodul întâmplării. Există deci un zeu, un creator care se numește întâmplarea! Ei bine, să fie ei mândri de această descoperire! Adevărul este că ei dorm! Și fiindcă dorm, nu pot aprecia bogățiile și splendorile care îi înconjoară; dar există un lucru mult mai rău, ei nu văd ceea ce posedă, harurile, talentul, capacitățile, puterile care reprezintă manifestarea Divinității în ei. Somnul este o formă de orbire: ochii, ochii spirituali sunt închiși.

Nevoile superioare care se manifestă în om sunt expresia Divinității: oamenii atestă existența lui Dumnezeu prin aspirațiile lor înalte, cât și prin activitățile lor binefăcătoare pentru ceilalți. Pe măsură ce conștiința lor se lărgeste, percepții de un alt ordin vin să îi viziteze, ca și cum ar fi fost o altă viață, aceea a acestei Ființe Sublime care pătrunde în ei înșiși, iar ei sunt din ce în ce mai mult locuiți de prezența sa. Intensificând această prezență, ei se confundă încet-încet cu ea până când devin într-o bună zi asemănători Divinității.

Cea mai bună dovadă a existenței lui Dumnezeu o găsim în noi. Fiindcă în noi Creatorul și-a presărat semințele; iar predestinarea unei semințe este aceea de a încolți, de a crește până va deveni un arbore. Amintiți-vă pilda grăuntelui de muștar. Trebuie să știți că toți sunteți niște semințe, adică divinități în creștere, și că prin lucrarea voastră, prin manifestările superioare ale existenței voastre, veți deveni cu adevărat niște divinități. Altminteri, veți rămâne niște semințe, sau în cel mai bun caz niște rădăcini, dar nicicum ramuri, frunze, flori, și cu atât mai puțin fructe!

Numai ceea ce sunteți vă poate dovedi existența lui Dumnezeu. Dar, atenție, dovada este valabilă numai pentru voi. Chiar dacă deveniți o divinitate, puteți dovedi celorlalți existența lui Dumnezeu numai dacă și ei se înalță până la gradul de conștiință la care vor fi atât de orbiți încât vor gândi: „Ceea ce descopăr este atât de frumos, atât de luminos, trebuie să fie Divinitatea!”

Unii vor spune: „Dar nu ni s-a vorbit niciodată în acest fel despre Dumnezeu. Ceea ce ni s-a spus era atât de superficial, de pueril, chiar ridicol, încât nu puteam crede și ne-am pierdut credința”. Dar cine vă obliga să acceptați aceea imagine a lui Dumnezeu care vi s-a prezentat? De ce să acceptați să vă lipsiți de ceva esențial pentru existența voastră, sub pretext că nu s-a știut cum să vi se vorbească despre Divinitate? De ce oamenii au nevoie să li se vorbească despre această prezență din ei și din toate ființele, despre ceva, despre cineva infinit de vast, de luminos, de frumos, de puternic și plin de iubire, cu care trebuie să rămână în contact pentru a da un fundament și o orientare existenței lor? Dacă nu îl simt, înseamnă că ei sunt pe cale să adoarmă, pur și simplu.

Atunci, cum să iasă oamenii din somnul apăsător în care s-au cufundat? Și acest lucru îl putem înțelege, este suficient să comparăm somnul psihic cu cel fizic. În planul fizic există și un somn apăsător pentru că omul a acumulat, de exemplu, o prea mare cantitate de toxine, sau și-a slăbit organismul prin activități dezordonate. Îi trebuie în acest caz mult timp pentru a recupera și când se trezește, este încă pe jumătate adormit și se târăște... La fel, dacă acumulează impurități în inima și intelectul său, el își epuizează energiile în stări pasionale, rămâne mult timp într-un fel de toropeală psihică. Iar ace stă toropeală a conștiinței este aceea care îl împiedică să simtă prezența Domnului în el.

Nimic nu este mai adevărat și real decât existența lui Dumnezeu. Faptul că nu o putem demonstra este tocmai un argument în favoarea sa. Dacă Dumnezeu era așa cum ni-l dorim, dacă L-am putea vedea, atinge, El ar fi limitat, nu ar mai fi Dumnezeu... Trebuie să ne ajungă să simțim existența sa, fără a dori să avem dovezi prin mijloace atât de reduse, insuficiente, cum sunt cele cinci simțuri.

Astfel, orice vi s-ar spune, oricare ar fi filosofiile care circulă prin lume, legați-vă de această idee de a găsi Divinitatea numai în voi. Căutați-o, gândiți-vă la Ea, iubiți-o, invocați-o, pentru că astfel veți recepta energii extrem de puternice care vă vor permite să avansați ferm pe toate drumurile vieții. Creștinii cântă psalmul: „Domnul mă paște și nimic nu-mi va lipsi. La loc de pășune, acolo m-a sălășluit, la apa odihnei m-a hrănit” (*Psalmul 22: 1 – 2*). Dar sunt cuvinte pe care le rostesc mecanic, automat, fără a fi conștienți că aceste cuvinte sunt magice. Acest păstor se află în ei, și pentru că se află în ei își extinde puterea și protecția asupra acestei mari turme – celulele lui – pe care le hrănește și le potolește setea. Nimic nu este mai important decât conștiința prezenței lui Dumnezeu în sinea noastră; datorită acestei prezențe, la gândul acestei prezențe, totul se ordonează, se ușurează, se reglează, se armonizează, se echilibrează. Și chiar dacă nu reușiți imediat să obțineți rezultate atât de vizibile, nu-i nimic, ați obținut cel puțin esențialul: avansați pe drumul cel bun.

De ce omul este slab, de ce omul este nefericit? Pentru că el vrea să caute totul, chiar și pe Dumnezeu, în afara lui. Dar Dumnezeu este în noi, noi nu ne putem separa de El; Putem însă să așezăm între noi și El ecrane întunecate, straturi opace.

Dacă soarele este acoperit de nori, el nu a dispărut, continuă să răspândească lumina și căldura sa. Când, în sfârșit, norii se risipesc, sau când ne putem ridica mai sus, în atmosferă, noi constatăm că el este tot acolo. Un fenomen identic se produce și în noii asemenea soarelui, Dumnezeu este mereu aici, prezent, neschimbat, El ne trimite lumina înțelepciunii și căldura iubirii sale. Dar, evident, dacă prin gânduri, sentimente și dorințe nearmonioase, egoiste, răuvoitoare, lăsăm să se formeze în noi nori, vom fi lipsiți de această lumină și de această căldură. Numai că în loc să înțeleagă că este greșeala lor și să facă totul pentru a îndrepta lucrurile, oamenii se vor plânge că Dumnezeu nu există sau că El i-a părăsit.

Chiar și printre credincioși, mistici, mulți s-au simțit în anumite

perioade părăsiți de Dumnezeu ca și cum El s-ar schimba în funcție de noi! Ah da, Dumnezeu este acela care se schimbă, nu-i așa? Iar noi suntem stabili, neschimbați în credința noastră, credincioși în iubirea noastră, dar Dumnezeu este capricios!... În textele sacre, Dumnezeu este numit Credinciosul, Adevăratul, și deși oamenii repetă aceste cuvinte, ei sunt mereu aceia care se întreabă de ce Dumnezeu nu îi privește, nu îi ascultă, de ce îi părăsește. Dar nu Dumnezeu este acela care ne părăsește, noi suntem aceia care îl părăsim. În ce fel? În loc să urcăm și să depășim zona norilor, noi coborâm mai jos; atunci, evident, sub non este întuneric și frig. Ar trebui să rămânem deasupra norilor, acolo unde nu este nici frig, nici întuneric, căci acolo locuiește Dumnezeu, și acolo putem să locuim noi în El și El în noi.

Poate că nu ați făcut niciodată o călătorie cu balonul, dar știți că ceea ce îi permite balonului să se înalțe în cer este căldura produsă de combustia de gaz care umflă pânza și face balonul mai ușor decât aerul. De asemenea, în planul spiritual, pentru a ne înălța, trebuie să devenim ușori, să ne dilatăm, și pentru a ne dilata trebuie să încălzim ceva în noi. Cu căldura iubirii care dilată inima, vom deveni atât de ușori încât ne vom înălța ca un balon! Este mai avantajos să știți să citiți cartea naturii decât cărți de teologie: ele vă vor învăța că, dacă vă răciți, vă contractați, deveniți mai grei decât aerul și cădeți... Iar când sunteți la pământ, bineînțeles, veți spune că nu merită să credeți, din moment ce Dumnezeu v-a părăsit. Dar încălziți-vă inima, și din nou vă veți ridica deasupra norilor pentru a regăsi soarele, pe Dumnezeu.

Ca și soarele, Dumnezeu ne dăruiește toate binecuvântările, dar dacă îi închidem inima, noi nu îl vom mai primi. În realitate, Dumnezeu nu mai are nevoie de iubirea noastră, dar a construit omul în așa fel încât acesta are nevoie să îl iubească, adică să se deschidă pentru ca El să poată pătrunde în om. Desigur, el este liber să nu se deschidă sau să prefere să rămână sub nori. Dumnezeu îl lasă să o facă. Veți spune: „Dar El este supărat, îl va pedepsi”. Ce să spun? Dumnezeu are altceva de făcut decât să îi pedepsească sau să îi recompenseze pe oameni. Prin atitudinea lor, ei sunt buni sau răi, declanșează în inima și în sufletul lor stări de armonie sau de lipsă de armonie care îi fac să se gândească că Dumnezeu îi protejează și le zâmbește, sau îi părăsește și îi pedepsește.

Dumnezeu este atât de mare încât nu este interesat de greșelile și de răutățile oamenilor. El este neschimbat, El nu se schimbă în

funcție de atitudinea lor. Când vă simțiți neliniștiți, tulburați, într-un vid, pentru că ați acționat greșit, nu spuneți că Dumnezeu s-a retras. Voi trebuie să faceți efortul pentru a vă apropia de El. Dacă o faceți, reușiți și veți constata că El nu este nici vindicativ, nici dușmănos, așa cum au dorit să îl prezinte unii. Deci faceți efortul de a vă repara greșelile, nu așteptați să simțiți că Dumnezeu vă iartă. Nu folosește la nimic să vă loviți peste piept spunând: „Sunt un păcătos... sunt un păcătos... Din moment ce ați fabricat nori care vă lipsesc de lumina lui Dumnezeu, voi sunteți aceia care trebuie să îi risipiți. Totul depinde de voi, de atitudinea voastră. La ce folosește progresul psihologiei dacă omul ni ajunge să înțeleagă și să controleze toate acești fenomene atât de importante care se produc în el?

Această idee că Dumnezeu se apropie și se îndepărtează de noi, ne împiedică progresul. Veți spune: „Dumnezeu s-a retras, dar voi aștepta ca El să mă viziteze din nou”. Ei bine, puteți aștepta secole... Voi trebuie să începeți imediat lucrarea pentru a schimba această stare de lucruri. Dacă așteptați ca aceste schimbări să vină de la Dumnezeu și dacă în loc să acționați, vă veți mulțumi să îl chemați în ajutorul copilului său răătăcit, acestea nu sunt decât niște iluzii care vă vor prelungi stările proaste interioare. Din moment ce sunteți cauza acestui rău, reparați-vă greșelile: aceasta este adevărata căință care vă va aduce alături de El. Să spui că Dumnezeu ne iartă este o iluzie; nu suntem iertați decât dacă reparăm. Vedeți, trebuie să renunțăm la multe dintre noțiunile false întreținute chiar de religii, și să lucrăm pentru a ne înălța în toate circumstanțele deasupra norilor, pentru a regăsi Divinitatea care se află în noi înșine.

Articol X. Cap. 10 – Identificarea cu Dumnezeu

Cel puțin o dată în viața voastră vi s-a întâmplat să faceți această experiență. Ascultați un prieten sau un necunoscut vorbind despre el, despre întrebările pe care și le pune, despre necazurile și speranțele lui. Sunteți atenți, urmăriți șirul poveștii dovedind, în funcție de caz, simpatie, uimire, neliniște, compasiune, încântare; dar ceea ce spune rămâne în exteriorul vostru... Apoi deseori, aveți senzația că sunteți în el – sau că el se află în voi – și în acel moment știți că l-ați înțeles, că îl cunoașteți cu adevărat.

Acestea sunt în general experiențe care se fac involuntar. Dar din moment ce ele sunt posibile, noi le putem face voluntar, ca pe niște exerciții de identificare: cu ființe pe care le iubim, le admirăm, dar și cu

anumite fenomene ale naturii, un râu, o cascadă, un izvor, o stea, cerul albastru sau chiar cu soarele. Da, contemplați soarele închipuindu-vă că puteți pătrunde în el și că sunteți soarele însuși... Voi nu știți încă ce transformări pregătiți în voi înșivă când introduceți în inima voastră, în sufletul vostru, vibrațiile soarelui, energiile sale, viața sa. Repetând astfel de exerciții, veți ajunge într-o zi să vă identificați cu Divinitatea.

Dacă ne putem identifica astfel cu ființele și cu lucrurile înseamnă că în realitate suntem mai mult decât părem. Ca individ suntem unul sau altul, cu o anumită aparență fizică, o identitate, un nume etc. Dar în inima și în spiritul nostru noi suntem mai mult, suntem un întreg univers, suntem toate ființele. Găsim în literatură experiențe asemănătoare. Dar mulți consideră acest lucru un delir sau mai bine zis, o imaginație poetică. Pentru oameni preinși normali, cineva care spune că există în arbori, lacuri, munți, stele, soare sau că l-a simțit pe Dumnezeu, este evident un poet, un nebun, și pentru anumite instituții religioase este un eretic periculos care merită să moară. Ei bine acest poet, acest nebun sau eretic spune ceea ce este în realitate fiecare ființă umană.

Ce este mult mai important pentru noi decât să știm ceea ce suntem în realitate? Și nu putem afla aceasta decât identificându-ne cu Divinitatea. Marii Maeștrii ai Indiei au rezumat această lucrare de identificare în formula: „Eu sunt El” la care corespund cuvintele lui Iisus: „Iar Eu și Tatăl Meu una suntem” (*Ioan 10: 30*). Această identificare pe care Iisus, realizat-o cu Tatăl Celest, ni se cere să o realizăm și noi din moment ce el ne-a spus: „Fiți, dar, voi desăvârșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este” (*Matei 5: 48*).

Numai că, atunci când oamenii învață că Dumnezeu este Tatăl lor, în loc să reflecteze, în loc să cerceteze în ei înșiși pentru a găsi urmele acestei filiații divine, ei interpretează superficial, pueril, cuvintele lui Iisus. Îl au pe Dumnezeu ca tată? Dar este extraordinar! Unui tată atotputernic, plin de iubire, îi pot cere totul... Și se comportă ca niște copii capricioși, exigenți, inconsecvenți, sunt convinși că indiferent ce vor face, Dumnezeu se va arăta înțelegător, indulgent. Va fi suficient să spună: „Doamne, am comis o greșeală, dar cred în Tine, știu că ești bun și milostiv, iartă-mă”, pentru ca Dumnezeu să îi ia în brațele Sale. Ei bine, nu, câteva cuvinte însoțite de sentimente bune nu sunt de ajuns și Dumnezeu îi alungă, spunându-le: „Mai întâi trebuie să vă spălați pe față”. Dumnezeu nu îl poate îmbrățișa pe acela care

ajunge în fața Lui cu fața acoperită de praf sau de noroi. Oricare ar fi iubirea unei mame, dacă își vede copilul murdar de dulceață sau de ciocolată, grăbindu-se spre ea pentru a o îmbrățișa, ea îi va spune: „Du-te mai întâi să te speli”.

Ei bine, Dumnezeu procedează la fel. În ciuda iubirii sale, El nu vă poate îmbrățișa decât dacă sunteți cât de cât spălați. Ce înseamnă acest lucru? Că nu poate exista uniune, fuziune între două substanțe care nu sunt de aceeași natură; și din moment ce Dumnezeu este lumină, puteți fuziona cu El, vă identificați cu El numai în măsura în care și voi deveniți lumină. Dacă rămâneți acoperiți de praf și de noroi, rămâneți și în afara Divinității, nu puteți avea vreo legătură cu ea.

Mulți creștini au rămas încă niște copii, niște bebeluși. Din moment ce Dumnezeu este Tatăl lor, ei bine, El îi va primi oricum ar arăta: mângâiați, zbârliți. Iar alții, pentru a arăta că își fac din Dumnezeu o idee atât de sublimă și că au meditat profund asupra tuturor imperfecțiunilor naturii umane, iau ca pretext umilința pentru a lăsa la o parte acest aspect primordial al învățământului lui Iisus: identificarea cu Dumnezeu. De aceea, vă voi mai repeta că ei sunt mai ales puturoși. Este mult mai ușor să își dea silința să sublinieze toate imperfecțiunile care îi țin pe oameni la o distanță infinită de Dumnezeu, decât să înceapă adevărata lucrare.

Totul este în Dumnezeu și Dumnezeu este în toate, dar împreună cu omul începe această conștientizare. Veți întreba: „Dar atunci, de ce această conștiință nu este mult mai elevată în noi?” Acest lucru nu poate fi explicat decât prin imagini. Dorind să pătrundă în om pentru a se manifesta, este ca și cum Dumnezeu s-ar amuza să își facă conștiința să treacă prin geamuri opace. Dar opacitatea acestei materii este astfel încât El nu ajunge să se mai vadă. El s-a șters, s-a pierdut în noi. Pentru a trezi conștiința divină în sufletul nostru, trebuie ca materia noastră să devină transparentă. În acel moment, Dumnezeu va putea spune: „În sfârșit, Mă recunosc, Eu sunt aici” și în aceea clipă îl simțim și noi.

Dumnezeu nu se recunoaște în noi fiindcă avem conștiința întunecată. Dar cum el nu contenește să lucreze asupra noastră și în noi, dacă ne asociem în aceeași măsură acestei lucrări, Dumnezeu se va recunoaște în noi. Din moment ce El ne-a creat, de la El ne vin toate facultățile de reflecție și de înțelegere. Cu ajutorul acestor calități noi explorăm lumea interioară și pe măsură ce ne afinăm aceste facultăți,

devenim mai conștienți de identitatea noastră divină.

Bineînțeles, nu voi nega că anumite revelații pot fi periculoase. Nu toată lumea este gata să înțeleagă cuvintele lui Iisus: „Fiți, dar, voi desăvârșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este” (*Matei 5: 48*) sau „Dumnezei sunteți” (*Ioan 10: 34, Psalmul 81: 6*) sau „Cel ce crede în Mine va face și el lucrările pe care le fac Eu și mai mari decât acestea va face...” (*Ioan 14: 12*).

Dar aceste revelații există, scrise, recopiate, tipărite de secole, și Biserica trebuia să le explice pentru a-i pregăti pe oameni cu această stare de conștiință. „Ah! vor spune unii preoți, și dacă vor deveni orgolioși?” Este bine că ei sunt miloși și vor să îi apere pe oameni de orgoliu... Ca și cum nu are exista și alte căi de a deveni orgolioși! Cum nu știu pe ce principii trebuie să își bazeze credința, ei declară că nu au nevoie de Dumnezeu și se pretind necredincioși, atei, iar acest lucru cum se numește? Umilință sau orgoliu?

Umanitatea este acum suficient de evoluată în domeniile psihic și intelectual pentru a avea acces la adevărurile spirituale. Bineînțeles, trebuie să fii prudent; dar prudența este necesară în toate domeniile vieții! Iar prudența nu justifică disimularea față de om despre ceea ce trebuie să cunoască în legătură cu originile sale. Fiindcă nu știu cine sunt, oamenii nu știu nici ce au de făcut pe acest pământ... În afară de a profita la maximum de toate oportunităților materiale aduse de progresul științific și tehnic. Și nu contează dacă pentru asta trebuie să se bată la sânge, să își ruineze aproapele, sau chiar să îl distrugă!

Mântuirea omului stă în capacitatea de a-și recunoaște filiația sa divină. Dar pentru ca Divinitatea să se manifeste în voi, va trebui din ce în ce mai mult să faceți efortul de a vă identifica cu Divinitatea, luându-vă totuși câteva precauții. Mai întâi, conștiința pe care o aveți că sunteți locuiți de Divinitate trebuie să fie însoțită de aceeași conștiință conform căreia Divinitatea locuiește în egală măsură în toate ființele umane. Astfel, veți rămâne umili, simpli, amabili, înțelegători, deschiși față de ceilalți. Nu avem nevoie de așa-zise divinități care nu știu decât să comande, să se impună și sunt incapabile să își respecte aproapele: ele sunt pericole publice! Fără a mai vorbi despre riscurile la care acești indivizi sunt expuși: dezechilibrul, nebunia...

Să nu vă gândiți totuși că, făcând apoi acest exercițiu de identificare, veți deveni Dumnezeu însuși. Fiindcă acesta înseamnă orgoliu, iar orgoliul ne întunecă, ne separă de Dumnezeu. Încercați să

simțiți că nu mai existați, că numai Dumnezeu există și că El există în voi în măsura în care, printr-o lucrare continuă, îi oferiți posibilitatea de a se manifesta.

Dar să nu vă faceți iluzii: chiar dacă ați reușit să creați în voi acea stare de conștiință superioară în care vă simțiți contopiți cu Divinitatea, trebuie să știți că nu o puteți menține fără întreruperi, acest lucru nu este posibil. Va fi posibil poate mai târziu, peste câteva mii de ani: deocamdată, conștiința voastră va parcurge sușuri și coborâșuri, dar acesta nu trebuie să constituie un motiv de descurajare. Chiar scurtă, o asemenea experiență va influența apoi comportamentul vostru în viața zilnic. Iar atunci când va trebui să treceți la activități mai prozaice – ceea ce este inevitabil – starea de conștiință în care vă veți îndeplini sarcinile va fi complet diferit.

Trebuie să înțelegeți foarte bine această problemă. Fiecare strădanie, fiecare exercițiu în domeniul spiritual dă rezultate; și chiar dacă ați reușit să vă cufundați câteva secunde în conștiința cosmică, să nu vă închipuiți că gândurile, sentimentele și faptele voastre vor fi mereu inspirate de natura voastră divină. Nu, din nefericire, natura voastră inferioară își va spune mereu cuvântul și în acest caz, încercați să fiți mult mai vigilenți și mai lucizi. Fiindcă nimic nu este mai nociv în viața spirituală decât faptul de a nu vedea limpede în tine însuși. A face greșeli nu constituie un lucru prea grav, dar cu condiția să-ți dai seama de ele. Ceea ce este într-adevăr grav, este faptul să te consideri inspirat de Spirit, atunci când te afli sub influența celor mai primitive instincte.

Identificarea cu Dumnezeu nu înseamnă să fiți convinși că ați ajuns să vă înălțați până la El și că, de acolo de sus, vă puteți considera atotcunoscători și atotputernici. Atunci când faceți acest exercițiu de identificare, gândiți-vă că sunteți cuprinși de imensitatea Domnului, că vă pierdeți în fața acestei imensități. Pierzându-vă astfel, vă întăriți, crește-ți. În acest domeniu acționează deopotrivă legea polarizării: cel mare și cel mic se atrag. Dumnezeu, care este infinit de mare, iubește infinitul mic. Dacă deveniți mici, Dumnezeu vă va atrage spre El. Umilința va fi aceea care vă va permite să fuzionați cu El.

Putem întâlni o versiune a acestei idei în Arborele Sefirotic. Acela care este umil, își atrage simpatia sefirotului Hased, sefirotul îndurării, al compasiunii, de care este legată în zodiac planeta Jupiter. În vreme ce orgoliul provoacă puterile sefirotului opus, Gheburah, rigoarea, vine să restabilească ordinea peste tot unde ea este

amenințată. Și ordinea este amenințată de fiecare dată când un înfumurat se prezintă în fața lui Dumnezeu pretinzând că este egalul Lui. A te identifica cu Dumnezeu nu înseamnă să ajungi să te consideri egalul său. Nu, acest lucru se numește pur și simplu că ți-ai pierdut mințile! Orgolioșii au în realitate o carapace care îi separă de Dumnezeu; ei se văd crescând, dar în realitate nu ei sunt aceia care cresc, o tumoare crește în ei. A te umfla nu înseamnă să crești. Adevărata creștere a unei ființe face să țâșnească din ea raze, scântei, vibrații benefice pentru toți.

Sufletul uman este o entitate foarte veche care posedă mari cunoștințe, numai că are nevoie de mult timp și trebuie să facă mari eforturi pentru ca aceste cunoștințe să urce la suprafață. Atât de multe straturi opace se interpun între noi și conștiința noastră divină! De aceea nu avem decât un singur lucru de făcut: să aplicăm metodele ce ne permit să dizolvăm depunerile, zgura care se opun în noi manifestărilor înțelepciunii, ale forței și iubirii divine.

Alchimiștii din trecut căutau solventul universal. De ce? Ei doreau să dizolve această materie opacă din ei, rea inspiratoare și periculoasă conducătoare care împiedică uniunea cu Dumnezeu. Ei bine, umilința este un solvent. Și acest solvent acționează dacă știm de ce trebuie să fim umili. Deci, în acest caz, câteva cunoștințe prelabile sunt necesare, căci nu este vorba despre depreciere, de o diminuare fără discernământ. O umilință rău înțeleasă poate face tot atâtea pagube cât face orgoliul. Adevărata umilință este cea care permite dizolvarea naturii noastre inferioare astfel ca să ne putem identifica cu Divinitatea.

Articol XI. Cap. 11 – Dumnezeu, viața

În toate religiile, Dumnezeul suprem este considerat ca Sursa unică a vieții. El este acela care dă și ia viața, El este Stăpânul fiindcă El este viața. Or, ce știm despre viață? Putem constata numai multiplicitatea manifestărilor sale, spunând că în ea sunt incluse toate posibilitățile, toate bunurile; dar ea rămâne un mister. Viața este la fel ca și Dumnezeu, și oricare ar fi tentativele oamenilor de a pune stăpânire pe secretele vieții, ei nu vor reuși să o facă. Biologii care au reușit să realizeze câteva descoperiri jucându-se de-a ucenicii vrăjitori, își pot închipui poate pentru o clipă că au reușit, dar vor fi repede obligați să-și recunoască eșecul, fiindcă viața nu aparține decât Domnului. Dumnezeu dă viața, dar păstrează secretul creației sale,

fiindcă este secretul său: El este viața.

Asemenea tuturor creaturilor din univers, ființa umană este o depozitară a vieții, dar numai o depozitară. Superioritatea ei asupra celorlalte creaturi terestre constă în faptul că nu primește această viață numai prin corpul ei fizic, ci și prin inima, intelectul, sufletul și spiritul ei. Și pentru ca această viață să se poată manifesta în totalitate, ea trebuie să se lege conștient de Sursă: Dumnezeu.

Fiindcă existența sa este o succesiune de eforturi, de suferințe, de obstacole de depășit, ființa umană este obligată să lupte și în lupte ea slăbește, se epuizează, iar acest lucru se observă: zi după zi ceva în ea se macină, se întunecă. De ce? Fiindcă nu a știut să se lege de Sursa care țâșnește, Sursa nepuizabilă, singura care îi poate aduce o apă mereu proaspătă, o viață mereu nouă. A fi viu înseamnă să fii capabil să te reînnoiești, să te regenerezi. Numai că sunt rari aceia care știu cu adevărat ce înseamnă a te reînnoi, majoritatea confundând ceea ce este nou cu ceea ce este diferit. Iar schimbarea nu constituie neapărat o noutate. Este nou, cu adevărat nou, numai ceea ce provine de la Sursa Divină, și la această Sursă trebuie să ne legăm pentru a ne regenera.

Este atât de greu să îi faci pe oameni, care nu sunt pregătiți, să înțeleagă realitățile lumii subtile! De aceea voi mai lua un exemplu din viața zilnică. Aveți acasă o instalație electrică ce vă permite să faceți lumină și să vă încălziți. Cum? Legându-vă la o priză. Vă legați lampa la priză și obțineți lumina; legați radiatorul la curent și aveți căldură; legați radioul sau televizorul la curent și recepționați emisiuni. Electricitatea care ajunge la voi și care vă permite să puneți în mișcare aparatele depinde de o centrală. Dacă nu vă legați lampa, radiatorul sau aparatul de radio la această centrală, vă veți găsi în întuneric, veți dărdâi de frig și nu veți auzi nimic din mesajele care circulă în lume. Ei bine, simbolic, centrala este Dumnezeu, iar tot ceea ce vă permite să trăiți vine de la această centrală. A dori deci de a-L suprima pe Domnul, înseamnă să te plasezi în cele mai proaste condiții de întuneric și de frig spiritual și nu pot exprima în cuvinte imensitatea acestei orbiri... mă declar învins.

În mod fizic și spiritual, ca să fii viu trebuie să te legi la centrala vieții. Unii vor spune: „Acum am înțeles, dar cum să ne legăm? Nu avem nici fire, nici prize”. Ei bine, tocmai aici vă înșelați. V-am explicat deja că Inteligența Cosmică a dotat ființa umană cu centri subtili care îi permit să comunice cu regiunile spirituale. Acești centri, pe care îi

putem considera în lumea sufletului și a spiritului ca pe echivalentul organelor din planul fizic, trebuie mai întâi să-i conștientizăm, și în același timp să adoptăm reguli de comportament care ne vor permite să îi dezvoltăm. Toate aceste practici, toate aceste sfaturi pe care ni le-au dat Inițiații și care le numim morală, trebuie să le respectăm; și trebuie să le respectăm nu pentru că este cazul să ne supunem unor convenții umane trecătoare, nici chiar să fim pe placul unui Dumnezeu care locuiește pe undeva, dincolo de nori... Adevăratul motiv este că fiecare gând, fiecare sentiment, fiecare faptă are repercusiuni în profunzimea ființei noastre și contribuie fie să îmbogățească, fie să sărăcească viața în noi înșine.

Dumnezeu ne-a dat deci viața, dar ca să fim cu adevărat vii avem o întreagă lucrare de îndeplinit. Depinde de noi ca să întărim, să o facem mai frumoasă, mai subtilă, mai spirituală viața pe care am primit-o. Viața are grade și grade. Acela care rămâne în gradele inferioare nu poate intra în comunicare decât cu realitățile care sunt la nivelul său. El taie legătura cu Sursa, apoi își spune: „Nimic nu are sens, Dumnezeu nu există”. Este normal, cum ar putea sesiza el câte ceva din realitățile superioare? Atunci când rămâi atât de jos în conștiință, cum ai putea să te bucuri de existența Domnului? Nu-L simți nici în sine, nici în exterior. Pentru a simți viața divină, trebuie mai întâi să-ți divinizezi propria-ți viață. Viața divină din noi trezește centri spirituali care ne vor permite să simțim existența Domnului.

Nu trebuie deci să te întrebi dacă Dumnezeu există pentru a te decide asupra sensului pe care-l vei da apoi vieții tale. Trebuie să faci exact contrariul: să dai un sens din ce în ce mai bogat tuturor momentelor vieții tale, și nu-ți vei mai pune apoi întrebări despre existența Domnului, aceasta va fi o evidență.

Dumnezeu este viața, împlinirea vieții, și pentru a-i simți prezența, trebuie să devii viu și să descoperi că în jurul tău totul este deopotrivă viu: pământul este viu, apa este vie, aerul este viu, focul și lumina sunt vii! Ce poate simți un mort? Orice i-ați da, el nu va reacționa, fiindcă nu mai are viață și nu mai poate trăi nicio senzație. Ca să ai senzații, trebuie să fii viu. Spuneți că știți toate acestea... Da, teoretic, toată lumea le știe. Dar nu este de ajuns, de aceea întâlnim aproape peste tot pe pământ cadavre ambulante.

Există o Ființă de care depindem în întregime, de aceea trebuie să menținem fără încetare legătura cu Ea, și să îndrăznim să ne

împotrivim tuturor tendințelor interioare și exterioare care încearcă să ne stea ca obstacol. Acela care suprimă credința în Cauza Primară nu face decât să profaneze și să deprecieze totul, mai întâi în sine însuși apoi în jurul său, fiindcă se rupe de Sursa vieții. Viața vine de sus, ea este chintesența lui Dumnezeu însuși, de aceea în fiecare dintre îndeletnicirile noastre avem ca sarcină să o primim, să-i deschidem o cale în noi și să învățăm să o păstrăm în toată lumina, bogăția și puterea ei ca să putem de asemenea să o răspândim în jurul nostru, întâlnim uneori creaturi care posedă acest dar de a primi și de a răspândi, de a face să strălucească viața peste tot pe unde trec. Le întâlnim adesea printre ființele de o mare spiritualitate, printre artiști, dar și printre oameni foarte simpli care au puțină educație. Intelectualii, oamenii foarte educați cu obiceiul lor de a analiza, de a diseca, se rup de viață, și de aceea în pofida cunoștințelor lor, sunt nefericiți, lipsiți de sensibilitate și comit multe greșeli: ei nu posedă adevărata inteligență a vieții.

Străduiți-vă să cultivați această conștiință a vieții divine care pătrunde orice lucru, și veți simți manifestându-se în jurul vostru prezențe subtile, luminoase. Anumite religii au numit aceste prezențe îngeri. Îngerii sunt emanații ale vieții divine – tradiția cabalistică spune că ei sunt purtătorii vieții pure – și se manifestă de fiecare dată când ajungeți să trăiți momente de o mare intensitate spirituală: anumite emoții mistice, anumite stări de liniște, anumite vibrații în atmosfera camerei în care vă rugați, meditați, sunt manifestări ale prezențelor îngerești. Ceea ce vedem nu este niciodată decât învelișul lucrurilor, aparența lor. Esențialul rămâne mereu invizibil. Nu îi veți vedea poate pe îngeri, dar le veți simți prezența, iar această prezență constituie o senzație ce nu poate fi pusă la îndoială. Aceasta este viața: vibrații, curenți care circulă de-a lungul spațiului.

Orice viață depinde de Dumnezeu, de Sursa Cosmică, datorită ei păsările cântă, florile înfloresc, soarele și stelele strălucesc; Sursa susține și hrănește toate existențele. Acest gând trebuie să îl înscrieți nu numai în caietele voastre ci deopotrivă în paginile cărții voastre interioare. Cabaliștii spun: „Scrieți numele Domnului pe ușa voastră, pe acoperișul casei voastre, pe corpul vostru, pe chip, pe mâini, în suflet, peste tot”. Fiindcă suntem vii numai dacă știm să menținem legătura cu Dumnezeu.

Atunci când eram un tânăr discipol al Maestrului Peter Deunov,

În Bulgaria, am remarcat la el o atitudine care m-a nedumerit. Aveam deodată impresia că uita de tot ceea ce îl înconjura pentru a pătrunde profund în sine însuși, și îi vedeam buzele abia mișcându-se și pronunțând câteva cuvinte imposibil de deslușit. Aceasta se putea întâmpla oricând: orice făcea, la un moment dat se oprea, închidea ochii și pronunța câteva cuvinte în această stare; și, ca și cum s-ar fi retras într-o altă lume, chipul său exprima ceva extraordinar de calm și profund.

Desigur, nu îndrăzneam să-l întreb. Dar într-o bună zi am reușit să disting aceste cuvinte care erau: „Slava na Tebe, Gospodi”, adică „Slavă Ție, Doamne”. Apoi m-am gândit: „Dacă un așa mare Maestru, care este mereu atât de aproape legat de Domnul, are nevoie să pronunțe de mai multe ori pe zi numele său, cu atât mai mult trebuie să o facem și noi”. Și am dorit să-l imit. În cursul zilei, oriunde mă aflam, m-am obișnuit să repet: „Slava na Tebe, Gospodi”. Gândiți-vă și voi să o faceți, fie în limba bulgară sau franceză, cum doriți; aceasta nu vă va lua decât câteva secunde. Fie că sunteți acasă, pe stradă, la lucru, opriți-vă un moment ca să vă legați de Domnul pronunțând aceste câteva cuvinte pe care nimeni nu le va auzi, și vă veți simți imediat legați de Sursa divină a vieții.

Insist încă o dată. Esențialul constă în conștiința pe care o puneți în aceste exerciții atât de simple. Chiar și pentru câteva secunde, faceți-o cu sentimentul de a împlini un act sacru. Intensitatea este aceea care contează, nu durata. Nu vi s-a întâmplat niciodată să vă simțiți dintr-odată inexplicabil de fericiți, fiindcă un gând, un sentiment v-a străbătut și a schimbat totul în voi? Restul zilei este apoi ca și iluminat. Atunci, cât de puternic poate fi gândul către Domnul, către sursa care distribuie din belșug viața! Totul depinde însă de importanța ce o acordați acestui gând. La început, repetați această formulă cel puțin din oră în oră: „Slavă Ție, Doamne!” După un timp, totul va deveni spontan, ca și nevoia de a respira.

Este în sarcina noastră să-L slăvim pe Dumnezeu pe pământ așa cum îngerii o fac în Cer. Printre miile de conferințe ale Maestrului pe care le-am ascultat, una dintre ele m-a impresionat și marcat îndeosebi, încât este mereu prima care îmi revine în memorie. Ne aflam pe unul dintre vârfurile munților Rila, iar Maestrul ne vorbea de lucrarea pe care trebuie să o facem pentru slava Domnului. Au trecut câțiva zeci de ani de atunci și nu-mi mai amintesc exact cuvintele, dar

ele erau atât de luminoase, încât pentru mine a fost o revelație, ele m-au marcat cu pecetea lor pentru întreg restul existenței. Îmi amintesc îndeosebi ceea ce am resimțit ascultându-l pe Maestru care spunea că nimic nu este mai important decât să te consacri să-l slăvești pe Domnul prin cuvânt, prin privire, prin gesturi, prin tot ceea ce facem, fiindcă astfel intrăm în contact cu Sursa vieții.

„A slăvi” ...Dar ce înseamnă cuvântul „slavă” pentru cei mai mulți oameni? Ei sunt prea obsedați de gloriile omenești pentru a înțelege ceea ce reprezintă slava Domnului. În arta sacră, în pictură, în sculptură, este reprezentat mereu Hristos sau triumhiul Sfintei Treimi înconjurată de raze de lumină, și aceste raze de lumină sunt definite ca „slavă”. Slava este deci o manifestare luminoasă, strălucitoare a vieții divine.

Dumnezeu nu este unul dintre acei monarhi tiranici și orgolioși care cer să fie sărbătoriți pentru bogățiile, meritele, faptele lor vitejești și care au nevoie să facă umbră în jurul lor. Dumnezeu nu are nevoie nici măcar ca noi să îi cântăm meritele; tot ceea ce putem spune despre El nu îi mai poate adăuga nimic, cuvintele noastre sunt atât de sărace! Dar noi avem nevoie să-L slăvim pe Domnul, ca să pătrundem noi înșine în lumina sa. A slăvi pe Dumnezeu nu înseamnă numai a repeta că El este mare, puternic și înțelept, aceasta nu ajunge; îl slăvim pe Domnul legându-ne de El, lucrând să ne purificăm gândurile, sentimentele, dorințele, faptele. Astfel vom pătrunde în lumina slavei divine, și peste tot unde această lumină va cădea, vom fi și noi deopotrivă prezenți.

Articol XII. Cap. 12 – Dumnezeu în creație

Cei mai mulți credincioși consideră ca prim obiect al credinței lor creația cerului și pământului de către Dumnezeu. Ei o spun în rugăciunile lor, chiar o cântă... Atunci, fiindcă Dumnezeu este creatorul cerului și pământului, înseamnă că El este prezent în întreaga creație, în cei mai mici atomi ai creației, până la piatră. Da, chiar și piatra este un aspect al Domnului, o manifestare a Domnului. Dumnezeu se află în lumină și în stâncă. Ce distanță există între lumină și stâncă! Dar și într-una și în alta acționează prezența divină. Aceste câteva cuvinte rezumă înțelepciunea Inițiaților. Este un adevăr foarte simplu și totuși atât de îndepărtat de înțelegerea omenească! Ajung numai câteva secunde pentru a-l exprima, dar ne trebuie ani ca să-l explicăm, și secole, milenii, pentru a-l împlini cu toții.

Tot ceea ce există în univers ține de aceeași chintesență divină. Cum să nu fii pus Dumnezeu, Creatorul, ceva din viața sa în fiecare fragment al universului pe care El l-a creat? Iar politeismul atât de criticat de creștini nu este decât o modalitate de a spune că întreaga natură este locuită de Dumnezeu. Nu trebuie să ne închipuim că panteoanele hindus, egiptean, grec, au ieșit din mintea oamenilor naivi și superstițioși. Chiar și religia iudaică, care este prima în istorie ce a insistat asupra realității unui Dumnezeu unic, L-a prezentat pe Dumnezeu în Cabală sub diferite nume exprimând diferitele sale însușiri și diferitele sale manifestări în univers.

Închipuiți-vă acum pe cineva care, necunoscând nimic din religia creștină, ar intra într-o biserică... Ce-ar vedea? Oameni îngenucheați în fața imaginii unui om fixat în cuie pe o cruce spunând că este fiul unic al Domnului, sau s-ar opri în fața unei păsări, a unui porumbel, numit Duhul Sfânt și care este a treia persoană dintr-o familie pe care ei o numesc Sfânta Treime. Apoi, ar vedea nenumărate tablouri sau statui reprezentând îngeri, arhangheli, pe Fecioara Maria, pe toți sfinții, în fața cărora credincioșii aprind lumânări adresându-le rugăciuni, pentru ca aceștia să le dea sănătate, succes, să întâlnească marea iubire, să îi scape de dușmani etc. După părerea voastră, ce ar putea gândi această persoană? Faptul că, înșiși creștinii au recurs la tot felul de divinități chiar dacă predică realitatea unui Dumnezeu unic.

Veți spune: „Da, dar diferența dintre religiile monoteiste și religiile politeiste constă în faptul că primele nu acordă vreun cult forțelor naturii, nici astrelor, nici celor patru elemente, nici animalelor, iar plantele nu sunt considerate sacre”. Desigur, dar credeți oare că obiectele (statuile, tablourile, vitraliile) confecționate de oameni sunt, între Divinitate și voi, mai buni intermediari decât tot ceea ce în natură Creatorul însuși a umplut cu propria-i viață?... Deci, creștinii trebuie să-și lărgească puțin conștiința și să înțeleagă că toate religiile, sub forme mai mult sau mai puțin elaborate, exprimă mereu același idei: Dumnezeu, care a creat universul, se poate revela prin toate manifestările vii ale acestui univers din care noi nu cunoaștem încă decât o infimă parte.

Pentru a cunoaște universul, nu este suficient să îl studiem cu instrumentele care ne stau la dispoziție; trebuie să facem totodată schimburi cu el. Aceste schimburi se fac deja natural, fiindcă nu putem trăi țară să facem schimburi cu lumea care ne înconjoară, începând cu

respirația și hrana, viața noastră este constituită numai din schimburi; organele simțului, pipăitul, gustul, mirosul, auzul, vederea ne sunt date de asemenea pentru a face schimburi. Iar viața noastră afectivă, intelectuală este deopotrivă făcută numai din schimburi, din întâlniri: prin cuvinte, prin sentimente, prin gânduri, nu încetăm să țesem o rețea de comunicații ce stă la baza vieții familiale, sociale. Dar pentru majoritatea oamenilor, aceste schimburi se tac încă la un nivel inconștient, instinctiv, ceea ce nu îi diferențiază prea mult de plante și animale. Plantele și animalele respiră și se hrănesc deopotrivă; animalele sunt dotate de asemenea cu organe de simț, iar la unele, mirosul, auzul și vederea sunt chiar mai dezvoltate decât la noi. Iar animalele mai au și o viață familială și socială a cărei organizare produce adesea încântare acelor care o observă.

Ce trebuie să facem deci noi, oamenii? Să conștientizăm că aceste schimburi de care avem nevoie să trăim sunt posibile datorită unor puteri, a unor entități cu care Creatorul a populat universul și care constituie în aceeași măsură prezența sa”. Chiar dacă nu le vedem, aceste entități sunt aici ca să ne ajute prin intermediul hranei, al aerului, al luminii soarelui și al tuturor creaturilor vii. Tocmai datorită sacrificiului acestor entități, datorită iubirii lor, al dorinței lor de a face cu noi schimburi, noi suntem încă vii, fizic, psihic și spiritual. Trebuie să învățăm să intrăm în contact cu ele, să le respectăm, ca pe niște creaturi prețioase ce trebuie abordate cu atenție, cu delicatețe, cu muzicalitate... da, cu muzicalitate.

Depinde numai de noi să simțim prezența divină în toate momentele vieții noastre zilnice. Chiar atunci când mâncăm, Dumnezeu se află aici; deoarece hrana ne aduce viața, Dumnezeu este prezent în hrană și trebuie să considerăm hrana ca pe un act sacru. Desigur, anumiți teologi vor pretinde că nu-L putem vedea cu adevărat pe Dumnezeu în pâinea și vinul împărțășaniei. Dar dacă Dumnezeu nu ar fi existat, cu adevărat în alimentele ce constituie hrana noastră zilnică, înseamnă că ar exista locuri unde El nu s-ar fi aflat. În realitate, Dumnezeu este omniprezent, și El se află peste tot sub formă de viață. Dacă ar fi existat o viață în afara Lui, înseamnă că un altul ar fi conceput-o. Și cine ar fi fost acesta?

Pentru a simți viața în toată bogăția și frumusețea sa, trebuie să căutați peste tot prezența divină. Astfel, fiecare zi vă va aduce noi descoperiri; și mai ales, vă veți întări. Nu există mijloace mai eficace

pentru a înfrunta dificultățile decât a aprofunda și intensifica viața în sine însuși. Or, ce fac oamenii? Își petrec vremea alergând la periferia existenței, căutând ceea ce ei numesc succes, reușită, fericire, iar această fericire este adesea pentru ei sinonimă cu traiul fără griji; dar acesta poate fi dat oricând peste cap de unele evenimente, și atunci ei se prăbușesc. Trebuie să găsiți în voi înșivă acel punct solid pe care nimic nu-l poate atinge; chiar dacă suferiți, chiar dacă pierdeți tot, simțiți în voi înșivă prezența a ceva de nezdruccinat, a ceva ce a rezistat tuturor frământărilor, și aceasta înseamnă că aveți credință.

A avea credință înseamnă a face zilnic experiențe care să ne permită să simțim realitatea lumii divine. Fiindcă și credința se hrănește deopotrivă, se hrănește din conștiința pe care o avem despre bogățiile depuse de Dumnezeu în tot ceea ce ne înconjoară: pământul, apa, aerul, lumina, și se hrănește din strădaniile pe care le facem să lucrăm cu ele. La ce ne folosește să recităm că „noi credem în Dumnezeu, creator al cerului și pământului dacă nu facem nimic pentru ca acest cer și acest pământ să ne ajute să ne întărească credința noastră în El? Suntem inconștienți, neglijenți, superficiali, tăiem legătura cu Sursa vieții, și apoi spunem: „Nimic nu are vreun sens, Dumnezeu nu există”. În realitate, dacă ați fi învățat deja să vă hrăniți conștient, să respirați conștient, acest sens v-ar fi apărut și ați fi simțit prezența Domnului. Atunci când veți face anumite experiențe, veți fi obligați să simțiți prezența în voi și în jurul vostru a acestei Ființe Sublime care a creat totul.

Viața este vastă, plină de sensuri și de bogății rămase încă ascunse oamenilor, și de aceea chiar și credincioșii ajung cu greu să își fondeze credința pe baze solide. Da, nici chiar ei nu știu să facă schimburi, sunt închiși. Este bine să fie obligați să aibă legături unii cu ceilalți și cu natura, dar aceste legături rămân superficiale, fiindcă nu au învățat că, prin intermediul acestor întâlniri, ei pot intra în contact cu viața divină.

În străfundurile ființei lor rămân precum un prizonier singur în celula sa lipsită de lumină, primind atâta mâncare cât să nu moară. Ei se simt singuri, lipsiți de tot. Dar acest sentiment de singurătate este o iluzie. Dacă ar fi fost mai puțin încorsetați, mai puțin închiși în ei înșiși, oamenii ar fi devenit conștienți de realitatea unei lumi invizibile populată de creaturi care trăiesc aici, lângă ei, amestecați cu ei, fiindcă prin gândurile lor, prin sentimentele lor, ei atrag aceste creaturi.

Fie că ne aflăm singuri în mijlocul naturii sau în camera noastră, în realitate noi nu suntem niciodată singuri: există entități care participă la viața noastră. Iar acela care lucrează pentru bine este însoțit de entități luminoase care se bucură alături de el ajutându-l în dificultățile sale, făcându-l să vadă căi de ieșire, soluții pentru problemele sale. În majoritatea timpului, acest lucru se întâmplă fără știrea sa. Dar dacă se străduiește să conștientizeze aceste prezențe, el va beneficia desigur mai mult de ele.

Creatorul le-a dat oamenilor totul, El a pus totul la dispoziția lor, dar ei se încăpățânează să trăiască într-un mod atât de superficial încât acest lucru nu le aduce aproape nimic. De exemplu, priviți legăturile pe care majoritatea oamenilor le au cu natura, cu animalele, cu pomii, cu florile...

Să ne gândim la flori. Cine nu apreciază florile? Ne place să le primim și să le oferim, le punem în casă, le plantăm în grădină, le admirăm în parcuri sau la țară, suntem încântați de formele lor, de culori, de parfumurile lor, dar le considerăm înainte de orice elemente decorative ce contribuie la înfrumusețarea vieții noastre. Și în acest caz rămânem superficiali și nu primim mare lucru de la prezența tuturor acestor flori. În realitate, florile sunt ființe vii cu care putem intra în contact. Ei bine, o floare nu este doar o bucată de materie colorată și parfumată, ea este receptaculul unei entități spirituale care vine să ne vorbească despre pământ și despre cer. Și dacă știm cum să o privim, cum să ne legăm cu ea, intrăm în legătură cu forțele naturii, cu acele creaturi subtile care lucrează să facă din ea o prezență atât de însuflețită și poetică.

Să luăm numai exemplul trandafirului care ocupă un loc important în istoria religiilor, a artei, a literaturii și chiar în viața societăților noastre. Peste tot vedem trandafiri, oferim trandafiri, dar ce ne aduc ei cu adevărat? De îndată ce i-am pus într-un vas, nu le mai dăm atenție. Și totuși, un trandafir devine mult mai viu dacă îl priviți cu o conștiință luminată și stabiliți un contact între el și voi. Simțiți că o ființă splendidă locuiește în această floare și că ea vi se adresează. Unii vor spune: „Dar nu este posibil, citim aceste lucruri doar în basme. Nu putem auzi glasul florilor”. Există diferite moduri de a asculta glasul florilor! Iar dacă cuvintele mele vi se par scoase dintr-un basm, amintiți-vă că basmele nu sunt doar povești frumoase inventate pentru copii de oameni cu multă imaginație: ele corespund unei

realități foarte profunde pe care nu o puteți sesiza decât în ziua în care ajungeți să vă deschideți pentru a face schimburi cu întreaga natură.

Aveți un copac în grădina voastră: puteți trece ani de zile pe lângă el fără să îi acordați atenție, ca și cum ar face parte dintr-un decor de teatru din carton și ipsos. Dar puteți deveni și conștienți că este o ființă vie și chiar să vă apropiați de el pentru a-l saluta, pentru a-i vorbi, să pătrundeți în ceea ce reprezintă.

Fiindcă un copac este un simbol minunat, de o extraordinară profunzime. Veți spune: „Și ce s-ar putea schimba cu aceasta?” Ah, evident, fizic, material, nu se schimbă nimic. Dar în planul eteric, copacul se îmbogățește cu viața voastră și în același timp voi vă îmbogățiți cu a sa... iar voi sunteți aceia care câștigați mai mult. În ziua în care oamenii, în loc să se încurce în tot felul de lucruri inutile, vor dori să se aplece asupra misterelor vieții, ei vor face descoperiri fantastice.

Eram deja foarte tânăr, când am început să fac aceste experiențe și le continui: eu vorbesc cu copacii din grădina mea; iar când doresc să mă plimb în pădure, vorbesc copacilor, îi mângâi, îi îmbrățișez chiar. De ce? Pentru că simt că sunt însuflețiți și doresc să intru în comunicare cu această viață care circulă de la rădăcini la extremitățile ramurilor. Apoi, intru în legătură cu creaturile invizibile care locuiesc în acești arbori și care au grijă de ei. Fiindcă așa cum există entități care se ocupă de oameni, există și entități care se ocupă de pietre, de plante, de animale.

O plimbare în pădure vă va face mereu bine: veți merge, veți respira aer curat, vă veți simți ușurați. Dar în realitate puteți face mult mai mult... Veți spune: „Dar nu putem crede că pomii și oamenii ajung să comunice!” Ei bine, sunteți liberi să nu credeți, dar acest lucru dovedește pur și simplu că nu ați studiat bine. Dacă ați fi studiat bine, ați fi știut, și ați fi intrat în comunicare cu sufletul tuturor copacilor. Deci, a spune „eu nu cred” înseamnă pur și simplu „eu n-am experimentat încă”, „eu sunt neștiutor!”

Totul stă în felul cum considerăm ființele și lucrurile. Cu o conștiință luminată, gândirea voastră poate reprezenta punctul de plecare al unor realizări minunate. Dar lipsiți de conștiință, respingem bogățiile oferite, nu înțelegem nimic, nu câștigăm nimic. Priviți numai cum trăiesc oamenii unii alături de ceilalți: ei trec și se intersectează fără să mai fie conștienți de prezența lor mutuală ca și cum ar fi ca

niște bucăți de lemn. Priviți cum se îmbulzesc! Dacă le-am vorbi cum să simtă viața naturii, înseamnă cu adevărat să le cerem prea mult. Ei trebuie să modifice ceva în conștiința lor. Ei se consideră și își spun că sunt singurele ființe cu adevărat vii, inteligente. Iar ca dovadă a acestei vieți, a acestei inteligențe, ei se limitează, se întunecă și necrozează totul în ei. Iată adevărul, tristul adevăr!

Ne aflăm în univers ca într-un sanctuar în care trebuie să pătrundem cu un sentiment sacru. Deoarece nu numai că natura este însuflețită, dar ea este și inteligentă, și dacă ne deschidem spre ea, ea ne răspunde făcându-ne să participăm la viața sa. Cineva va spune: „Dar toate fenomenele naturii se produc mecanic. Nu există nicio inteligență în spatele lor”. Da, oamenii au observat că universul se supune unor legi din care ei au creat științele denumite „naturale”, dar acesta nu este un motiv pentru a califica aceste fenomene ca „mecanice”. Judecând astfel, vă împietriți, împiedicați viața să se scurgă în inima voastră, în sufletul vostru, în intelectul vostru și chiar în corpul vostru fizic. Nu veți deveni cu adevărat vii decât în ziua în care vă veți hotărî să intrați în legătură cu această viață care este prezentă peste tot în natură.

Începeți cu pământul care ascunde atâtea comori și minuni, care face semințele să încolțească și hrănește rădăcinile tuturor plantelor... Cum să nu considerăm că și pământul este însuflețit? Da, el este însuflețit și inteligent. V-ați gândit la această capacitate a pământului de a transforma tot ceea ce primește sub formă de cadavre, resturi ale regnului uman, animal și vegetal? El ia și transformă murdăria respingătoare, de la care vă întoarceți privirea de îndată ce le zăriți, și oferă în schimb pomi și flori minunate, cereale, legume și fructe gustoase. De ce laboratoare alchimice formidabile dispune el? De ce nu vă apropiați atunci de pământ pentru a-i cere să vă ajute să faceți această lucrare de transformare și voi înșiși? Așezați-vă pe pământ, faceți o mică gaură în sol și puneți în ea un deget spunând: „Ah pământule, mama mea, tu care mi-ai dăruit trupul și care mă hrănești zilnic, îți mulțumesc... Dar mai am o rugămintă: din moment ce ai puterea să transformi materialele cele mai ieftine, acceptă să iei toate impuritățile mele, toate murdăriile mele, pentru a lucra asupra lor și redă-mi-le ca pe o materie la fel de transparentă precum cristalul”.

Și când vă spălați mâinile... Ce este mai obișnuit decât spălatul mâinilor? Dar în realitate, nu este nimic obișnuit, nimic nu este

nesemnificativ, dacă conștientizăm acest lucru. Fiindcă apa pe care o atingeți este expresia materială a unei ape invizibile care circulă prin tot universul. Puteți intra astfel în contact cu această apă cosmică, cerându-i să vă purifice, dar și să îi încredințați gândurile, sentimentele, dorințele voastre cele mai bune pentru voi și pentru întreaga lume.

Unii vor protesta: „Dar este îngrozitor: sfătuindu-ne să adresăm rugăciuni pământului și apei, ne cereți să acționăm ca niște păgâni!” Și în acest caz vă voi răspunde că nu există act mai păgân decât atunci când vă rugați în fața unei statui sau în fața unei imagini sfinte. Prin protestele voastre demonstrați că nu ați înțeles sensul a ceea ce faceți când vă rugați. Să presupunem că aveți la voi o imagine sfântă, o icoană; în fiecare dimineață, în fiecare seară, aprindeți o lumânare în fața ei și o rugați să vă protejeze. Dar ce credeți voi? Nu icoana este cea care vă protejează, căci icoana este un obiect din lemn sau din carton. Ceea ce vă protejează, este starea voastră interioară în care rugăciunea voastră, meditația voastră v-au purtat, amprentele care vor rămâne în voi și vă vor conduce pe calea luminii, a iubirii și a păcii.

Numai voi sunteți aceia care puteți face cu adevărat ceva pentru voi. Toate imaginile reprezintă numai un punct de plecare, un suport. Evident, este posibil ca la capătul unui lung șir de ani această icoană în fața căreia v-ați rugat zilnic să devină un obiect însuflețit, puternic; dar acest lucru vi se datorează vouă, vieții pe care i-ați comunicat-o, altminteri prin ea însăși această icoană nu vă poate aduce nimic. Iar dacă vă adresați pământului sau apei, o faceți nu pentru că le considerați ca pe niște divinități atotputernice care vă vor îndeplini rugămințile, ci pentru că ele sunt suporturi pentru lucrarea voastră interioară și suporturi cu atât mai eficiente pentru că ele sunt vii, însuflețite de viața lui Dumnezeu însuși. Și este la fel pentru aer și foc.

Nu vă puteți alimenta viața voastră interioară decât devenind conștienți de toate existențele care vă înconjoară. Atunci, când veți merge în natură, gândiți-vă să vă adresați spiritelor care o locuiesc cât și îngerilor celor patru elemente. Spuneți-le: „Fiți binecuvântați, îngeri ai pământului, ai apei, ai aerului și ai focului... Voi, credincioși servitori ai lui Dumnezeu, fiți binecuvântați. Și voi, copii ai naturii, spirite care populați peșterile, pădurile, munții, mările, lacurile, râurile, vânturile, norii, soarele... fiți și voi binecuvântate”. Atunci, din toate părțile, o mulțime de entități sosesc și se grăbesc să vă asculte, ele își spun că

există în sfârșit cineva care le recunoaște existența și îi binecuvântează. Ele se bucură, dansează, cântă și veți primi și voi în schimb ceva care vă face mai vii, mai puternici.

În Epistola sa către Evrei, sfântul Pavel scrie: „Căci în El trăim și ne mișcăm și suntem” (*Faptele Sfinților Apostoli 17: 28*). Iar dacă această realitate nu este simțită de creștini, înseamnă că ei nu se deschid. Cufundați în apă, ei vor continua să fie însetați. Cufundați în Dumnezeu, ei îl uită, ei nu îl văd, nu simt că El le dă viață, sunt închiși. Dacă ar fi făcut în profunzimea lor o mică deschidere, oceanul divin s-ar fi scurs și i-ar fi inundat cu binecuvântările sale. Dar atât timp cât nu se vor deschide, cât nu au înțeles puterea schimbării, ei vor rămâne uscați, săraci, singuri.

A face schimburi înseamnă a te opri în fața celor mai mici manifestări ale vieții care ne înconjoară, a le privi, a le asculta, a le respecta, a le iubi. Fiindcă această lume care se află în exteriorul nostru se găsește și în noi. Râurile, munții, soarele, stelele... noi avem o legătură cu întreaga natură, o legătură pe care trebuie să o aprofundăm. Scopul vieții este acela de a trăi, și nu putem trăi decât ținând legături cu toate aceste existențe care populează universul: spiritele naturii, dar și îngerii, arhanghelii, toate divinitățile până la Creatorul însuși care a pus viața sa în fiecare ființă și în fiecare lucru. Iată cum ar trebui să le explicăm copiilor credința.

Tot ceea ce se găsește în noi și în jurul nostru ne vorbește despre prezența lui Dumnezeu. Dar pentru oameni, este extraordinar cum toate aceste lucruri nu sunt de ajuns! Ei ar dori ca Dumnezeu să li se arate în persoană. În realitate, nici pentru mulți aceste lucruri nu ajung: ei spun că nu văd nimic, că nu aud nimic, că nu simt nimic. Ar trebui ca Dumnezeu să vină să se manifeste în fața lor cu tunete și fulgere pentru a le sparge carapacea, dar iată că El nu o face. Ei îi lasă pe oameni să caute în ei înșiși mijloacele de a-L descoperi.

Veți spune: „Totuși, dacă Dumnezeu era mai prezent, acest lucru ne-ar fi ajutat! Chiar credeți? Ei bine, priviți: ce este mai prezent, mai vizibil, mai strălucitor ca soarele? Dacă rămânem baricadați în spatele jaluzelelor închise, nici măcar nu am ști că el există. Dacă vreți să îl vedeți, va trebui să deschideți cel puțin o fereastră, deoarece nu soarele este acela care va veni să vă caute străbătând zidurile și jaluzelele. În același fel, pentru a descoperi prezența Domnului, trebuie să deschideți în voi măcar o mică fereastră. Da, sunteți voi, noi suntem

acea care avem ceva de făcut, nu este Dumnezeu. Dumnezeu face ceea ce are de făcut: El este aici, acest lucru ar trebui să ne fie de ajuns. Depinde de noi să facem ceea ce trebuie pentru a-i simți prezența. Există un grad de conștiință superioară care nu încetează să ne reveleze sensul și frumusețea lumii: cum de nu simțim noi această prezență? Fiindcă acesta este Dumnezeu și noi îl descoperim pe măsură ce resimțim cât este viața de bogată și plină de semnificații.

Bineînțeles, nu voi nega că, pentru creatura umană, Dumnezeu este de neconceput, dar cum în bunătatea sa, în generozitatea sa, El dorește să se reveleze ei, El a lăsat peste tot în creație semne care vor permite să fie regăsit. Numai că, oamenii nu caută aceste semne, și chiar dacă le au în fața ochilor, ei nu le descifrează. Rezultatul este că Divinitatea în care cred rămân pentru ei o abstracție. Și cum nu pot trăi în abstracție, ei au înmulțit statuile, medaliile, crucile, imaginile sfinte... tot felul de reprezentări concrete, materiale ale Divinității, până în punctul în care acestea devin deseori puerile, ridicole.

Dacă creștinismul trebuia să reprezinte un progres în istoria spirituală a umanității, deocamdată, din cauza creștinilor înșiși, acest lucru nu se vede într-atât. Spuneți creștinilor să asiste dimineața la răsăritul soarelui: ei se vor simți jigniți, vor avea impresia că îi faceți să se întoarcă la păgânism. Când suntem creștini, nu numai că nu îl găsim pe Dumnezeu în universul pe care El l-a creat, dar nu îl căutăm nici în soare, izvorul vieții, îi căutăm în bisericile construite de oameni, în mijlocul statuetelor și al imaginilor create de oameni, și este mult mai bine, nu-i așa?

Viața este puterea puterilor. Pentru noi, oamenii, numai soarele ne poate da o idee. Din această viață observăm două manifestări: lumina și căldura. De câte ori v-am explicat că, dacă ar fi dorit să se deschidă soarelui, creștinii ar fi înțeles mai bine ceea ce se numește misterul Sfintei Treimi, misterul unui singur Dumnezeu în trei persoane: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Tatăl reprezintă viața din care rezultă Fiul și Duhul Sfânt, lumina și căldura, adică înțelepciunea și iubirea. Dar ce pot eu face dacă creștinii nu doresc să înțeleagă că numai soarele poate justifica și îi poate face să înțeleagă ceea ce reprezintă fundamentul religiei lor? Ce pot face atunci când le vorbesc despre meditația de la răsăritul soarelui, ei își imaginează că doresc să îi îndrept spre vechile culte în care soarele era adorat ca o divinitate?

Maestrul Peter Deunov, în Bulgaria, a fost acela care a instaurat

această practică de a asista la răsăritul soarelui în timpul primăverii și al veni. Există atâtea lucruri de înțeles privind soarele răsărind, atâtea exerciții de făcut pentru a ne impregna de această viață, de această lumină, de această căldură! Din zorii zilei, deja, un adevărat eveniment se pregătește în cer... Toți acești nori întunecați sau senini care apar și dispar... Apoi, toate aceste culori ale aurorei care sunt ca și atâtea alte prezențe anunțătoare ale acestei existențe orbitoare: soarelei... Dar oare câți își dau seama ceea ce reprezintă nașterea fiecărei zile noi care, de miliarde de ani, repetă neobosit nașterea primei dimineți a lumii?... Și toate aceste creaturi vizibile și invizibile care asistă la această prodigioasă apariție a luminii...

Dar oamenii sunt atât de puțin obișnuiți să își folosească facultățile psihice, spirituale pe care Creatorul le-a dat încât, în fața răsăritului de soare, ei nu știu ce să facă. După un timp, ei se plictisesc, cască. Ei se satură să privească această bilă strălucitoare de pe cer. Ei părăsesc soarele pentru a se ocupa de lucruri mai tangibile... mai importante! Este totuși extraordinar că, multe persoane care ajung din întâmplare să vadă răsăritul soarelui, recunosc că este unul dintre cele mai frumoase spectacole care există. Dar numai pentru atât ele nu vor face efortul de a repeta această experiență. Da, câți vor avea acest impuls de a se trezi pentru a saluta aurora, primind această lumină în inima lor, în sufletul lor, pentru ca întreaga zi să fie la fel de luminoasă și de pură?

Soarele este imaginea perfectă a lui Dumnezeu. Dar în ciuda acestei perfecțiuni, el este doar o formă și trebuie să mergem mai departe pentru a-L căuta pe Dumnezeu dincolo de această formă. Dumnezeu trebuie căutat întotdeauna dincolo de forme. Privind soarele, străduiți-vă deci să simțiți că vă aflați în fața celui mai bun reprezentant al Domnului pe pământ. Această senzație va contribui la ridicarea vibrațiilor ființei voastre. Toate elementele vor fi exaltate în voi, veți fi proiectați în regiunile superioare ale spațiului, și chiar noțiunea de timp va dispărea. Asemenea Domnului, veți trăi în veșnicie. Să știți că ceea ce vă spun acum reprezintă adevărul; entitățile prezente aici îl ascultă și îl vor propaga în lumea întreagă.

Articol XIII. Cap. 13 – Rabota, vreme, vera: munca, timpul, credința

În toate domeniile de activitate putem întâlni bărbați și femei care creează capodopere, care realizează lucruri importante. Veți

spune: „Este normal, ei sunt dotați”. De acord, sunt dotați, dar nici ființa cea mai înzestrată din lume nu realizează nimic, dacă nu s-a exersat încă din copilărie, zilnic, mai multe ore pe zi... Pentru a ajunge să facă să țâșnească din ea o asemenea bogăție dând impresia de abilitate, de iscusință, cât efort i-a trebuit, câte greutăți a avut de depășit!

Munca, numai munca dă rezultate, și acest lucru este mult mai adevărat pentru viața spirituală decât pentru orice alt domeniu. De ce?... Pentru că viața spirituală nu poate fi considerată separat de totalitatea existenței. Să luăm exemplul unui muzician: chiar dacă este un geniu, chiar dacă își consacră viața muzicii, nu numai că muzica nu îi ocupă întreaga existență, dar el își poate cultiva calitățile continuând să cadă pradă pasiunilor necontrolate și ducând o viață haotică și necumpătată. Putem excela într-o activitate intelectuală, artistică sau fizică, dar aceasta nu a pus la adăpost niciodată ființa umană de manifestările naturii sale inferioare.

Adevărul este că ar fi mai ușor să cultivăm un har, oricare ar fi el, decât să ne ocupăm de slăbiciunile și lacunele psihice, aceasta fiind o lucrare de fiecare clipă, zi și noapte; da, chiar și noaptea este posibil să facem această lucrare asupra noastră înșine dacă știm cum să ne folosim forța subconștientului. Dar majoritatea oamenilor neglijează acest teren de studiu și experiențe. Vă voi mai spune că, și dacă se dăruiesc tuturor acestor activități artistice, intelectuale sau fizice, o fac adesea pentru a fugi, pentru a se evita. Inconștient, ei evită să se observe pentru a nu se simți obligați să facă eforturi pentru a se îndrepta. Ei da, ei fug, și astfel se îndepărtează de Dumnezeu. Fiindcă pe Dumnezeu nu îl putem găsi decât făcând numai o lucrare asupra noastră înșine. Această îndepărtare nu vine fiindcă ei se hotărăsc benevol să îl respingă pe Dumnezeu; ea vine din faptul că ei își concentrează atenția asupra unor activități în care se risipesc și se pierd.

Când eram tânăr discipol al Maestrului Peter Deunov, în Bulgaria, și când mă primea pentru o discuție, în momentul despărțirii se întâmpla deseori să pronunțe aceste cuvinte: „Rabota, rabota, rabota. Vreme, vreme, vreme. Vera, vera, vera”. Rabota înseamnă munca, vreme înseamnă timp, și vera credință. Niciodată nu mi-a explicat de ce pronunța aceste trei cuvinte, și nici ce importanță aveau pentru el. La început, eram mult prea tânăr pentru a înțelege, dar am

reflectat mult și cu trecerea anilor am înțeles că orice realizare, și mai ales o realizare spirituală, se bazează pe acești trei factori: munca, timpul, credința. De aceea, când unii vin să mi se plângă că, în ciuda tuturor eforturilor, nu obțin rezultate, eu nu le pot răspunde decât: „Una din două: ori nu ați lucrat destul, ori nu ați știut cum să lucrați”.

Viața spirituală este guvernată de aceleași legi ca viața socială. Imaginați-vă pe cineva care nu a muncit niciodată prea mult și câștigă puțini bani. De exemplu, el are nevoie într-o bună zi de o sumă mare de bani pentru că trebuie să își găsească o locuință. Dacă se prezintă la ghișeul unei bănci pentru a cere această sumă de bani cu certitudinea că, din moment ce banca este depozitarea unei mari sume de bani, ea va putea să îi dea, cum va fi primit?... Ei bine, în planul fizic, știm că este un demers sortit eșecului, dar în planul spiritual, mulți cred că este posibil: ei se prezintă în fața băncilor celeste căroră le adresează cererile lor, pretind miracole, se așteaptă ca îngerii și arhanghelii să coboare pentru a le veni în ajutor. Dar ce au făcut pentru aceasta? Este oare suficient ca, într-un moment de dificultate, să recite câteva rugăciuni pentru ca Cerul să se deschidă, ca soarele să se oprească din rotație și întreaga natură să își modifice legile?... Dacă nu au făcut nimic în prealabil pentru a merita acest ajutor al Cerului, nu îl pot primi.

Cerul este aici, larg deschis, gata să își reverse toate binecuvântările sale, dar pentru a le primi trebuie să pregătim ceva în noi înșine, prin iubirea noastră, prin dezinteresul nostru, prin răbdarea noastră, prin devotamentul nostru... Toate aceste virtuți sunt fructe pe care le producem pentru a le da lui Dumnezeu. Atunci, da, în ziua în care cerem o favoare, suntem ascultați: ca aceia care au acumulat deja un capital, noi putem cere să ni se acorde cel puțin dobânda. Îmi veți spune: „Este aici o imagine care nu este prea poetică și de altfel banul depus în bănci nu este întotdeauna câștigat în mod cinstit”. Eu știu, dar cel puțin această imagine este clară. Dacă ați fi toți capabili să înțelegeți adevărurile vieții spirituale – care este adevărata poezie – eu nu voi fi obligat să folosesc asemenea exemple.

Câți oameni care sunt gata să admită că, pentru a reuși în planul material, trebuie să fii convins și să lucrezi fără să dorești să arzi etapele, își imaginează că în planul spiritual poți să îți realizezi dorințele ușor și rapid. Ce greșală! Trebuie mai întâi să te pui pe treabă și niciodată să nu slăbești ritmul. Apoi, nu trebuie să fii grăbit

pentru că realizarea fiecărui lucru important este o întreprindere de mari proporții pentru care nu trebuie să măsoari timpul. În sfârșit, trebuie să ai credința că o asemenea lucrare va da într-o zi rezultate, deoarece natura este statornică și autentică și legile care o coordonează nu pot fi niciodată greșite.

Munca, timpul, credința. Nu bănuieți bogăția conținută în aceste trei cuvinte. Dar putem bineînțeles să le prezentăm și într-o altă ordine: credința, munca, timpul... Este esențial să înțelegem că acești trei factori sunt legați și cum sunt legați. Nu avem deci decât un singur lucru de făcut: să trecem la lucru cu convingere, fără să ne preocupe timpul care ne trebuie pentru realizarea idealului nostru divin. Noi avem cheile, posedăm puterile, avem mijloacele de a remedia totul, dar nu dintr-odată.

Toate aceste voci interioare care ne încurajează: „Trezește-te, mergi spre lumină!” reprezintă un capital deja acumulat în trecut prin lucrarea noastră. Da, această nevoie pe care o resimțim de a avansa pe calea perfecționării este deja rezultatul efortului pe care l-am făcut în trecut. Dar ce se întâmplă când realizăm un progres, oricât de mic ar fi, în planul spiritual? Forțe dispersate, neorganizate, care dorm în noi de milenii se trezesc și răspund apelului nostru. Astfel, dintr-odată, ne dăm seama că suntem populați de o întreagă armată ce aștepta să fie mobilizată. În momentul în care repurtăm un succes, descoperim mereu în noi înșine prezența unor forțe nebănuite.

Uneori, aveți de făcut un efort: vă întrebați dacă veți reuși. Ezitați un moment, apoi vă hotărâți și iată că reușiți să îndepărtați acea greutate, să deplasați acel obstacol. Acest lucru vă dovedește că sunteți capabili de asemenea eforturi, și devenind conștienți de posibilitățile voastre, simțiți cum vă cresc forța și credința. Credința este deci legată de siguranța cucerită la dobândirea succeselor. Din strădanie în strădanie, toate capacitățile încă nefolosite ies la suprafață și se manifestă. Dar trebuie să fim înțelegători și să începem cu modestie, realizând mai întâi lucruri mici. Mulți au fost opriți din evoluția lor pentru că nu au știut să înceapă modest!

Doriți să învățați să cântați la un instrument muzical? Dacă veți aborda de la început lucrări complicate fără să parcurgeți lungi exerciții pregătitoare, veți renunța foarte repede din cauza obstacolelor pe care le întâmpinați va trebui deci să exersați game toată ziua și să repetați mult timp primele exerciții. Pentru a merge

mai departe, trebuie să începeți lent și cu foarte multă atenție. Dacă comiteți o greșală descifrând partitura, ea se înregistrează deja undeva în creierul vostru și riscați să o reproduceți de fiecare dată. Priviți gravorul care desenează un model pe o placă de metal: începând lucrarea sa, el nu trebuie să facă nicio mișcare greșită, altminteri, de îndată ce a comis eroarea, burghiul va pătrunde automat într-un loc greșit și va fi imposibil de îndreptat. Pentru ca prima amprentă să fie perfectă, el trebuie să o execute încet, cu atenție. Atunci, la cea de a doua, va reuși mai rapid; a treia la fel etc. Așa se întâmplă și cu lucrarea psihică. Trebuie să începem încet, fiind foarte atenți să nu ne bifurcăm, altminteri ne așteaptă o muncă grea pentru a reveni pe calea cea bună!

Ne închipuim că putem merge repede pentru a câștiga timp, dar în realitate se produce contrariul. Această lege are implicații nebănuite. În viața interioară, un detaliu aparent nesemnificativ are mari repercusiuni datorită a ceea ce trezește în conștiință. Acela care repurtează un succes își simte conștiința lărgindu-se, iar această lărgire a conștiinței este aceea care contează. Invers, dacă vede totul prea mare, el poate eșua, iar acest eșec diminuează ceva în el, îl face să își piardă încrederea. Omul este capabil de lucruri mărețe cu condiția să înceapă cu cele mici și, cu cât ambiția sa este mai mare, cu atât mai mult el trebuie să înceapă cu modestie.

Cele mai mari realizări spirituale țin de câteva practici simple, zilnice, iar despre acestea v-am vorbit deja îndelung: să învățați să vă calmați, să mâncați în liniște concentrându-vă asupra hranei, intrând în legătură cu cele patru elemente... există atâtea! Să nu începeți însă prin a vă spune: „În câteva luni, în câțiva ani, voi trăi în lumina divină fiindcă voi învinge toate înclinațiile mele rele”. Nu este posibil, fiindcă acestea sunt tendințe pe care le-ați hrănit din multe încarnări, iar dacă porniți cu iluzii, vă veți descuraja repede.

Esențialul constă în a vă întări, iar pentru aceasta trebuie să vă exersați cu lucruri foarte mici. Nu atât ceea ce ați realizat contează, ci faptul că vă întăriți. Reușita în lucruri mărunte vă crește mereu în interior credința în cele mari, iar dacă vă sfătuiesc să nu vă aruncați dintr-odată în lucrări vaste, o fac pentru a nu vă expune la eșecuri. Trebuie să mă înțelegeți însă bine: nu faptul de a eșua este grav, ci acela că la fiecare insucces vă pierdeți puțin din credință și încredere. Iar dacă credința și încrederea scad în voi, forțele care le sunt legate

diminuează la fel. Vă gândiți că vă vorbesc aici despre niște detalii ne semnificative. Nu, lucrurile mărunte nu sunt neapărat ne semnificative, și subliniindu-le eu doresc să trezesc în voi atenția, curiozitatea, dorința de a le descifra. Judecând mai bine, veți înțelege că, dacă insist, înseamnă că aceste detalii nu sunt ne semnificative, ci esențiale. Mă credeți atât de naiv încât să-mi petrec viața ocupându-mă cu niște nimicuri! Dacă ar fi fost atât de neglijabile, de inutile, mi-aș fi dat seama înainte voastră, nu-i așa?

Atunci când faceți un efort fizic cu convingere, energii noi se acumulează în mușchii voștri, dar și în sistemul vostru nervos, și aveți o mai mare ușurință în a reuși; dar dacă vă supraapreciați forțele și faceți un efort ce vă depășește posibilitățile, nu veți reuși dintr-odată, iar îndoiala începe să pătrundă în voi: vă întrebați dacă mai merită să faceți o a doua încercare. Această îndoială paralizează forțele care, în primul caz, erau la dispoziția voastră, și eşuați a doua oară: cădeți în șanțul pe care voiați să-l săriți – simbolic vorbind. Numai credința, încrederea, declanșează acest surplus de energii care vă susțin eforturile, dar nu trebuie să le zdrobiți începând prin proiecte prea ambițioase. Aveți timp...

Cerul nu vă cere să faceți fapte de vitejie, vă cere numai să vă continuați fără răgaz strădaniile. Da, Cerul judecă creaturile numai după ceea ce sunt ele capabile să dea în funcție de mijloacele de care dispun. Întâlnim în viață ființe cu adevărat lipsite de șansă: ele s-au născut în familii mizere în care au fost maltratate, au văzut exemple deplorabile, au fost bolnave, n-au urmat studii, dar prin eforturi susținute și o convingere neclintită au ajuns să depășească aceste situații și să realizeze ceea ce altele, mult mai privilegiate decât ele, nu au reușit să facă. Ei bine, tocmai aceasta observă Cerul trimițându-ne pe pământ: ce ajungem să facem cu capacitățile primite în condițiile care ne-au fost oferite. Fiindcă viața este atât de plină de posibilități încât putem mereu să găsim ceva de făcut pentru a ne ameliora, a ne îmbogăți în mod spiritual. Iată ceea ce Cerul apreciază înainte de toate la creaturi: ca ele să știe să profite de cele mai mici posibilități ce le-au fost date.

Foarte puține persoane sunt capabile să reușească înfăptuind dintr-odată lucruri mari. Există domenii, ca sportul, arta, afacerile, politica, în care observăm tineri care obțin repede succese strălucitoare; dar cum această reușită nu are adesea baze solide, se

întâmplă ca ei să decadă la fel de repede cum au urcat, și atunci să vedeți câtă suferință și ce viață risipită! Există într-adevăr ființe excepționale pe care eșecurile nu le descurajează niciodată, ele chiar le stimulează; numai că aceste ființe sunt rare.

Deci, pentru bunul vostru echilibru psihic, trebuie să începeți modest astfel ca să vă simțiți încurajați cu fiecare nou succes. Dar mai există încă o realitate psihologică pe care trebuie să o cunoașteți: dacă descurajarea nu este un lucru bun, există ceva și mai rău, încăpățânarea. Da, observăm mulți oameni încăpățânându-se să obțină sau să-și păstreze locurile, funcțiile, rolurile pentru care nu sunt pregătiți! Ei sunt mândri în încăpățânarea lor, dorind să arate întregii lumi că nimic nu îi va opri, nimic nu îi va face să se supună sau să cedeze. Ar fi mai bine ca să se descurajeze înainte ca ambițiile lor nemăsurate să nu îi facă să-și spargă capul și să îl spargă și pe cel al altora.

Este foarte bine să ai ambiție, dar o ambiție ce nu este susținută de calități corespunzătoare nu poate produce decât pagube. Și mai ales ambiția nu trebuie confundată cu înaltul ideal. Care este diferența? Ambiția caută succese vizibile, tangibile, materiale, în timp ce înaltul ideal nu caută decât progresul interior, spiritual. Din nefericire, nici mulți dintre spiritualiști nu au înțeles bine această diferență. Unii caută să obțină prin mijloace psihice puterea, banii, mărirea pe care nu sunt în stare să le obțină în viața curentă, prin capacitățile și munca lor. Iar alții, sub pretext că au obținut câteva rezultate în planul spiritual, își închipuie că se pot prezenta imediat ca Maeștri capabili să călăuzească sufletele. Și în acest caz, ei produc multe pagube asupra lor înșiși și a anturajului lor!

Acela care dorește cu adevărat să progreseze pe calea divină încearcă să rămână deoparte, în umbră, cât mai mult timp posibil. Nu numai că nu se avântă în față, dar nu se grăbește nici să fie împins de alții sub pretext că au recunoscut în el un ghid spiritual. Pentru a accepta această funcție, trebuie să fii bine înarmat psihic și foarte bine ocrotit, ceea ce implică secole de disciplină și efort. Acela care nu este suficient pregătit primește fără încetare lovituri, fiindcă alții îi cer prea mult, iar el nefiind în stare să răspundă acestor exigențe, este expus mereu conflictelor, reproșurilor, chiar amenințărilor, iar viața sa devine un infern.

Prea puțini spiritualiști sunt conștienți de responsabilitățile pe

care și le iau riscând să îi instruiască și călăuzească pe alții în labirintul lumii lor interioare. Fiindcă în străfundul acestui labirint se află un monstru pregătit să îi sfâșie: cunoașteți legenda Minotaurului!... Numai acela care s-a retras vreme îndelungată ca să studieze, să se întărească, pentru a dezvolta virtuțile blândeții și umilinței, îi poate călăuzi într-o zi pe oameni fără temerea de a-i rătăci sau de a fi căsăpit de ei.

O altă diferență, una esențială, între ambiție și înaltul ideal, este aceea că omul atras cu adevărat spre un înalt ideal nu este niciodată decepționat. Contrar ambițiosului care vrea să-și satisfacă iluziile pierdute, simpla prezență în sine a acestui înalt ideal ce îl hrănește și îl călăuzește, îl face fericit. El știe, simte că pășește pe calea cea bună, și că nimic nu îi va împiedica niciodată progresul, iar aceasta îi este de ajuns. Chiar dacă și pe acest drum i se întâmplă să calce greșit. Fiindcă este inevitabil.

Nu este suficient să te decizi să pășești pe calea cea bună și să rămâi acolo fără să te poticnești. Trebuie să-ți mai păstrezi și credința, iar la cea mai mică greșală, la cea mai mică cădere, să eviți să te plângi: „Ah, eu nu voi reuși niciodată, sunt prost, incapabil, slab, demn de dispreț”. Acestea sunt pur și simplu reacțiile unei mândrii prost înțelese, ale unui orgoliu rănit. Trebuie să privim situația drept în față și să spunem: „iată că natura mea inferioară se exprimă, dar voi lucra să o îngrădesc, îmi voi pune animalele în cușcă... Cred în spiritul care trăiește în mine, iar el va avea ultimul cuvânt”. Fiindcă aceasta este credința: o încredere absolută în puterea spiritului, în puterea Domnului care trăiește în noi. Chiar dacă faceți prostii, chiar dacă cădeți, să nu vă opriți. Ridicați-vă, înaintați, în pofida slăbiciunilor, a căderilor, a eșecurilor și a greșelilor! Urcați mereu mai sus ca să vă dominați natura inferioară și veți ști atunci ceea ce poate face cu adevărat credința.

În viața spirituală nu trebuie niciodată deci să vă îngrijoreze timpul, ci să vă întrebați numai dacă avansați pe calea luminii. Din moment ce sunteți siguri că vă îndreptați spre lumină, nu trebuie să mai puneți condiții, ci numai să mergeți. Cineva va replica: „Dar voi fi deja bătrân înainte de a-mi atinge țelul!” Și ce? Nici aceasta nu trebuie să o luați în considerație, altminteri nu veți face nimic și veți fi totuși bătrâni. Da, oricum veți îmbătrâni, dar bătrâni lipsiți de lumină, de frumusețe. Ei bine, credeți-mă, este mai bine să fii bătrân alături de

lumină, de frumusețe, de forță, de inteligență, de iubire: da, aceasta merită. Este nemaipomenit, Doamne Dumnezeule, cum pot oamenii să vadă lucrurile, să judece!

Să vă fie foarte clar, orice ați spune, orice ați face, și eu vă voi repeta: „Rabota, rabota, rabota. Vreme, vreme, vreme. Vera, vera, vera”. Eu sunt ca olarul din poveste. Ah, nu o cunoașteți?... Este o poveste bulgară.

A fost odată un tânăr care a venit să învețe meserie la un olar. Acesta îi spuse: „Trebuie să lucrezi trei ani lângă mine, iar apoi îți voi dezvălui un secret pentru ca oalele tale să fie rezistente”. Tânărul își începu munca. Trecu un an, apoi al doilea... Într-o bună zi crezu că știa destule și îl părăsi pe maestrul său pentru a-și deschide propriul atelier. Dar toate oalele pe care le făcea se spărgeau unele după altele. Atunci se gândi: „Există desigur ceva ce nu am observat bine la maestrul meu, sau el mi l-a ascuns. Trebuie să mă întorc la el”. Puțin rușinat, el se reîntoarse deci la maestrul său care l-a primit, dar cu condiția să mai stea încă trei ani. Când cei trei ani s-au scurs, maestrul îi spuse: „Iată acum secretul: înainte de a pune oalele tale în cuptor, trebuie să suflă deasupra.

— Numai pentru aceasta m-ai pus la muncă atâția ani lângă tine? Întrebă ucenicul stupefiat.

— Ei da, răspunse maestrul, numai pentru aceasta”. Dar fiindcă este vorba despre o poveste, acțiunea de a sufla trebuie să o înțelegem ca pe un simbol...

Și eu posed un secret pentru a face oale solide. Unde sunt aceste oale solide? Doamne, voi sunteți, aici, rezistenți, solizi. Fiindcă am suflat asupra voastră. Dar să nu vă simțiți jigniți! Când spun „oale”, vreau să spun în realitate vase prețioase, vase în care îngerii vor pune flori și le vor așeza în fața tronului Domnului... Da, noi suntem toți niște vase: inima noastră, sufletul nostru sunt vase, vase de dragoste pură și tandră pe care Olarul divin le-a plămădit ca să conțină elixirul vieții veșnice. Oare nu acesta este viitorul cel mai frumos și mai dorit? Vedeți, nu trebuie să vă simțiți jigniți, ci să continuați să lucrați, să lucrați, să lucrați, pentru a da acestor vase o formă, o culoare și o transparență perfecte.

„Rabota, vreme, vera: munca, timpul, credința”. Da, și mai ales vreme: timpul. De aceea eu vă urez mereu să vă continuați cu bine lucrarea!... Începutul unei lucrări nu înseamnă mare lucru. A persevera

este ceva mult mai greu. Dar este de asemenea esențial: a persevera. Deci, mult succes... Ar trebui compus un cântec, dar unul melodios: „Continuați cu bine” pe care desigur îl vom cânta.

Chiar dacă aveți cel mai înalt ideal, acceptați cu atât mai mult să cultivați umilința. Dar să nu vă închipuiți că umilința vă va aduce de azi pe mâine numai izbânzi. Nimic nu scapă legii efortului, deci legii timpului. Această lucrare pe care o avem de îndeplinit este una de secole, de milenii, iar dacă ne luăm ca măsură de timp o viață de om, vom face calcule greșite. Timpul este în definitiv acela care se pronunță, care ne spune dacă mergem sau nu pe calea cea bună, deci nu trebuie să ne grăbim. Acela care se grăbește întâlnește fatalmente eșecuri care îl descurajează, nu mai lucrează deloc și permite răului să se instaleze.

Cel mai rău lucru care i se poate întâmpla unei ființe umane este acela de a pierde gustul pentru această lucrare pe care trebuie să o faci zilnic, cu răbdare, asupra sa însuși. Ea arată astfel că nesocotește valoarea bogățiilor pe care le posedă: toate acele pietre prețioase pe care Dumnezeu le-a depus în sine sub formă de calități și virtuți, ea le lasă să rămână ca minereu. Această lucrare nu trebuie niciodată abandonată, sub niciun pretext, ci continuată fără a vă preocupa de a-i vedea rezultatele.

Așa cum pietrele prețioase nu-și pierd niciodată valoarea, tot așa nimic nu va diminua valoarea calităților și virtuților pe care le deținem în noi înșine. Din moment ce lucrăm asupra lor, orice s-ar întâmpla, nimic altceva nu trebuie să ne preocupe. Cea mai mică îndoială trădează o necunoaștere a valorilor. Vreți rezultate? Dar oare nu le aveți deja știind că tot ceea ce este bun este veșnic? Spuneți că aceasta vă depășește? Da, înțeleg, dar nu-i nimic: dacă nu sesizați totul astăzi o veți face mai târziu, peste un an, peste zece, peste douăzeci de ani, într-o altă reîncarnare... Aceste adevăruri le veți înțelege neapărat într-o bună zi. Când? Atunci când veți lucra. Și eu ajung să înțeleg mai bine unele adevăruri zilnic. Fiindcă eu lucrez.

Rabota, vreme, vera: munca, timpul, credința... Credința este însoțită de o lucrare de mari proporții, ea este rezultatul unor strădanii repetate zi de zi; ea este ceva viu pe care nu trebuie să îl separăm niciodată de viața noastră cotidiană, lată ceea ce trebuie să înțelegem pentru a putea descifra cuvintele lui Iisus: „Dacă veți avea credință cât un grăunte de muștar, veți zice muntelui acestuia: Mută-te de aici

dincolo, și se va muta" (*Matei 17: 20*).

Putem muta un munte din loc, dar nu închipuindu-ne că îl putem muta dintr-odată. Putem muta un munte, dar deplasându-l piatră cu piatră! Fiecare piatră deplasată, adică fiecare succes, cât de mic ar fi, ne mărește credința, fiindcă ne simțim mai zdraveni, mai puternici, mai stăpâni pe situație. Aruncând o privire înapoi, măsurăm drumul străbătut... și atunci, se poate întâmpla deja ca, la jumătatea lucrării făcute, această credință a noastră să se întărească într-atât încât putem muta restul ce ne-a rămas dintr-odată.

CUPRINS

Cap. – Credința, speranța și iubirea 1

Cap. 2 – Credința care mută munții. Grăunțele de muștar 3

Cap. 3 – Credință și crez 3

Cap. 4 – Știință și religie 3

Cap. 5 – Credința precede întotdeauna cunoașterea 3

Cap. 6 – Să regăsim știința ascunsă 3

Cap. 7 – O religie nu este decât o formă a credinței 3

Cap. 8 – Filiația noastră divină 3

Cap. 9 – Dovada existenței lui Dumnezeu se află în noi 3

Cap. 10 – Identificarea cu Dumnezeu 3

Cap. 11 – Dumnezeu, viața 3

Cap. 12 – Dumnezeu în creație 3

Cap. 13 – Rabota, vreme, vera: munca, timpul, credința 3